Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

AGENDA

Aan	:	Het Algemeen bestuur ODRN
Datum	:	11 juli 2024
Tijd	:	12.30 uur
Locatie	:	Kantoor ODRN zaal 1.15

1. Opening en vaststellen agenda

2. Mededelingen

3. Verslag en besluitenlijst:

- Concept-verslag vergadering Algemeen bestuur d.d. 13 juni 2024
- Concept-actie en besluitenlijst vergadering Algemeen bestuur d.d. 13 juni 2024

Zie bijgevoegd concepten
Voorstel: vaststellen conform concepten

4. Jaarstukken 2023 ODRN
Zie bijgevoegd voorstel.

5. Evaluatie bestuur ODRN
Zie bijgevoegd voorstel.

6. Stemverhouding bestuur na BRIKS ontvlechting
Zie bijgevoegd voorstel.

7. Rondvraag

8. Sluiting

Omgevingsdienst Regio Nijmegen

VERSLAG

Vergadering	:	Het algemeen bestuur ODRN
Datum	:	13 juni 2024
Aanwezig	:	Dhren. van Elferen (plv. voorzitter), van Bronkhorst, Janssen (namens de Kring van gemeentesecretarissen), Thoonen, Versluijs, ten Westeneind en dhr. Kuils (sec)
Verhinderd	:	Dhren. Zoet (voorzitter), Arts, Vergunst en mw. Tiemens (controller)
Overig	:	Dhr. Jacobs (notulist), Kraan (adj. directeur) en dhr. van Renselaar (business controller)
Toehoorder	:	Niet van toepassing

1. Opening

Als gevolg van de afwezigheid van **de voorzitter** zit **de plaatsvervangend voorzitter** de vergadering voor. **De plaatsvervangend voorzitter, dhr. van Elferen,** opent de vergadering en stelt vast dat de voorzitter **dhr. Zoet** en **dhr. Arts** afwezig zijn. Vervolgens wordt de agenda vastgesteld. **Dhr. Versluijs** laat weten het teleurstellend te vinden dat de voorzitter afwezig is en doet het verzoek om zijn afwezigheid op een later moment nog nader met hem te bespreken. Dit wordt beaamd door de aanwezige leden van het algemeen bestuur. **Dhr. Thoonen** benadrukt dat al een keer eerder een signaal is afgegeven en stelt dat het jammer is dat de voorzitter opnieuw afwezig is.

2. Mededelingen

Na de opening geeft **de fungerend voorzitter de secretaris** het woord. **De secretaris** heeft enkele mededelingen te beginnen bij de in de vergadering van het algemeen bestuur van 21 maart gegeven presentatie door de ODRN over de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht. Het bestuur heeft na afloop van de presentatie het verzoek gedaan aan de ODRN om de raden en staten langs te gaan om ook deze presentatie te geven. Op de uitnodiging vanuit de ODRN richting de raden en staten is echter niet ingegaan. Dit is een gemiste kans stelt **de secretaris**.

Vervolgens gaat de secretaris door op de mail die reeds gedeeld is met het bestuur en waarin het bestuur geïnformeerd wordt over de notitie “opvolging aanbevelingen: Industrie en Omwonenden” waarin de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) complimenten uit richting de ODRN over het feit zij de adviezen van de OvV goed hebben opgepakt. Deze complimenten wilde **de secretaris** het bestuur niet onthouden.

Verder is het bestuur inmiddels via de mail in kennis gesteld van het onderzoekstraject dat door Berenschot wordt uitgevoerd en welke als doel heeft om omgevingsdiensten meer de tools te geven waarmee ze op outcome kunnen gaan rapporteren. Een traject dat landelijk wordt aangestuurd en gefinancierd. Een onderzoek waarvan de ODRN heeft aangegeven graag mee te willen participeren. Onderdeel van het onderzoek is het voeren van interviews. Het bestuur zal daarbij ook worden geïnterviewd op 17 juni. Mocht voorafgaand aan of

CONCEPT

volgend op het interview en het onderzoek nog nieuwe informatie beschikbaar komen wat relevant is voor het bestuur dan zal **de secretaris** dit delen.

Met betrekking tot de ODRA en de ODRN geeft **de secretaris** mee dat het gevoel er heerst dat er weinig voortgang wordt geboekt op de samenwerking tussen de ODRA en de ODRN. Hoewel dit niet het geval is, is het wel goed dat er een vervolg komt op de bijeenkomst van 21 december 2023 met de beide besturen van de ODRA en de ODRN. In april is gepoogd de besturen bij elkaar te brengen, maar dat is er niet van gekomen. Nu is er een nieuwe datum voorgesteld, namelijk 11 juli. Het bestuur wordt door **de secretaris** gevraagd of het akkoord is om de besturen op 11 juli weer bij elkaar te brengen. **Dhr. Thoonen** stelt de vraag wat daar besproken gaat worden. **De secretaris** stelt dat het doel is om de neuzen dezelfde kant op te krijgen. **Dhr. Thoonen** geeft mee dat het belangrijk is voor de deelnemers om te vernemen wat het doel is van het overleg. Tegelijkertijd kan het organiseren van de 11de juli ook de provincie aanzetten tot het geven van een standpunt.

Als het gaat om het visitatietraject weet de secretaris mede te delen dat er op dit moment nog gewerkt wordt aan het rapport van de visitatiecommissie met daarin de uitkomsten. Zodra het rapport binnen is komt **de secretaris** er bij het bestuur op terug.

Tot slot laat **dhr. Kraan** laat weten dat dhr. Schulkes – de voormalige directiesecretaris - per 1 juli met pensioen gaat en dat er in kleine kringen met hem afscheid wordt genomen. **De fungerend voorzitter** doet het verzoek om, namens het bestuur, dhr. Schulkes te voorzien van een presentje en hem te bedanken voor zijn jarenlange inzet.

Alle mededelingen besproken hebben sluit **de fungerend voorzitter** het agendapunt af.

3. Verslag en besluitenlijst:

- **Concept-verslag vergadering algemeen bestuur d.d. 21 maart 2024**
- **Concept-besluitenlijst vergadering algemeen bestuur d.d. 21 maart 2024**

Het Algemeen Bestuur stemt in met de besluitenlijst en het verslag van 21 maart 2024 en besluit conform.

4. Update BRIKS ontvlechting

De fungerend voorzitter heet **dhr. Muselaers** (projectleider BRIKS ontvlechting vanuit de ODRN) welkom en geeft **de secretaris** en **dhr. Muselaers** het woord. **Dhr**. **Muselaers** neemt het bestuur middels een presentatie mee in het huidige ontvlechtingsproces van de BRIKS taken die terug gaan naar de gemeente Nijmegen. Lopende de presentatie worden er diverse vragen en antwoorden uitgewisseld met afsluitend de vraag door **dhr. Versluijs** en aangevuld door **dhr. van Bronkhorst** en **dhr. Thoonen** hoe om te gaan met de besluitvorming in het geval dat nog niet alle informatie scherp is. **Dhr. Muselaers** stelt dat er gedacht kan worden aan een voorlopig besluit of besluit met daarin voorwaardes opgenomen. **De fungerend voorzitter** sluit zich hierbij aan en stelt dat het wel goed is om al wel afspraken te maken en duidelijkheid te geven over diverse punten, maar met de kanttekening dat bijvoorbeeld de financiën rondom de inuurkosten en overtalligheid personeel nog onbekend zijn en waar pas later mee kan worden ingestemd. Het is namelijk inhoudelijk wel nuttig om bepaalde zaken eerder al te besluiten.

De presentatie afgerond hebbende en alle vragen beantwoord hebbende sluit **de fungerend voorzitter** het agendapunt af.

- *Dhr. Muselaers verlaat de vergadering -*

5. Bestuursrapportage Q1 2024

De fungerend voorzitter geeft **de secretaris** het woord. **De secretaris** geeft samen met **dhr. van Renselaar** een inleiding van het agendapunt. Afsluitend de inleiding stelt **dhr. van Bronkhorst** de vraag of inzichtelijk is hoe hoog de inhuur binnen de organisatie is en in hoeverre dit komt door de ontvlechting van de BRIKS taken door de gemeente Nijmegen. **De secretaris** geeft te kennen dat deze informatie inzichtelijk is. **Dhr. Kraan** vult het antwoord aan door te stellen dat het inzichtelijk is, maar dat de discussie op dit moment wel wordt gevoerd met de gemeente Nijmegen welk aandeel van de inhuur een direct gevolg is van de ontvlechting van de BRIKS taken. Dit is niet een op een uit de systemen te halen.

Dhr. Versluijs stelt zich zorgen te maken over het geprognotiseerde tekort dat aan het eind van het jaar verwacht wordt. Tegelijkertijd is de prognose op dit moment gebaseerd op een beperkte data, namelijk de eerste drie maanden. Hij stelt voor de bestuusrapportage daarin wat te wijzigen zodat het geprognotiseerde tekort iets wat wordt genuanceerd. Het inbouwen van deze nuance in de bestuursrapportage wordt door **de secretaris** afgeraden. De zorgen zijn terecht en daar wordt aan gewerkt stelt **de secretaris**.

De fungerend voorzitter geeft mee dat er vanuit de advies gemeenschappelijke regeling (AGR) de vraag is gesteld bij een tweetal begroting, waaronder ook de laatste begroting, om in toekomstige Planning-en-Control (P&C) cyclus documenten inzichtelijk te maken wat het verloop is van het aantal producten in combinatie met de tijdsbesteding en kostprijs. Er wordt dringend beroep gedaan om deze vraag van een reactie te voorzien. **Dhr. van Renselaar** neemt kennis en is op de hoogte van de behoefte.

Dhr. van Bronkhorst stelt dat er diverse applicaties zijn geïmplementeerd sinds begin van het jaar en is benieuwd of de resultaten ervan, bijvoorbeeld als het gaat om efficiëntiewinst, al te merken zijn. **De secretaris** laat weten dat het te vroeg is om daar op dit moment al iets over te zeggen.

Tot slot stelt **de fungerend voorzitter** dat er een schriftelijke reactie is binnengekomen vanuit de provincie Gelderland en dat de provincie kennis heeft genomen van het rapport.

Het Algemeen Bestuur neemt kennis van de bestuursrapportage Q1 2024 en stemt in met het communiceren van de bestuursrapportage Q1 2024 incl. aanbiedingsbrief met de deelnemers (colleges van B&W) ter kennisname en besluit conform.

6. Memo fusie-samenwerking ODRA-ODRN

De fungerend voorzitter introduceert het agendapunt. Bij het agendapunt is ook een schriftelijke reactie ontvangen vanuit dhr. Zoet. **De fungerend voorzitter** deelt de schriftelijke reactie en trekt tegelijkertijd de conclusie dat wat hem betreft nog steeds onduidelijk is wanneer de provincie nu precies met een standpunt komt over de mogelijke samenwerking-fusie tussen de ODRA en de ODRN. Het proces loopt inmiddels reeds enkele jaren. **Dhr. Versluijs** sluit zich aan bij de woorden van **de fungerend voorzitter**. Alles overziende stelt **dhr. Versluijs** voor om wel de brief te verzenden. Dit wordt beaamd door de andere leden van het algemeen bestuur. **Dhr. van Bronkhorst** geeft daarbij wel mee dat het ook van belang is om te weten of een beweging richting de ODR moet worden overwogen. De regie daarover moet wel door de provincie worden gepakt.

Het Algemeen Bestuur stemt in met het voorstel van de gemeente Nijmegen zoals die is ingebracht via de bijgevoegde memo en besluit conform.

CONCEPT

7. Ziekteverzuim ODRN

De fungerend voorzitter geeft **de secretaris** het woord. **De secretaris** neemt het bestuur aan de hand van een presentatie mee in het verloop van het ziekteverzuim bij de ODRN.

Afsluitend de presentatie volgt nog een vraag vanuit **dhr. Janssen,** verhelderd door **de fungerend voorzitter,** hoe de ODRN omgaat met de consequenties van het ziekteverzuim bijvoorbeeld richting de opdrachtgevers. Als gevolg van het hoge ziekteverzuim is het begrijpelijk dat de productie achterblijft. Wordt dit besproken met de opdrachtgevers. **De secretaris** aangevuld door **dhr. Kraan** reageren erop door te stellen dat, indien de werkplannen niet worden gehaald, daarover gesprekken worden gevoerd met de opdrachtgevers bijvoorbeeld in het partneroverleg. Tegelijkertijd wordt er dan ook gesproken over eventuele oplossingen. Bijvoorbeeld door scherper te vergunnen wat inhoud dat er minder aandacht en daarmee minder inzet naar een vergunningaanvraag gaat. **Dhr. Versluijs** stelt daarbij wel de vraag wat er gebeurt en wie eventuele boetes betaald als de fatale termijnen van aanvragen niet worden gehaald. **Dhr. Kraan** geeft aan niet bekend te zijn met eventuele boetes, maar zegt toe dit nog even te checken.

Alles gezegd hebbende sluit **de fungerend voorzitter** het agendapunt af.

8. Presentatie KPI2 – kwaliteit – plan van aanpak Robuustheid

De fungerend voorzitter geeft **dhr. de Lange (expert kwaliteitscriteria)** het woord. **Dhr. de Lange** geeft een presentatie welke als doel heeft het bestuur te informeren over de wijze waarop de score op de kwaliteitscriteria van de ODRN tot stand komt. Tegelijkertijd inzicht te geven in de huidige stand van de score van de ODRN. Dit naar aanleiding van het in maart opgeleverde plan van aanpak robuustheid waarin stond opgenomen dat de ODRN nog onvoldoende scoorde op de kwaliteitscriteria. Een score die inmiddels, zo blijkt uit de presentatie van **dhr. de Lange**, niet meer onvoldoende is. Een mooi resultaat, aldus **de fungerend voorzitter**. Afsluitend de presentatie zijn er geen vragen meer die niet al tijdens de presentatie zijn beantwoord. **De fungerend voorzitter** sluit daarom het agendapunt af.

- *Dhr. de Lange, verlaat de vergadering –*

9. Rondvraag

De fungerend voorzitter is benieuwd of er nog vragen zijn vanuit het bestuur. **Dhr. ten Westeneind** reageert door te stellen dat er casussen bekend zijn waarbij er in de handelingswijze van de ODRN tegenstrijdige signalen zijn afgegeven met frustrerende reacties vanuit inwoners als gevolg. **De fungerend voorzitter** doet het voorstel om over dit soort casussen het bestuurlijke gesprek met **de secretaris** op te zoeken.

Tot slot gaat **de fungerend voorzitter** in op normfinanciering. Landelijk is er namelijk een verkenning gaande naar normfinanciering. Het is de wens van **de fungerend voorzitter** om in het bestuur het gesprek hierover een keer te voeren.

10. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit **de voorzitter** de vergadering.

CONCEPT

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

2024 06 13 ALGEMEEN BESTUUR					
Agendapunt	**Onderwerp voorstel**	**Besluit over voorstel**	**Opmerking/toelichting**	**Nummer**	**Openbaar**
20240613.5	*Bestuursrapportage Q1 2024* *Kennis te nemen van de bestuursrapportage Q1 2024 en in te stemmen met het communiceren van de bestuursrapportage Q1 2024 incl. aanbiedingsbrief met de deelnemers (colleges van B&W) ter kennisname.*	Conform		2024.03	ja
20240613.6	*Memo samenwerking ODRA-ODRN* *in te stemmen met het voorstel van de gemeente Nijmegen zoals die is ingebracht via de bijgevoegde memo*	Conform		2024.04	ja

Aldus besloten in vergadering van het Algemeen Bestuur ODRN d.d. 13 juni 2024,

Nijmegen, 13 juni 2024

De voorzitter, De secretaris,

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

AGENDAPUNT

Aan	:	Het algemeen bestuur ODRN
Van	:	De secretaris
Onderwerp	:	Jaarstukken ODRN 2023
Nummer	:	4
Datum	:	11 juli 2024

Samenvatting / concept besluit
In te stemmen met:
- *de jaarstukken ODRN 2023;*
- *het bestemmen van het rekeningresultaat 2023 door dit toe te voegen aan de algemene reserve;*
- *verzending van de jaarstukken ODRN 2023 aan het Ministerie van BZK onder gelijktijdige verzending aan de deelnemers.*

Wat laat 2023 zien
In 2023 hebben veel onvoorziene externe factoren (indirect) invloed gehad op onze bedrijfsvoering en ons resultaat. We merken effecten van de stikstofcrisis, krapte op de arbeidsmarkt en het voortdurende uitstellen van de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. Veel inhuur en een hoog ziekteverzuim tekenen ons resultaat. Ook de ontvlechting van de Nijmeegse BRIKS-taken houdt onze gemoederen bezig.

We hebben alle zeilen bij moeten zetten om onze werkplannen volledig uit te voeren, maar zijn daarin uiteindelijk enigszins achtergebleven. Samen met opdrachtgevers hebben we steeds gezocht naar de meest doeltreffende inzet van onze schaarse menskracht. Ondanks deze factoren zien we dat door onze medewerkers toch uitstekend werk is geleverd in 2023. We gaan er in het jaarverslag 2023 uitgebreid op in.

Financieel resultaat 2023 en resultaatbestemming 2023
We hebben over 2023 een positief resultaat van € 1 ton (0,4% van de gerealiseerde baten) geboekt. Daarmee naderen we de nullijn. We boekten een meevaller op de rente-inkomsten van afgerond € 3 ton. Tegenvaller is een toevoeging van € 1,6 ton aan de voorziening voor verlof. Dat komt door een verruiming van het aantal verlofdagen in de CAO 2023 en doordat medewerkers door drukte weinig verlof hebben opgenomen. Verder zijn de kosten voor inhuur hoger dan voorzien. Overige afwijkingen lichten we toe in de jaarstukken.

We stelln voor het rekeningresultaat 2023 toe te voegen aan de algemene reserve. De verwerking van dit voorstel ziet u in deze tabel:

in €	Eigen vermogen 31 12 2023 voor resultaat-bestemming	Resultaatbestemming 2023	Eigen vermogen 31 12 2023 na resultaat-bestemming
Algemene reserve	104.177	99.318	203.495
Resultaat 2023	99.318	-99.318	-
Totaal eigen vermogen	**203.495**	**-**	**203.495**

Eigen vermogen en risico's
Onze toezichthouder, het ministerie van BZK, ziet toe op de ontwikkeling en omvang van ons vermogen. En ook het ministerie van I&W vraagt ons in het kader van de robuustheid over voldoende buffers te beschikken. Om robuust te zijn, dient de weerstandsratio (weerstandsvermogen tov risico's) minimaal 0,8 te zijn. In onze jaarstukken 2023 geven we aan dat het risicobedrag € 633.000 en deze ratio 0,3 bedraagt. Dit is ruim onvoldoende. In de begrotingsstukken 2025 hebben we de risico's opgehoogd naar € 1,4 miljoen in verband met de ontvlechting van de bouwtaken. De ratio daalt hierdoor naar 0,15.

We hebben te weinig vermogen om de risico's zelf af te dekken en doen daarvoor een beroep op onze deelnemers. We hebben deelnemers hierover geïnformeerd. Raden van deelnemers hebben in zienswijzen aangegeven vermogen te reserveren voor risico's die wij onvoldoende kunnen afdekken. De staten van de provincie Gelderland geven aan niet voor het risico als gevolg van frictiekosten ontvlechting BRIKS in te willen staan:

Voor wat betreft de frictiekosten vinden wij dit niet correct. Wij zijn van mening dat alleen de gemeente Nijmegen deze kosten moet betalen/opvangen.

Ons dagelijks bestuur heeft de provincie in april 2024 gevraagd voor een totaal bedrag van € 3,7 ton in te staan. De provincie staat in voor het risicoibedrag uit de jaarstukken € 1,7 ton en niet voor het aanvullende risico als gevolg van ontvlechting BRIKS (aandeel provincie Gelderland: € 2 ton). Als we deze garantstelling niet van de provincie of van één van onze andere deelnemers krijgen, betekent dat dat 15% van onze risico's niet afgedekt zijn. Dat zullen we dan aan onze toezichthouder, het ministerie van BZK, melden.

Het lage eigen vermogen is ook met reservering door onze deelnemers zorgelijk. Te meer omdat we over 2024 een tekort prognosticeren en omdat we meerjarige frictiekosten als gevolg van de ontvlechting van de bouwtaken voorzien. Over de vergoeding van deze frictiekosten zijn we met de Gemeente Nijmegen in gesprek.

Rechtmatigheidsverantwoording
Het boekjaar 2023 is het eerste jaar dat ons dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft, zie bijlage 2 van de jaarstukken. Hiermee legt het dagelijks bestuur verantwoording af aan u als algemeen bestuur. In deze verantwoording concludeert het dagelijks bestuur dat de baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens en dat er geen geconstateerde afwijkingen zijn boven het grensbedrag. De grens is door u gesteld op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor boekjaar 2023 is deze grens € 794.149.

Accountantscontrole en accountantsverslag
Het accountantverslag, waarin de accountant ingaat op resultaten, bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controle over 2023, is als bijlage bijgevoegd. Onze accountant geeft een goedkeurende controleverklaring af. Deze bestaat uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening 2023 en ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording.

Enkele bevindingen en aanbevelingen uit het accountantsverslag
In het accountantsverslag rapporteert de accountant over onze interne beheersing:

> *Wij achten de ODRN een professionele organisatie die haar interne beheersing op orde heeft. …*
>
> *Op basis van deze tussentijdse controle constateren wij geen belangrijke tekortkomingen in de interne beheersing, voor zover dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole. Wij hebben in onze managementletter, zoals uitgebracht d.d. 10 november 2023, adviezen voor verdere doorontwikkeling gegeven. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole in februari 2024 vastgesteld dat deze adviezen reeds zijn opgepakt c.q. onder handen zijn.*

De accountant doet een aantal aanbevelingen over het naleven van Europese aanbestedingsregels, contractmanagent, dossiervorming en interne controle naar aanleiding van frauderisico's binnen vergunningverlening en handhaving. Deze aanbevelingen hebben we met het dagelijks bestuur besproken en pakken we in 2024 op.

Zienswijzen bij de jaarstukken 2023
In volgende tabel ziet u een samenvatting van de zienswijzen van onze deelnemers.

	Datum vergadering raad/provinciale staten	Instemmend
Gemeente Berg en Dal	20 juni	Ja
Gemeente Beuningen	11 juni	Ja
Gemeente Druten	27 juni	Ja
Provincie Gelderland	3 juli	Ja
Gemeente Heumen	6 juni	Ja
Gemeente Nijmegen	5 juni	Ja
Gemeente Wijchen	13 juni	Ja

De gemeente Nijmegen heeft wel gevraagd de jaarstukken 2023 op twee punten tekstueel aan te passen. Het dagelijks bestuur stelt voor de jaarstukken niet aan te passen (DB 13 6 2024). Dit voornemen is gemotiveerd en per brief met de raad van de gemeente Nijmegen gecommuniceerd.

Procedure
We hebben onze deelnemers gevraagd om hun zienswijze op het concept-jaarverslag. Uw bestuur stelt het jaarverslag met inachtneming van de reacties vast. Daarna sturen we het verslag naar het ministerie van BZK. De uiterste termijn daarvoor is 15 juli 2024. De partners kunnen zich dan nog – indien gewenst - een keer bij het ministerie melden om eventuele zienswijzen in te dienen.

De accountant geeft ook een SISA-verklaring af bij de besteding van de SPUK subsidies van de minisetries van I&W en BZK. Na behandeling van de jaarstukken zullen we deze verklaring aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties sturen. De aanbiedingsbrief vindt u in de bijlage bij dit agendapunt.

Voorstel
Uw bestuur wordt verzocht in te stemmen met:
- de jaarstukken ODRN 2023;
- het bestemmen van het rekeningresultaat 2023 door dit toe te voegen aan de algemene reserve;
- verzending van de jaarstukken ODRN 2023 aan het Ministerie van BZK onder gelijktijdige verzending aan de deelnemers.

Nijmegen, 18 juni 2024

Dagelijks bestuur

Bijlagen
Bijlage ODRN Jaarstukken 2023 AB versie 11 juli 2024 incl verklaring WHS
Bijlage Aanbiedingsbrief jaarstukken ODRN 2023
Bijlage ODRN - Definitief Accountantsverslag 2023 tbv AB
Bijlage sisa_2023_050783_Aanbiedingsbrief

JAARSTUKKEN

2023

Jaarverslag en jaarrekening

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Inhoudsopgave

Inleiding **4**

JAARVERSLAG

1. Klanttevredenheid **7**

2. Programmaverantwoording **9**
Programma vergunningen 12
BRIKS 14
Milieu 15
Programma toezicht en handhaving 16
BRIKS 18
Milieu 19
Programma juridisch en advies 21
Juridisch 21
Advies 22
Projecten 23
Programma Besluit risico zware ongevallen 28
Vergunningverlening 29
Toezicht 31
Regie- en zorgbedrijven 32
Programma Brzo Oost 33
Landelijke programma's 34

3. Onze mensen **35**

4. Bedrijfsvoering en ontwikkelingen **39**

5. Kwaliteit **44**

6. Verplichte paragrafen **47**

JAARREKENING

7. Financiële verantwoording **52**
Samenvatting financiële verantwoording 53
Algemene grondslagen 55
Het overzicht van baten en lasten 58
Toelichting op verschillen 61
Balans 66
Toelichting op de balans 67
Overige onderwerpen 73

Bijlagen **76**
Bijlage 1 Sisa verantwoordingen 77
Bijlage 2 Rechtsmatigheidsverantwoording 80
Bijlage 3 Accountantsverklaring 81
Bijlage 4 Specificatie omzet deelnemers 86
Bijlage 5 Onze producten in € 's 87
Bijlage 6 Risicobeheersing 91

Inhoudsopgave

Inleiding

In dit jaarverslag van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) kijken we graag terug op 2023. Het was een jaar waarin we mooie stappen hebben gezet met elkaar en tegelijkertijd was het ook een turbulent jaar met de nodige uitdagingen op ons pad. Sommige ontwikkelingen vroegen veel flexibiliteit en doorzettingsvermogen van onze medewerkers. Hieronder gaan we graag op een aantal van deze ontwikkelingen in.

De verwachte daling van het aantal vergunningaanvragen bleef, net zoals in 2022, uit. Aan het aantal vergunningaanvragen voor zowel bouw als milieu zien we dat bedrijven niet stil zitten. Er werd in 2023 echter nog niet altijd uitvoering gegeven aan de verkregen vergunningen. Daardoor was er minder toezicht noodzakelijk. Door de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 werd eind 2023 nog een groot aantal aanvragen ingediend.

De komst van de Omgevingswet was niet het enige waar we rekening mee moesten houden. Ook de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor de bouw was een punt van aandacht. Door uitstel bleef lang onduidelijk waar we rekening mee moesten houden. De invoering van de nieuwe wetten vormden een natuurlijke aanleiding om een nieuw en toekomstbestendig VTH-zaaksysteem (vergunningverlening, toezicht en handhaving) te introduceren per 1 januari 2024. Tegelijkertijd bereidden we ons voor op het in eigen beheer nemen van de financiën en personeelsadministratie. Per diezelfde datum gingen we op zoek naar een nieuwe arbodienst en zetten we eerste stappen in de overdracht van de BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) naar gemeente Nijmegen.

De vele ontwikkelingen in combinatie met de hoge werkdruk, maakten dat we veel vroegen van onze medewerkers. Ze kregen het voor elkaar om de organisatie draaiend te houden, terwijl ze zich ondertussen voorbereidden op alle veranderingen per 1 januari 2024. En dat terwijl de bezetting niet op peil was. In 2023 hebben we de werkplannen niet volledig kunnen realiseren. De krapte op de arbeidsmarkt vingen we deels op door traineeprogramma's op te zetten, scholingsprogramma's aan te bieden en samen te werken met de andere omgevingsdiensten van het Gelders Stelsel. Verder heeft de ondernemingsraad de wens geuit om te gaan reorganiseren. Deze wens is opgepakt. Het traject hiervoor is, samen met het opstellen van een strategisch personeelsplan, in 2023 opgestart

en loopt in 2024 door. De reorganisatie en de opzet van een strategisch personeelsplan dragen eraan bij dat de ODRN kan doorgroeien naar een robuustere en meer kennisgedreven organisatie.

Landelijk kwam er in 2023 steeds meer aandacht voor het belang van een gezonde en veilige leefomgeving. Zo presenteerde de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) haar rapport 'Industrie en Omwonenden'. Daarin wordt stilgestaan bij de gezondheid van omwonenden van industriegebieden. Ook vond er een vervolg plaats op het in 2021 verschenen rapport 'Om de leefomgeving' van Van Aartsen. Dat rapport stelt dat de omgevingsdiensten in Nederland onvoldoende robuust zijn. Mede aan de hand hiervan werden alle omgevingsdiensten gevraagd om de dienst te toetsen aan diverse robuustheidscriteria. Bij ons kwam daaruit naar voren dat we, net zoals alle andere omgevingsdiensten, nog enkele punten dienen te versterken. Vóór 1 april 2024 dient hiervoor een plan van aanpak te zijn opgesteld. In dat plan kijken we vanuit een breed perspectief naar mogelijkheden om de organisatie te versterken. Eén van de mogelijkheden is om de krachten te bundelen met andere omgevingsdiensten. Een eerste verkenning met de ODRA heeft in 2023 dan ook plaatsgevonden.

Naar aanleiding van het rapport van Van Aartsen kwamen er landelijk ook diverse subsidies beschikbaar. We hebben hier in 2023 gebruik van gemaakt. Hiervan hebben wij meerjarige projecten in gang gezet, onder andere op het gebied van de Landelijke Handhavingstrategie (LHS), business intelligence en de vorming van een uniform VTH-beleid en -uitvoeringsprogramma en om aanvullende energiecontroles in de omgeving uit te voeren.

In het jaarverslag van 2022 schreven we dat de inflatie om ons heen sterk aan het toenemen was. In 2023 kregen we hier ook mee te maken. Diverse kosten stegen en deze zijn doorbelast aan de opdrachtgevers met een eenmalige bijdrage in 2023 en een discontering in het uurtarief voor 2024.

We hebben in 2023 blijvend werk geleverd voor onze partners in het behouden van een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving. Tegelijkertijd hebben we de golf aan ontwikkelingen met veel energie opgepakt en is het ons eveneens gelukt om het jaar met een positief saldo af te sluiten.

Samen met onze partners blijven we op koers. De verdere verdieping op al deze ontwikkelingen en wat we hebben betekend voor onze leefomgeving leest u terug in dit jaarverslag.

Steve Kuils, algemeen directeur en
Robert Kraan, directeur Bedrijfsvoering

JAARVERSLAG

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

1. Klanttevredenheid

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Klanttevredenheidsonderzoek

Om de kwaliteit van onze dienstverlening te kunnen verhogen, vinden we het belangrijk om te weten hoe ondernemers en bewoners die een melding of vergunningsaanvraag indienen hun contact met de ODRN hebben ervaren. We onderzoeken dat bij alle klanten in de regiogemeenten en de provincie Gelderland. Brzo-bedrijven en klanten buiten onze regio worden niet meegenomen in het onderzoek.

Bredere uitvraag in 2023

Vanaf 1 januari 2023 vragen we alle klanten naar hun mate van tevredenheid. Waar we voorheen alleen klanten vroegen naar hun ervaringen die een omgevingsvergunning verleend hadden gekregen, bevragen we nu ook klanten waarvan de vergunning is geweigerd, ingetrokken of buiten behandeling is gelaten. We verwachten op deze manier een evenwichtiger beeld te krijgen. Het is namelijk te verwachten dat klanten met een verleende vergunning het proces eerder positief ervaren dan klanten waarvoor de aanvraag met een andere uitkomst is geëindigd.

Tevredenheidspercentage 2023

In 2023 we hebben 1231 enquêtes verstuurd. Daarvan hebben 373 klanten deze ingevuld. Uit het onderzoek over afgelopen jaar blijkt dat gemiddeld 79% van de respondenten tevreden is. Dat is iets onder onze norm van 80%. Door de enquêtes uit te zetten onder meer doelgroepen dan voorheen, zijn de uitkomsten van het onderzoek niet te vergelijken met die van 2022. De cijfers van 2023 zijn een nulmeting.

Respons

Door de uitbreiding van het onderzoek heeft de ODRN 12% meer enquêtes verstuurd dan in 2022. Ongeveer 27% van de verstuurde enquêtes is beantwoord. Dit percentage is even hoog als het jaar hiervoor.

Reacties

Uit de reacties blijkt dat er veel goed gaat. Zo geeft 41% van de tevreden mensen aan 'zeer tevreden' te zijn; de hoogste score. Hierbij worden het directe contact, de snelle afhandeling en prettige, heldere uitleg het meest genoemd als positieve punten. Tegelijkertijd geven de mensen die niet tevreden waren aan dat ze het proces lang vonden duren en/of het proces om een vergunning aan te vragen lastig vonden. In een aantal gevallen werd de wet- en regelgeving als excessief ervaren, wat voor onbegrip zorgt.

Klanttevredenheid

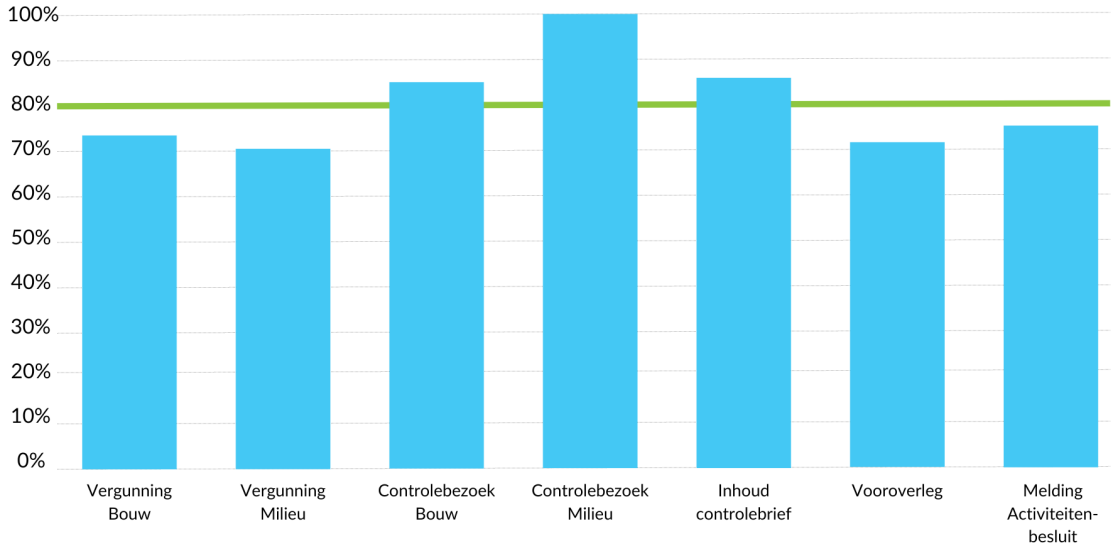

2. Programma-verantwoording

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Wat betreft de kosten hebben we in 2023, net zoals in 2022, alle zeilen moeten bijzetten om onze werkplannen te kunnen uitvoeren. Dat is niet helemaal gelukt. We hebben de begrote baten 2023 voor 1,8 miljoen (6%) niet kunnen realiseren. Dit heeft diverse oorzaken, zoals: personeelstekorten, stagnatie van de bouw vanwege de stikstofcrisis en later opgestarte of tussentijds stopgezette projecten.

De totale besteding in 2023 bedraagt € 26,5 miljoen. Deze bestaat uit programmakosten € 18,9 miljoen en uit overhead € 7,6 miljoen (28,7% van de totale lasten). Deze besteding is verdeeld over milieutaken 57% en bouwtaken (BRIKS) 43%. We hebben geen bedrag voor onvoorzien geraamd.

De dekkingmiddelen in 2023 bedragen € 26,6 miljoen.

Omschrijving Besteding	Begroting	Realisatie	Verschil
Milieu			
Vergunning behandelen	3.574.149	3.452.072	-122.077
Toezicht en handhaven	2.828.988	2.596.375	-232.613
Advies en projecten	4.966.269	4.771.392	-194.877
Totaal milieu	**11.529.340**	**10.819.839**	**-709.501**
BRIKS			
Vergunning behandelen	3.958.184	4.102.599	144.415
Toezicht en handhaven	3.134.335	2.403.706	-730.629
Advies en projecten	1.685.869	1.538.775	-147.094
Totaal BRIKS	**8.901.875**	**8.045.080**	**-856.795**
Overhead	**7.946.636**	**7.606.704**	**-339.932**
Totaal besteding	**28.377.850**	**26.471.623**	**-1.906.228**

Omschrijving Dekkingsmiddelen	Begroting	Realisatie	Verschil
Baten opdrachtgevers	27.894.400	25.792.541	-2.101.859
Ontwikkelbijdrage	144.451	144.451	-0
Vrijval bestemmingsreserve	339.000	339.000	0
Rentebaten		294.949	294.949
Totaal dekkingsmiddelen	**28.377.850**	**26.570.941**	**-1.806.910**

In de volgende grafiek laten we de verdeling van de besteding over de verschillende programmaonderdelen zien. In de jaarrekening en bijlagen geven we een nadere detaillering hiervan.

Het programma Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) is in onderstaande grafiek opgenomen in de programmaonderdelen met betrekking tot milieu. We lichten dit programma apart toe.

In de volgende paragrafen gaan we in op gerealiseerde doelstellingen en maatschappelijke effecten.

Besteding per programma
in percentages

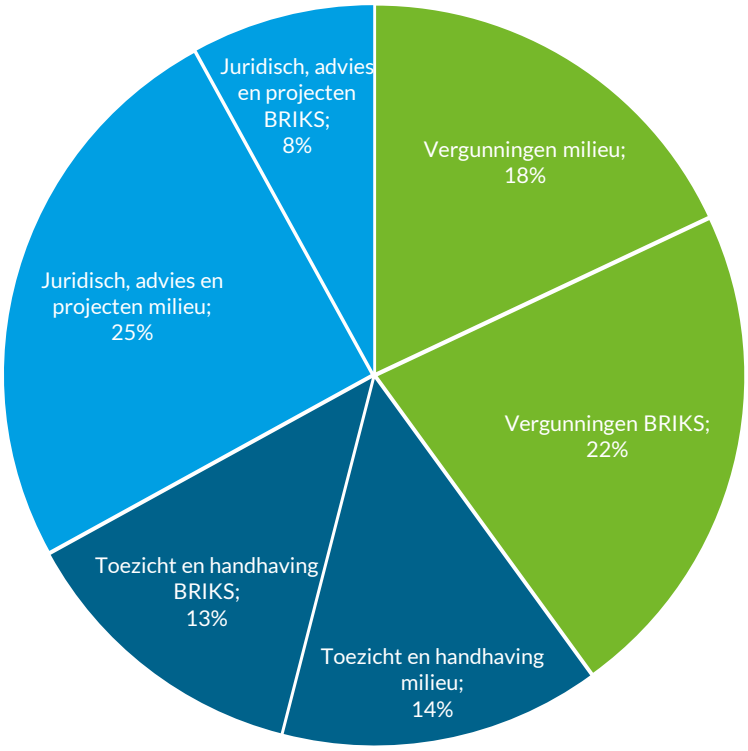

Programma vergunningen

Met vergunningen sturen op een schone en veilige leefomgeving

Vergunningen dragen bij aan het beschermen van onze leefomgeving. Activiteiten of handelingen die hier invloed op hebben zijn vooral aan landelijke wetgeving gebonden. Denk hierbij aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de milieueffectrapportage (MER), het Activiteitenbesluit, de bodemwetgeving en gemeentelijk of provinciaal beleid.

Wat we doen

Het behandelen van milieuvergunningaanvragen en milieumeldingen is een basistaak die de ODRN voor alle opdrachtgevers uitvoert. We beoordelen milieuaanvragen op de vraag of ze binnen de wettelijke kaders passen en of ze volledig zijn. In vergunningen nemen we regels op die voldoen aan de landelijke wetgeving en het beleid.

Voor bouwen (aangeduid met BRIKS) toetsen we onder andere op veiligheid van constructies, sloop, asbest en brandveiligheid. We toetsen plannen aan wet- en regelgeving en verlenen op basis daarvan vergunningen voor bouwen, reclame, inritten, kappen en sloop.

Onze opdrachtverleners voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor bouwen en milieu zijn de gemeenten Nijmegen, Beuningen, Berg en Dal, Heumen en de provincies Gelderland en Overijssel voor de bedrijven die vallen onder hun bevoegd gezag. De gemeenten Druten en Wijchen hebben uitsluitend de milieutaak en de advisering voor sloopmeldingen aan ons uitbesteed.

Voor de gemeenten Nijmegen en Berg en Dal verlenen we ook speciale vergunningen en ontheffingen voor woningonttrekking, leegstandsvergunningen en het laden en lossen van vuurwerk. We toetsen plannen op grond van de APV, de Huisvestingswet en de Leegstandswet.

Milieutaken zijn basistaken die landelijk door omgevingsdiensten uitgevoerd moeten worden.
Bouwtaken zijn niet verplicht belegd bij omgevingsdiensten. Deze bouwtaken noemen we BRIKS.
BRIKS staat voor: bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen.

Planning

Het programma Vergunningverlening is afhankelijk van het aantal initiatieven van bewoners en bedrijven. De economische ontwikkeling en andere externe factoren zijn daarbij indirect aanjager van het aantal aanvragen dat wij moeten afhandelen.

Op basis van het VTH-beleid en een vastgesteld risicomodel leggen we onze opdrachtgevers prioriteiten voor in het werkplan.

Resultaten programma vergunningen

Het is onvoldoende gelukt om vooral de complexe vergunningprocedures binnen de wettelijke termijn af te handelen. Dat geldt voor zowel milieu- als bouwprocedures.

Dit heeft een aantal redenen. Zo hebben we nog steeds te maken met personeelstekorten en hebben opdrachtgevers de benodigde stukken niet altijd tijdig aangeleverd. Vertraging in de vergunningprocedures is ook ontstaan vanwege de verplichte koppeling met de Wet natuurbescherming-procedure (Wnb).

Dit is een belangrijke verklaring voor het lage percentage tijdigheid bij uitgebreide procedures. Door de beslissing om Wabo- en Wnb-procedures los te koppelen, konden langlopende Wabo-procedures weer worden opgepakt. We zijn inmiddels een project gestart ('Scherper aan de wind') om het vergunningsproces beter te kunnen controleren en versnellen. Bedrijven mogen bijvoorbeeld nog maar één en eventueel nog een tweede keer een aanvraag invullen. Voldoet de aanvraag daarna nog niet? Dan wordt deze buiten behandeling gelaten.

Tijdigheid meldingen en vergunningen

Onderdeel	Realisatie	Norm	Aantal
BRIKS meldingen	91%	90%	2.118
BRIKS reguliere vergunningen	98%	90%	1.707
Milieu meldingen	59%	90%	348
Milieu reguliere vergunningen	65%	90%	114
BRIKS uitgebreide vergunningen	48%	90%	77
Milieu uitgebreide vergunningen	6%	90%	33
Brzo reguliere vergunningen	83%	90%	29
Brzo meldingen	67%	90%	18
Brzo uitgebreide vergunningen	0%	90%	7

Vergunningverleners, specialisten en juristen werken intensief samen om een aanvraag te behandelen, ook met partners als de veiligheidsregio's en andere omgevingsdiensten.

BRIKS

Het aantal afgeronde producten was in 2023 ongeveer hetzelfde als van tevoren ingeschat. Vooral het aantal gebruiks- en sloopmeldingen en de activiteit handelsreclame namen flink toe. Een terugloop in aanvragen door inflatie is uitgebleven.

We zien dat de besteding aan bouwproducten hoger is, terwijl de aantallen afgehandelde vergunningen wat achterblijven. Het inwerken van nieuwe collega's en een trainee heeft behoorlijk wat tijd gekost. Dit resulteert niet meteen in meer afgehandelde aanvragen.

Verder komen veel opgevraagde externe adviezen niet op tijd. Dit zorgt ervoor dat een klantmanager meerdere keren contact moet zoeken met adviseurs. Ook dit kost extra tijd. Verder zijn de geleverde adviezen niet altijd volledig of juist. Hierdoor zijn extra contactmomenten noodzakelijk.

Vergunningen van rechtswege

In 2023 zijn er 11 vergunningen van rechtswege verleend; dat is 0.6% van alle verleende vergunningen. Door wekelijks te sturen op fatale termijnen streven we naar een verdere verlaging van het aantal. Door de werkdruk op de afdeling is het niet gelukt om dit aantal naar 0 terug te brengen.

Milieu

Met 93% in financiële besteding voor de gehele afdeling, ligt de realisatie in 2023 iets onder de planning. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, zijn we er in geslaagd om extra specialisten in te huren. Het kost meer moeite om ervaren vergunningverleners aan te trekken. Het vinden van ervaren krachten heeft onze voortdurende aandacht. Vanaf november zijn vier van de vijf trainees ingestroomd. Wij hebben deze trainees een jaar lang opgeleid en ervaring laten opdoen in het werkveld van de afdeling Vergunningverlening milieu. We gaan in hoofdstuk 3 nog verder in op het onderdeel traineeship.

De komst van de Omgevingswet vroeg veel voorbereiding van de afdeling. Er is onder andere gewerkt aan het omzetten van inrichtingen in Milieubelastende Activiteiten, afspraken met onze ketenpartners en het aanpassen van onze werkprocessen.

In 2023 is er verder een lichte overbesteding geweest op milieuvergunningverlening. Het aantal milieuvergunningverleningsproducten dat is afgesloten, is iets minder dan de geplande aantallen. Het betreft grotendeels vraaggestuurde producten; alleen het aantal actualisatietoetsen en ambtshalve wijzigingen bepalen we voornamelijk zelf.

Dat een product is afgesloten, houdt in dat er tijd aan is besteed, maar niet dat er altijd een positief besluit is genomen. Er kan behalve een positief besluit, ook sprake zijn van buiten behandeling laten, weigeren of dat de aanvraag is afgebroken of de melding niet is geaccepteerd.

De besteding op projecten kent een lagere realisatie, omdat deze te ruim zijn begroot of omdat er geen input komt vanuit de opdrachtgever. We gaan in hoofdstuk 2 nader in op enkele door ons uitgevoerde projecten.

Programma ‘Samen Sterk’

In 2020 is het programma ‘Samen Sterk’ gestart. Het programma richt zich op een verbetering van de bestaande samenwerking op VTH-gebied tussen de uitvoerende partijen Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA), ODRN en de afdeling Vergunningverlening en Handhaving (VVHH) van de provincie Gelderland, maar ook op de samenwerking tussen de provincie Gelderland als opdrachtgever en de drie uitvoerende partijen als opdrachtnemer.

Aanleiding voor het programma was de constatering dat de basis niet op orde is. Een achterstand in actualiteit en vergunningverlening bij Wabo en Wnb, toezicht en handhaving die niet altijd volgens de nalevingsstrategie (LHS) uitgevoerd wordt en aandachtsbedrijven die veel tijd en energie vragen.

De doelen van Samen Sterk zijn: een veilige leefomgeving en een betrouwbare overheid. Daarnaast ook het effectief en efficiënt uitvoeren van het werk.

De successen, verbeter- en ontwikkelpunten van Samen Sterk zijn in 2023 doorgevoerd in het reguliere werk. Het jaar 2023 was een overgangsjaar. Dit betekent dat de onderwerpen “complexe vergunningverlening, aandachtsbedrijven en ook actualisaties een plek hebben gekregen in het reguliere werkplan. De koppeling tussen milieu- en natuurvergunningen (voormalig Wabo-Wnb) is losgelaten, waardoor oude vergunningprocedures kunnen worden opgepakt en afgehandeld.

Het programma heeft gebracht dat de ODRN, de ODRA en de afdeling VV/TH van de provincie elkaar goed weten te vinden bij het uitvoeren van de provinciale VTH-opdracht. Het heeft geleid tot een brede en vruchtbare samenwerking.

Programma toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving voor een beter naleefgedrag

De ODRN zorgt ervoor dat vergunningen en wet- en regelgeving voor milieu en bouw worden nageleefd door toezicht te houden en te handhaven waar dat nodig is.

De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen en de provincies Gelderland en Overijssel (alleen bedrijven) zijn opdrachtgevers van BRIKS toezicht en handhaving. We controleren in het bouwproces op nieuwbouw, bestaande bouw, asbestsloopmeldingen, brandveilig gebruik, strijdigheden in ruimtelijke ordening, aanleg inrit en (uit)weg, handelsreclame, monumenten, aanlegstelsel en het vellen van houtopstanden. Ook adviseren we bij grote projecten, kamerverhuur, horeca en evenementen.

Milieutoezicht en -handhaving zijn basistaken die de ODRN uitvoert voor alle opdrachtgevers in de regio en de provincies Gelderland en Overijssel. Milieutoezicht is vooral gericht op het verkrijgen van een beeld van het naleefgedrag van bedrijven en het zo nodig corrigeren daarvan. De toepassing van de door de gemeenten vastgestelde Landelijke Handhavingstrategie bepaalt of en in welke mate tegen de overtredingen wordt opgetreden. In de communicatie met bedrijven besteden we veel aandacht aan bewustzijn en aandacht om daarmee een intrinsieke naleving van regels te bereiken. Handhavend optreden doen we als andere middelen geen effect hebben.

Naleefgedrag controles

Onderdeel	Realisatie	Norm	Aantal
Milieu eerste controles	54%	60%	950
Milieu eerste hercontroles	65%	60%	437
BRIKS controles	73%	60%	855

Tijdigheid klachten

Onderdeel	Realisatie	Norm	Aantal
Milieu klachten	97%	80%	1.725
BRIKS klachten	78%	80%	488

We controleren op de vergunningsvoorwaarden, de algemeen gestelde regels uit het Activiteitenbesluit (de Omgevingswet na 1 januari 2024) en op andere landelijke en Europese milieuwetgeving. We doen zowel aspectcontroles op bijvoorbeeld emissies naar de lucht of de afgifte van afvalstoffen, als ook integrale controles waarbij op alle geldende regels wordt gecontroleerd.

Werkwijze

We werken risicogestuurd en op basis van de Landelijke Handhavingstrategie (LHS) voor milieu en asbest. Deze werkwijze is door alle opdrachtgevers vastgesteld. De uitvoeringsprogramma's BRIKS en Milieu zijn opgesteld aan de hand van een risicoanalyse met verschillende variabelen en thema's. Thema's zijn bijvoorbeeld brandveiligheid, constructieve veiligheid, asbest, beeldkwaliteit, duurzaamheid, naleefgedrag en specifieke milieuthema's en bedrijfsbranches. De risicoanalyse levert een inschatting van het aantal controles en het budget dat nodig is voor de uitvoering.

Bestuursrecht en strafrecht

We beschikken over twee instrumenten om te handhaven en ervoor te zorgen dat overtredingen ongedaan worden gemaakt. Meestal zetten we daarvoor bestuursrechtelijke instrumenten in, zoals een (voornemen voor) Last onder Dwangsom. Daarnaast kunnen we het strafrechtelijke spoor inzetten. We beschikken daarvoor over 3 BOA's voor milieuzaken en 2 voor asbest- en BRIKS-zaken, de zogenaamde Buitengewoon Opsporingsambtenaren. De aanpak en de samenhang tussen bestuursrecht en strafrecht volgt uit de Landelijke Handhavingstrategie (LHS). De LHS bepaalt uiteindelijk in welke mate er wordt opgetreden.

Milieu- en BRIKS-klachten

Klachten zijn voor ons een belangrijk signaal. Ons gespecialiseerde klachtenteam zorgt ervoor dat op werkdagen altijd iemand beschikbaar is om meldingen snel op te pakken. Voor milieu handelen we alleen klachten af die te maken hebben met bedrijfsmatige activiteiten. Bij de BRIKS-taken kan het ook gaan over particuliere activiteiten. Inwoners konden in 2023 meldingen en klachten doorgeven via de webapplicatie van de provincie Gelderland. De provincie registreert de klachten en stuurt deze door naar de juiste instanties.

In 2023 zien we een forse daling in het totaal aantal ingediende klachten. Vooral het aantal milieuklachten daalde fors. Deze afname komt voornamelijk doordat we minder klachten hebben ontvangen over de volgende bedrijven: Asfaltproductie Nijmegen, Nijmeegse IJzergieterij, Zandwinning Beuningse Plas/ Klasseerinstallatie en Nederzand Projectmanagement B.V.

Totaal aantal ingediende klachten

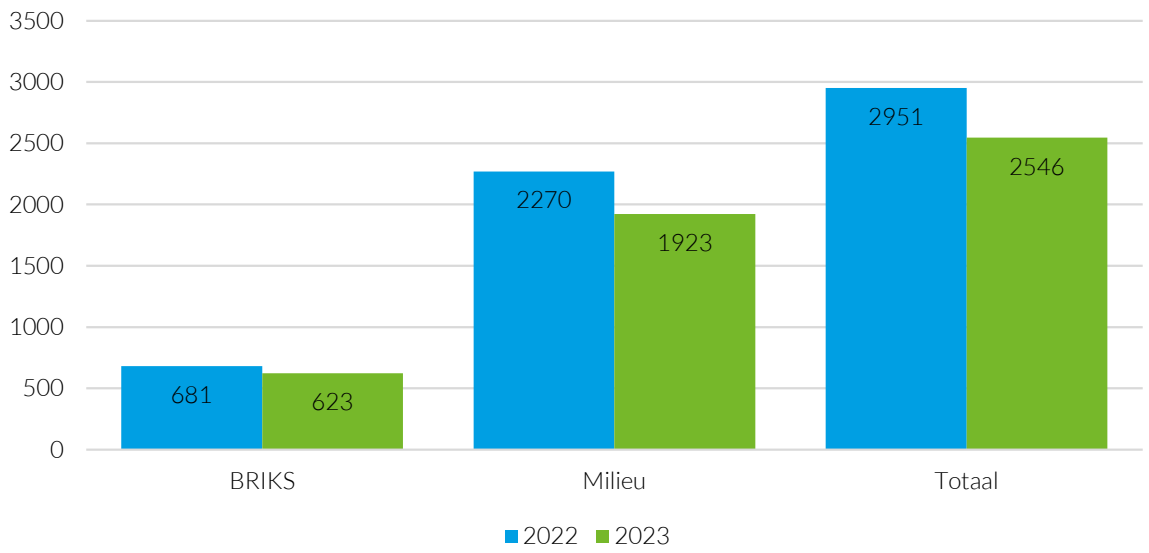

BRIKS

Toezicht en handhaving BRIKS heeft een lagere omzetrealisatie dan begroot. Met name de realisatie op de projecten is lager dan begroot. Zo is er minder capaciteit ingezet op het project Kamerverhuur. Door de toename van de WOZ waardes zijn er meer gebouwen vergunningsvrij geworden. Ook de realisatie van het project Energielabels C heeft minder uur gevraagd dan ingeschat vanwege positievere resultaten van gebouwen.

De algemene inspectie inzet, buiten de projecten om, is ook lager dan geschat. Dit heeft te maken met het feit dat het afgelopen jaar moeilijk was om goed gekwalificeerd personeel in te huren. Hierdoor hebben wij meer risicogericht moeten werken. In het laatste kwartaal was de formatie weer op orde en is een goede inhaalslag gemaakt. Bij gemeentelijke opdrachtgevers zien we dat met name bij de gemeente Heumen de realisatie lager is dan verwacht (70%). In deze gemeente wordt minder gebouwd dan verwacht. Ook bij de provincie Gelderland is de realisatie minder dan verwacht (50%). Dit komt met name door de onduidelijke economische vooruitzichten, naweeën van covid en de stikstofcrisis.

We zien bij BRIKS dat er geen afname is van het aantal projecten in de gemeenten, ondanks de negatieve voorspellingen aan het begin van het jaar. Vooral de woningbouw is doorgezet. Wij verwachten dan ook dat dit niet zal afnemen de komende jaren.

Risicogericht werken

Bij te inspecteren nieuwe vergunningen en sloopmeldingen werken we, conform afspraak met onze opdrachtgevers, al enige tijd risicogericht. Gevolg is dat de kleinere en minder risicovolle bouwwerken niet of minimaal worden geïnspecteerd. De grote en risicovollere bouwwerken blijven over. Er zijn dus minder inspecties gedaan, maar wel meer bij veeleisende zaken.

Handhaving

Met betrekking tot handhaving in 2023 is een minder grote stijging van ingediende handhavingsverzoeken waar te nemen. Dit is een trend die zich heeft voortgezet vanuit 2022. Doordat er minder illegaal gedrag wordt waargenomen, is er ook minder actie gewenst door de omgevingsdienst.

Een verklaring hiervoor is dat een klacht indienen laagdrempeliger is, dan een officieel handhavingsverzoek doen. Ook het feit dat mensen weer minder tijd thuis doorbrengen dan ten opzichte van de coronatijd speelt hier een rol in.

Het aantal nieuwe (voornemens tot) last onder dwangsom is bij veel opdrachtgevers gedaald ten opzichte van 2022. Dit is een logisch gevolg van het feit dat er minder handhavingsverzoeken zijn binnengekomen.

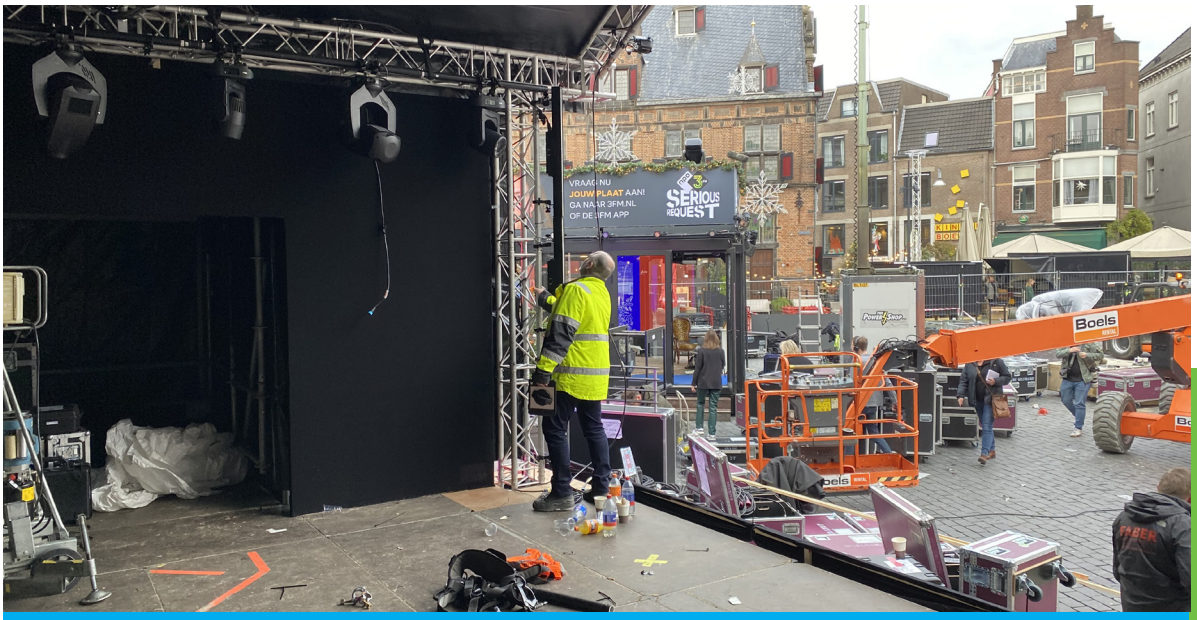

Milieu

De totale realisatie van toezicht en handhaving Milieu blijft achter op de begroting. Dat komt grotendeels doordat we achterlopen bij de uitvoering van de landelijke interbestuurlijke VTH-projecten. Deze projecten worden gefinancierd door het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) en het Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving (SPUK) energiebesparingsplicht project van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). De projecten voor het ministerie van I&W hebben vertraging opgelopen, doordat het vinden van een geschikte projectleider lastig was. De nieuw aangetrokken projectleider is pas in juni 2023 aan de slag gegaan. De projecten van zowel het ministerie van I&W als het ministerie van EZK kunnen worden doorgezet naar 2024, inclusief niet bestede budgetten. In 2024 worden nieuwe collega's aangenomen en als energietoezichthouder opgeleid. We verwachten daarmee de achterstand in te kunnen halen en aan het eind van de projectperiode het volledige budget ingezet te hebben.

Voor de reguliere milieucontroles hebben we ons zoveel mogelijk gericht op de bedrijven met een hoog milieurisico. Het deel van de geplande milieucontroles dat, in verband met onvoldoende capaciteit bij de milieutoezichthouders, niet is uitgevoerd betreft bedrijven die een laag milieurisico hebben.

Piketdienst

Het aantal calamiteit of meldingen met inzet van piketdienst was hoger dan verwacht. De piketdienst is bijvoorbeeld ingezet bij situaties zoals een brand in een bedrijfspand, de lekkage van diesel op de bodem en bij de lozing van chemicaliën op het riool. Ons doel is om door direct ingrijpen het risico op milieuschade zo klein mogelijk te houden. Bij de inzet van de piketdienst worden we ook regelmatig geconfronteerd met dumpingen of lozingen van afval van de productie van synthetische drugs. Hier is sinds 1 januari 2023 het dumpen van allerlei soorten drukhouders met distikstofmonoxide (lachgas) bijgekomen. Distikstofmonoxide staat sinds 1 januari 2023 onder de Opiumwet en mag sinds korte tijd worden opgeruimd door de gemeentelijke inzamelaars.

Aanpak ondermijning

Een specialistische groep milieu- en bouwtoezichthouders van onze dienst werkt, samen met andere landelijke diensten zoals de Politie, Nederlandse Arbeidsinspectie, Douane, Liander en met de regiogemeenten, op het gebied van onderzoek naar en controles op ondermijnende criminaliteit. Wij letten daarbij op de naleving van bouw- en milieuregels en regels uit het bestemmingsplan.
Bij enkele opdrachtgevers is de inzet enigszins achtergebleven ten opzichte van de planning. Dat is niet onlogisch, omdat de inzet van het team vanuit een gemeente geïnitieerd wordt. De inzet is dus vraag- en situatie afhankelijk.

In Nijmegen lag het maandelijkse toezicht op het bedrijventerrein West Kanaal Sluis (WKS) tijdelijk stil vanwege een zeer serieuze bedreiging van onze toezichthouder. De ODRN heeft beveiligingsmaatregelen genomen om de toezichthouder, zowel in de werkzaamheden als in de thuissituatie, te beschermen. Inmiddels heeft de bedreiging geleid tot een veroordeling van de bedreiger. De controles op WKS zijn inmiddels voor een deel weer hervat. De situatie is aanleiding om nog scherper na te gaan of en welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de veiligheid van onze medewerkers zo goed mogelijk te waarborgen, bijvoorbeeld door in bepaalde situaties toezichthouders van buiten de regio in te zetten.

Ook in de gemeente Berg en Dal is sprake van een vergelijkbaar veiligheidsprobleem. Ook hier is sprake van ernstige bedreigingen en moet anders ingezet worden dan normaal het geval is. Op dit moment wordt daar ook met de gemeente en politie aan een situatie gewerkt waarbij het toezicht doorgang kan vinden zonder dat de daarbij betrokken mensen in gevaar worden gebracht.

Daarnaast is bij drie gemeenten (Heumen, Beuningen en Berg en Dal) het Programma Veilig Ondernemen (PVO) opgestart. Toezichthouders van het team Ondermijning van de ODRN doen

hieraan mee. Hun specifieke kennis en ervaring is noodzakelijk om het programma vorm te geven en uit te kunnen voeren. De daaraan bestede tijd is ten laste gebracht van de ondermijningsbudgetten van de betreffende gemeenten. De door de regio aangetrokken ondermijnings-beleidsmedewerker monitort het verloop van dit programma.

Handhaving

Milieuhandhaving blijft een groot aandachtspunt voor ons. We hadden een grotere toename van handhavingszaken verwacht, maar de hoeveelheid bleef iets achter. Een verklaring hiervoor is onder andere dat toezicht houden werkt. Bedrijven nemen de opgegeven maatregelen serieus en gaan sneller over tot het oplossen hiervan. Dit heeft als gevolg dat we deze zaken niet terug zien als handhavingsverzoeken.

Ook maken we als afdeling een efficiëntieslag; we handelen meer zaken af in minder tijd. We kunnen niet voorspellen of dit een trend is die zich voortzet.

Onrust onder inwoners die gezamenlijk handhavingsverzoeken indienen, blijft onze aandacht vragen. We zien daarbij ook dat de ingezette handhaving regelmatig succesvol is. Veel bedrijven kiezen er bijvoorbeeld niet voor om naar de rechter te gaan en corrigeren de geconstateerde overtreding.

Programma juridisch en advies

Juridisch

De juridische afdeling van de ODRN adviseert en levert juridische diensten bij zowel eenvoudige als complexe vraagstukken bij de vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast spelen de juristen een belangrijke rol bij het implementeren van de kaders van de Omgevingswet en het borgen ervan.

Juridische diensten

		Aantal
BRIKS	Toezicht & handhaving	286
	Juridische diensten	310
Totaal BRIKS		**596**
Milieu	Toezicht & handhaving	275
	Juridische diensten	48
Totaal Milieu		**323**
Totaal		**919**

Bouwen

Door aandacht voor de processen en werkwijzen hebben we in 2023 een efficiëntieslag gemaakt. De juristen rondden meer zaken af in minder tijd. Er was een toename van opgelegde bouwstops omdat er meer gecontroleerd is. Dit was mogelijk omdat er meer toezichthouders zijn. De toename is vooral terug te zien op de onderwerpen asbest en constructieve veiligheid.

We hebben de werkprocessen bij het opleggen van dwangsommen geüniformeerd. Hierdoor houden we meer tijd over voor het stijgende aantal Wet Open Overheid (WOO)-verzoeken.

Milieu

De complexe vergunningverleningszaken blijven veel van onze tijd vragen. We denken zoveel mogelijk mee aan de voorkant over de juiste strategie en handelwijze. Bezwaar- en beroepsprocedures zijn wat betreft tijdsomvang en doorlooptijden toegenomen. Dit vraagt veel aandacht en flexibiliteit van onze juristen.

Door de krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om goede milieujuristen te werven. Om hier goed op in te kunnen spelen is er in 2023, naast de eerdergenoemde trainees, een trainee begonnen die we als milieujurist opleiden. Deze draait onder begeleiding al mee in het primaire proces.

Overig

De juristen zijn naast Bouwen en Milieu ook bezig geweest met het geven van advies en leveren van diensten over de juridische kwaliteitszorg, de nieuwe legesverordeningen, de Omgevingswet, de Wet Open Overheid en de implementatie van de Wet Elektronische Publicaties.

Advies

De ODRN geeft vanuit verschillende inhoudelijke disciplines advies. Dit doen we intern om elkaar te ondersteunen bij complexe vraagstukken en extern om ervoor te zorgen dat we als organisatie een grotere bijdrage leveren aan het zorgen voor een gezonde, duurzame en veilige samenleving.

Externe veiligheid

De adviseurs Externe Veiligheid bij de ODRN zetten hun kennis en expertise in bij zowel interne als externe vraagstukken. We adviseren vergunningverleners en toezichthouders van de ODRN en andere omgevingsdiensten over de veiligheidssituatie bij bedrijven en over mogelijke maatregelen ter beheersing van de risico's. Daarnaast geven de specialisten advies aan de regiogemeenten en provincie Gelderland over ruimtelijke plannen en vergunningen.

We houden de kennis binnen de ODRN op peil door deze constant te ontwikkelen en uit te wisselen. Dit doen we bijvoorbeeld in het Landelijke Platform Veilige Leefomgeving en in het Gelderse Externe Veiligheidsoverleg (Gevo).

Lucht/Geur

Naast de advisering in vergunningprocedures leveren wij een grote inspanning bij de ondersteuning van de afdeling VV/HH van de provincie Gelderland bij het beoordelen van stikstofdeposities bij aanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming. Daarnaast ondersteunen wij de provincie bij het geurbeleid.

Luchtkwaliteit

In opdracht van het ministerie van Volkswelzijn, Gezondheid en Sport is het Programma Gezonde en Veilige Leefomgeving opgezet door het RIVM en de Nederlandse organisatie voor zorgonderzoek en innovatie. Het doel van dit provinciale programma is een gezondere leefomgeving voor iedereen. De ODRN werkt mee aan het thema luchtkwaliteit door onder andere beleid te ontwikkelen, adviezen te geven en de beleidsmaatregelen in het kader van het Schone Lucht Akkoord te ontwikkelen. De specialisten Luchtkwaliteit zetten voor de ruimtelijke procedures van provincie Gelderland hun expertise in bij voorlichtingsavonden en voeren luchtkwaliteitsberekeningen uit.

Wegverkeerslawaai

De ODRN ondersteunt verschillende afdelingen van provincie Gelderland op het gebied van geluid; met name over wegverkeerslawaai. Wanneer provinciale wegen worden aangelegd of aangepast, adviseren onze specialisten over de relevante geluidsaspecten en berekenen we bijvoorbeeld het effect van stil asfalt versus standaard asfalt. Ook adviseren we over andere geluidshindermaatregelen.

De ODRN behandelt ook meldingen, klachten en vragen over geluidshinder van provinciale wegen en adviseert over de afhandeling daarvan. De provincie heeft een actieplan Geluid voor de beheersing van de geluidbelasting van de provinciale wegen. De ODRN heeft berekend hoeveel de geluidsbelasting daalt als er stil asfalt wordt gebruikt. In 2023 is de geluidbelasting van de provinciale wegen opnieuw berekend en zijn er nieuwe geluidbelastingkaarten gemaakt. Deze worden gebruikt bij het opstellen van een nieuw actieplan geluid en geluidproductieplafonds per weg.

Projecten

Naast de diverse werkzaamheden op het gebied van VTH heeft de ODRN in 2023 ook enkele aanvullende werkzaamheden uitgevoerd in projectvorm waar we graag hieronder extra bij stil willen staan:

Luchtkwaliteit en bedrijven

In 2021/2022 hebben we de luchtemissies geïnventariseerd van de meest relevante bedrijven op het industrieterrein Nijmegen-West en Weurt. Hieruit kwam een lijst met bedrijven waarvoor aanvullende stappen noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld actualisatie van de vergunning of uitvoeren van luchtmetingen. Veel van deze stappen en vervolgstappen zijn in 2023 uitgevoerd. Zoals een toestemmingsbesluit APN voor monitoring van het proces aan de hand van emissierelevante parameters, verschillende emissiemetingen bij onder andere APN, opstellen last onder dwangsom APN en ontwerpvergunning Smit Draad (publicatie in april 2023). Daarnaast neemt de projectleider deel aan het tweewekelijks gemeentelijk overleg over luchtkwaliteit rondom Nijmegen-West en Weurt. Ook zitten luchtspecialisten in een projectgroep voor de ontwikkeling van gemeentelijk geurbeleid. Tot slot valt binnen dit project ook de gevraagde reactie op het OVV-rapport 'Industrie en Omwonenden' en de daaraan gerelateerde werkzaamheden. Er is sprake van overbesteding van het budget, welke afgestemd is met de gemeente Nijmegen.

Programma Complexe Vergunningverlening

Het programma Complexe Vergunningverlening voor de provincie Gelderland is ingevoerd om meer focus en sturing aan te brengen op de vergunningverlening (Wabo en Wnb) bij provinciale bedrijven. Het dashboard bedrijven is hiervoor ontwikkeld. In de afgelopen maanden hebben we onderzocht in hoeverre de overige VTH-taken (ook die van de ODRA en provincie afdeling VVHH) in het dashboard kunnen worden opgenomen. We focussen ons nu vooral op verdergaande automatisering, zodat de huidige gegevens gemakkelijk gegenereerd kunnen worden. In dit programma hebben we, in samenwerking met de afdeling VV/HH van de provincie Gelderland een werkwijze ('fastlane') ontwikkeld, gericht op een snelle besluitvorming bij Wet natuurbescherming-aanvragen. De werkwijze is succesvol toegepast bij meerdere procedures.

Circulaire economie

ODRN hecht veel waarde aan circulaire economie. We hebben hier dan ook een programma omheen gebouwd. Door het uitvallen van de betreffende projectleider is de inzet op het project in 2023 achtergebleven. We hebben binnen reguliere werkzaamheden wel werk kunnen verzetten, maar het programma heeft in 2023 niet het tempo gehad dat in voorgaande jaren wel aanwezig was. Binnen het programma zetten we in op bijvoorbeeld de organisatie van informatieve bijeenkomsten, werven van ambassadeurs, participeren in werkgroepen op regionaal en landelijk niveau en het overdragen van kennis op het gebied van circulaire economie. In 2024 krijgt het project voortgang.

Gelderse milieusamenwerking

Met het project Gelderse milieusamenwerking zetten we in op een samenwerking binnen het Gelders stelsel. Daarbij ondersteunen de omgevingsdiensten elkaar om effectiever en efficiënter te werken en meer risicogericht controles uit te voeren. We stemmen de werkwijze zoveel mogelijk op elkaar af en houden daarbij rekening met regionaal maatwerk.

We hebben onder andere een gezamenlijke programmatische aanpak opgezet voor een uniforme uitvoering van het toezicht op de meest risicovolle bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de kennis en ervaring die de Gelderse Omgevingsdiensten met een bepaalde branche hebben. Vanaf 2024 gaan we de gemeentelijk complexe bedrijven op deze manier aanpakken. Het programmatische werken is bovenal bedoeld om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.

Aanpak illegale kamerverhuur

Er kwamen in 2023 weinig nieuwe aanvragen om verkamering binnen vanwege de hoge huizenprijzen. De trend is dat verkopen meer

lonend is hierdoor. De gemaakte uren zijn voornamelijk besteed aan het afhandelen van de oude HH-zaken. Hiervan is zo goed als alles afgehandeld, op enkele langlopende juridische trajecten na. Deze zullen gaandeweg 2024 na verwachting afgerond worden en opgenomen worden in het reguliere werkplan.

Omdat de WOZ-waarde van gebouwen hard is gestegen en Nijmegen de ondergrens in haar beleid niet hierop heeft aangepast, zijn er veel meer gebouwen vergunningsvrij geworden dan vooraf rekening mee was gehouden. Hierdoor hebben wij bij lange na niet het volledige budget nodig gehad dat beschikbaar was gesteld.

Structurele aanpak actualiteit milieuvergunningen

Eén van de wettelijke taken die omgevingsdiensten hebben, is regelmatig beoordelen of vergunningen nog voldoende actueel zijn. Dit wordt gedaan door onder andere alert te zijn op nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die binnen de daarvoor geldende termijnen moeten worden geïmplementeerd. Daarnaast worden er geregeld zogenoemde actualisatietoetsen uitgevoerd waarmee kan worden beoordeeld of vergunningen nog voldoende actueel zijn. Voor de bedrijven die onder het provinciaal bevoegd gezag vallen, doen we dat eens in de 5, 7 of 10 jaar, afhankelijk van de risicocategorie waar het bedrijf in valt. Voor de bedrijven die onder gemeentelijk bevoegd gezag vallen hadden we daarvoor nog geen vastgestelde termijnen.

In 2023 hebben we voor de provinciale bedrijven 22 actualisatietoetsen uitgevoerd (18 voor Gelderland, 4 voor Overijssel). Gebleken is dat dat voor een deel van deze vergunningen actualisatie wenselijk of noodzakelijk is. Deze actualisaties zullen in 2024 worden oppakt, dan wel op een natuurlijk moment (bij een wijzigings- of revisievergunning). Daarnaast zijn in 2023 verschillende actualisatieprocedures gestart, waarvan een deel is afgerond. De werkvoorraad is echter nog aanzienlijk, enerzijds vanwege eerder opgelopen achterstanden, anderzijds ook omdat verschillende actualisaties met een revisievergunning worden verwerkt, wat in het algemeen tijdrovende procedures zijn.

In 2023 is het vergunningenbestand (milieu) waarvoor de gemeente Nijmegen het bevoegd gezag is, doorgelicht. Bedrijven met een vergunning ouder dan 7 jaar zijn getoetst op actualiteit. Uit deze toetsen is gebleken dat de meeste vergunningen nog voldoende actueel zijn. Voor 1 bedrijf zal de vergunning worden geactualiseerd en bij 2 bedrijven wordt nog nagegaan of actualisatie noodzakelijk is. Afhankelijk van de risico-situatie zal een bedrijf om de 7 of 10 jaar opnieuw worden beoordeeld op actualiteit. Een vergelijkbare aanpak zal in 2024 ook worden toegepast bij de overige gemeentelijke bedrijven.

Landelijke subsidie projecten

SPUK THE (extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht)

Door het Ministerie van EZK is voor de periode eind 2022 t/m eind 2026 een ruim subsidiebedrag beschikbaar gesteld aan de ODRN. Wij besteden dit budget aan extra energietoezicht, dus bovenop de bestaande doelstellingen en afspraken met de opdrachtgevers. Voor onze opdrachtgevers zitten hier dus geen extra kosten aan, terwijl er wel veel energiebesparing gerealiseerd wordt bij energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen. Eén van de doelen van deze subsidieregeling is het uitbouwen van kennis op het gebied van energiebesparing bij de Omgevingsdiensten zelf. Het is daardoor verplicht om het uitvoerende werk door energietoezichthouders in vaste dienst uit te laten voeren. Hierdoor neemt de omvang van het vaste personeel op deze afdeling met 1 FTE toe. Wel is het toegestaan om een externe in te huren om een toezichthouder in vaste dienst op te leiden. Zo is het mogelijk om complexer energiewerk (zoals energietoezicht bij Brzo-bedrijven) vanuit dit project uit te laten voeren en toch een goede kwaliteit te borgen.

Ons doel is het controleren van zoveel mogelijk energiebesparingsplichtige bedrijven/instellingen. Het beschikbare budget wordt zo eerlijk mogelijk verdeeld over de verschillende opdrachtgevers, naar rato van het budget dat vanuit de bestaande opdrachten is ingezet voor energietoezicht.
In 2023 hebben we vanuit het SPUK THE budget 64 bedrijven/instellingen gecontroleerd op het aspect energie.

Interbestuurlijk programma (IBP)
In 2023 hebben we de landelijke ontwikkelingen in het IBP VTH gevolgd en uitvoering gegeven aan eigen projecten aan de hand van 6 pijlers.

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering
- We hebben de zelftoets in kader van een Robuuste OD uitgevoerd en stellen hiervoor een plan van aanpak op.

Pijler 2 Bestuurs- en strafrechtelijke handhaving en vervolging
- De Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet is geïmplementeerd.
- We stemmen met de landelijke ketenpartners af over een uniforme aanpak Brzo-zorgbedrijven.
- De handreiking Actief openbaar maken van handhavingsbesluiten is met onze inzet opgesteld en we voeren deze werkwijze in voor Brzo-bedrijven.

Pijler 3 Informatievoorziening
- We nemen deel aan het Early adopter programma van de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). We hebben ervaring op gedaan met het omzetten van een vergunning in AADV en oefenen met het labelen voor een digitale toegankelijkheid.
- We leiden twee mensen op voor het werken met drones.
- We hebben een aanzet gemaakt voor een Business intelligence strategie. Daarin is onderscheid gemaakt tussen Bedrijfsvoering (fase 1) en de primaire processen (fase 2). Fase 1 loopt en fase 2 moet nog starten.
- We hebben deelgenomen aan de werkgroep voor het gegevensmodel Milieubelastende activiteiten (MBA's).
- Het gezamenlijke informatie- en applicatielandschap is in beeld gebracht en we kijken wat de impact hiervan is op onszelf.

Pijler 4 Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt
- Het traineeprogramma Milieu is succesvol afgerond door het opleiden van zes trainees.
- De pilot kennissessie toezichtspraktijk ZZS is uitgevoerd en krijgt landelijk navolging.
- Het project Breed traineeprogramma wordt uitgevoerd.
- We nemen deel aan de werkgroep Arbeidsmarkt.

Pijler 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
Het resultaat uit het project Toetsen acceptatie en verwerkingsbeleid wordt getoetst in de praktijk.
- De projecten Opnemen van circulaire economie en energie in regionale strategieën en Implementeren VTH-beleid zijn gestart en lopen op schema.

Pijler 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht
- De voorbereiding van de visitatie in april 2024 is gestart.
- Een nieuw project Inzicht en beheer kwaliteitsprogramma is toegevoegd aan de subsidie-aanvraag en goedgekeurd.

In 2023 hebben we eenderde van de beschikbare subsidie besteed en de verwachting is dat we in 2024 de eigen projecten afronden en het resterende budget kunnen inzetten.

Industrielawaai

Bij evenementen speelt geluidshinder een grote rol. Bij gemeente Beuningen zijn bij de evaluatie van het evenementenbeleid vanuit de ODRN verbeterpunten voorgesteld voor het thema geluid binnen dit beleid.

Daarnaast hebben we adviezen gegeven bij de procedures van Windpark Bijsterhuizen in Wijchen en Horst en Telgt in Ermelo. Om onder andere geluidshinder tegen te gaan, moeten windmolens voldoen aan de algemene maatregelen die in het Activiteitenbesluit zijn vastgelegd.

Bodem

Naast de advisering in vergunningprocedures voeren wij de bodemtaken uit voor een aantal regiogemeenten en zijn wij druk bezig geweest om regiogemeenten voor te lichten over de Omgevingswet.

Voorbereidingen Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet vroeg veel voorbereiding van verschillende disciplines binnen de ODRN. De adviseurs Externe Veiligheid hebben samen met onze opdrachtgevers het berekenen van aandachtsgebieden voorbereid, adviezen gegeven voor de inrichting van de ruimtelijke gebieden om te bepalen wat er binnen de aandachtsgebieden mogelijk is, beleid opgesteld voor omgevingsveiligheid voor de regiogemeenten en de geregistreerde risicobronnen van de risicokaart bijgewerkt en overgezet naar de Atlas Leefomgeving.

Ruimtelijke Ordening en Milieu

In 2023 heeft de ODRN tientallen adviezen gegeven aan gemeenten voor het toetsen van milieuaspecten in nieuwe bestemmingsplannen. Op verzoek van gemeenten toetsen we het hoofdstuk Milieu van bestemmingsplannen en onderliggende rapporten. Voor de gemeente Nijmegen beperkt zich het advies vaak tot milieuzonering en externe veiligheid. Voor de herontwikkeling van het bedrijventerrein Winkelsteeg in Nijmegen zijn in 2023 vier nieuwe bestemmingsplannen gepubliceerd. Onze specialisten hebben hier een grote bijdrage aan geleverd. De herontwikkeling vormt een uitdaging op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu omdat er een woon-werkgebied wordt toegevoegd aan een bestaand bedrijventerrein. Dit betekent dat er niet alleen gekeken is naar een goed leefklimaat voor de bewoners van de duizenden woningen die er gebouwd worden, maar ook is gekeken naar de ontwikkelmogelijkheden van de bestaande bedrijven. Deze zijn zoveel mogelijk behouden en waar nodig afgeschaald.

Monumenten

De adviseurs Monumenten bij de ODRN zetten hun kennis en expertise in bij zowel interne als externe vraagstukken. De adviseurs geven aanvragers advies op het gebied van aanpassingen aan monumenten. Denk aan het vervangen van monumentale onderdelen en verduurzamingsvraagstukken.

Milieuzonering

Voor een gezonde en veilige leefomgeving is het nodig om een ruimtelijke scheiding in te passen tussen industrie en woonwijken. Dat betekent dat woningen niet te dicht bij industrie gebouwd moeten worden en andersom. De afstand die genomen moet worden, oftewel de milieuzonering, is afhankelijk van in welke milieucategorie een bedrijf valt en wat voor milieuaspecten een rol kunnen spelen, bijvoorbeeld geluid of geur.

Verder ondersteunen zij vergunningverleners en toezichthouders van de ODRN bij de ontvankelijkheid van aanvragen, beoordelen zij inhoudelijke stukken, zoals een bouwhistorisch onderzoek en leveren zij advies aan bij subsidieverzoeken.

Beleidsontwikkeling

Voor de regiogemeenten hebben wij bouwstenen voor Omgevingsveiligheid ontwikkeld. Daarmee geven we richting aan de vraag hoe dit thema in omgevingsplannen kan worden opgenomen. Op verschillende milieuthema's hebben we input geleverd voor het omgevingsplan 'Kernen Beuningen'.

Evenementen

Voor de regiogemeenten hebben wij aanzienlijk minder advies gegeven op evenementen. Reden hiervoor is dat de gemeente Nijmegen meer om risico gestuurd advies vraagt.

We hebben bij enkele grote evenementen geadviseerd en gecontroleerd, zoals de Vierdaagse, Down The Rabbit Hole en diverse kleinere B-evenementen. Ook hebben wij intern extra aandacht gehad voor eenduidigere en kwalitatief betere controles.

Down The Rabbit Hole

De inspecteurs van de ODRN controleerden de podia en tentconstructies tijdens de opbouw van festival Down The Rabbit Hole in Beuningen. Met behulp van gedetaileerde bouwboeken van de organisatie controleerden ze verschillende aspecten van constructieve en gebruiksveiligheid. Ook hielden ze toezicht op de tijdelijke campings, met name de aluminiumhallen.

Programma Besluit risico's zware ongevallen

Toezicht en handhaving voor een beter naleefgedrag

Als één van de zes landelijke Brzo-omgevingsdiensten hebben we een speciale verantwoordelijkheid voor 61 grote risicovolle bedrijven in de provincies Gelderland en Overijssel. Tien andere bedrijven hebben wij hiertoe in voorbereiding. We werken gezamenlijk aan uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en categorie 4 van Bijlage 1 van de Richtlijn industriële emissies (RIE4). Met inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 verandert de naamgeving van Brzo naar Seveso, in verband met de EU-richtlijn met dezelfde titel. In dit jaarverslag 2023 gebruiken we nog de naam Brzo.

Zowel landelijk als regionaal werken we als Brzo-omgevingsdiensten samen met andere partners binnen Brzo-plus: de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), veiligheidsregio's, waterschappen, Rijkswaterstaat, Inspectie Leefomgeving en Transport, Staatstoezicht op de Mijnen en het Openbaar Ministerie. We houden gezamenlijk toezicht, delen kennis en kunde met elkaar en geven één boodschap af aan de risicovolle bedrijven. De samenwerking richt zich op de continuïteit van de wettelijke uitvoeringstaken, toekomstige ontwikkelingen en een excellente uitvoering van taken.

Integrale samenwerking

In ons programmateam Brzo werken we integraal samen. Dit betekent dat voor elk bedrijf een behandelteam samenwerkt aan de uitvoering van de VTH-taken op gebied van zowel milieu als bouwen. Deze behandelteams zorgen ervoor dat we snel kunnen schakelen tussen de betrokken disciplines op zowel proces als inhoud. Behandelteams kunnen bij complexe problematiek worden geholpen via een dilemmatafel. Voor de begeleiding van de dilemmatafel hebben we acht procesbegeleiders opgeleid. Vier keer per jaar vindt er een bijeenkomst plaats van het programmateam en bespreken we casuïstiek en nieuwe ontwikkelingen. Onderwerpen die we hebben behandeld en vervolgens ook landelijk aandacht hebben gekregen zijn onder andere: brandveiligheid in relatie tot opslagen voor gevaarlijke stoffen met zonnepanelen, uitfasering van PFAS-houdend blusschuim, ZZS-emissies, verouderde leidingen en leren van incidenten.

Vergunningverlening

Afgelopen jaar zijn diverse vergunningprocedures behandeld. Er lopen meerdere revisietrajecten en een paar oprichtingsvergunningen voor Brzo-bedrijven. De complexiteit van deze procedures zorgt voor een lange doorlooptijd. Aanvragen wijzigen vaak tussentijds en het duurt soms lang voordat aanvullende gegevens worden geleverd door bedrijven. Zoals beschreven bij het onderdeel Vergunningverlening Milieu, gaan we daarop scherper sturen.

De inzet op milieu-vergunningverlening bij Brzo-bedrijven is hoger dan gepland. Dit wordt onder andere veroorzaakt door veel vooroverleggen, actualisaties (onder andere ZZS) en goedkeuringsbesluiten.

Het aantal bedrijven dat na oprichting dan wel vergunningverlening valt onder het Brzo of RIE4 bedraagt in Gelderland 52 en in Overijssel 19. Er is gewerkt aan de volgende aantallen producten vergunningverlening:

Voor BRIKS-vergunningverlening blijft de inzet in Gelderland achter, maar loopt deze in Overijssel voor. In Overijssel zijn relatief veel bouwvergunningen aangevraagd.

Milieu vergunningverlening Brzo

	Gelderland-Brzo	Overijssel
Actualisatietoetsen	17	4
Vooroverleggen	10	21 (9 i.v.m. ZZS)
Melding milieu	2	2
Revisieprocedures	6	0
Ambtshalve actualisaties	4	6
Veranderingsvergunningen	18	16
Afgeronde vergunningprocedures milieu	14	8

Bouwvergunningverlening Brzo

	Gelderland-Brzo	Overijssel
Aanvragen bouwen	17	15
Overige aanvragen BRIKS	22	13
Afgeronde bouwaanvragen	10	6
Afgeronde overige BRIKS procedures	14	3

Nieuwe vergunningen

Naast de gebruikelijke veranderingsvergunningen is in 2023 veel gewerkt aan actualisaties van luchtvoorschriften en beoordeling van Uitgangspunten Documenten (UPD's) voor brandbeveiligingsinstallaties.

Met een actualisatieprogramma voerden we regie op actualisaties en actualisatietoetsen en de prioritering daarvan. Daarnaast maakten we met de provincies afspraken over hoe we uitvoering (kunnen) geven aan het actueel houden van vergunningen en het tijdig signaleren van wijzigingen in de wet- en regelgeving die om actualisatie van vergunningen vragen.

Waterstoffabrieken

Verder hebben we in 2023 vooroverleggen gevoerd voor het oprichten van drie waterstofinstallaties. Vergunningaanvragen van waterstoffabrieken zijn nieuw en zorgen voor inhoudelijke uitdagingen. Veel bestemmingsplannen van gemeenten voorzien niet in de komst van een waterstoffabriek. Dit vereist extra aandacht in de vergunningprocedure.

Eén van de problemen kan de lozing van 'te schoon' afvalwater (ook wel ingedikt leidingwater genoemd) op rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) zijn. Als het advies van het waterschap luidt dat dit water niet mag worden geloosd op hun RWZI, kan het alternatief een directe lozing op een rijkswater zijn. Hiervoor is een aparte watervergunning van Rijkswaterstaat nodig en dit vereist coördinatie tussen de omgevingsvergunning en watervergunning.

Onze huidige wet- en regelgeving is nog niet voldoende toegerust voor waterstoffabrieken. Dit levert interessant pionierswerk op, waarbij gedeeltelijk gebruik gemaakt wordt van de PGS 35 (publicatiereeks gevaarlijke stoffen) voor waterstoftankstations. Maar een waterstoffabriek is wel wezenlijk iets anders dan een waterstoftankstation.

Vanwege subsidieregelingen komen de termijnen voor vergunningverlening erg onder druk te staan. Dit heeft ertoe geleid dat één van de initiatieven niet meer haalbaar bleek voor de aanvrager.

Nieuwe Brzo-bedrijven

Elk jaar wijzigt het aantal Brzo- of RIE4-bedrijven licht. Dit kan komen door uitbreiding van bedrijven, waardoor ze onder deze regelgeving komen te vallen (op dit moment drie bedrijven) of waar onterecht geen Brzo-kennisgeving was ingediend wat via toezicht aan het licht is gekomen. Dit laatste zien we met name bij bedrijven met beitsbaden (op dit moment twee). Het komt ook voor dat bedrijven eerst worden gebouwd onder gemeentelijk bevoegd gezag en pas daarna het feitelijke gebruik als Brzo-opslaglocatie aanvragen (op dit moment twee). Deze situaties leveren vaak knelpunten in de ruimtelijke ordening of brandbeveiligingsvoorzieningen op. We verwachten komend jaar circa tien nieuwe Brzo- of RIE4-bedrijven binnen onze regio. Daarnaast zijn we voor drie bedrijven bezig met een wijziging. Een positief besluit op de lopende vergunningaanvraag zal leiden tot opheffing van overtredingen. Verbetering van het naleefgedrag is in zicht. Intensieve contacten met het bedrijf hebben daartoe bijgedragen.

Toezicht

Controles Brzo en Wabo

De Brzo-inspecties voor 2023 zijn samen met de inspectiepartners tijdens een regionale planningdag in oktober 2022 ingepland. Bij zes bedrijven met specifieke problematiek is een extra Brzo-inspectie uitgevoerd. De ODRN heeft een tekort aan Brzo-inspecteurs. Dankzij samenwerking met de zes andere Brzo-diensten waren we toch bij vrijwel alle inspecties aanwezig.

Volgens de risicoanalyse wordt elk Brzo- of RIE4-bedrijf minstens eenmaal ingepland voor een Wabo-controle. Bijna de helft van de bedrijven heeft ook een tweede controle gekregen. Bedrijven worden meestal ook bezocht na een ongewoon voorval of bij klachten. De ongewone voorvallen worden volgens afspraak gemeld aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Er is veel inzet geweest op ongewone voorvallen, strafrecht en Wabo-hercontroles. Voor Gelderland en Overijssel ligt de totale inzet voor toezicht Milieu iets lager dan gepland.

Alle geplande controles voor energietoezicht zijn uitgevoerd. Bij veel van die controles zijn overtredingen geconstateerd.
Bij de energiecontroles wordt het energiebesparingsonderzoek beoordeeld en wordt een energiecontrole uitgevoerd op de locatie van het bedrijf. Vervolgens wordt het bedrijf, indien nodig, aangeschreven om de ontbrekende energiebesparende maatregelen toe te passen. Tijdens de uitvoering van het project merkten we dat er vaak een behoorlijke inspanning of investering nodig is om de overtredingen op te lossen. Met het bepalen van de termijn hebben we daar rekening mee gehouden. Daardoor zijn er vaak lange hersteltermijnen gegeven, die pas in 2024 verlopen. Met de nieuwe opdracht van 2024 is hier ook rekening mee gehouden. De energiecontroles leveren veel op en zijn nodig om te zorgen dat er ook echt wordt geïnvesteerd in energiebesparing.

De inspectie op de bouw wordt uitgevoerd na vergunningverlening en start van de bouw. We voeren ook bouwcontroles uit bij bestaande bouw. Brzo- en RIE4-bedrijven worden elke drie jaar gecontroleerd op met name constructieve en brandveiligheid. Toezicht BRIKS loopt in Gelderland en Overijssel achter. Het lijkt erop dat er wel bouwvergunningen worden aangevraagd maar niet direct met de bouw wordt begonnen. De geplande inspecties bestaande bouw zijn uitgevoerd maar te hoog begroot, daardoor blijft de besteding achter op de begroting.

Regie- en zorgbedrijven

Bij bedrijven met specifieke problematiek zetten we extra regie in. Het behandelteam wordt dan uitgebreid met onder andere een projectleider. De projectleider stelt dan een projectplan op en zorgt voor het proactief werken aan oplossingen. In 2023 hadden we twee regiebedrijven.

Een bedrijf kan onder de landelijke vastgestelde Brzo-werkwijze voor zorgbedrijven komen te vallen als het de Brzo-regels structureel onvoldoende naleeft en het inspectieteam verwacht dat de gebruikelijke interventie onvoldoende verbetering oplevert. In 2023 hebben we de inspecteurs nadere uitleg en instructie over de werkwijze gegeven. De twee zorgbedrijven uit 2022 zijn dat ook in 2023 gebleven en eind 2023 is een derde zorgbedrijf vastgesteld in het regionaal managementoverleg.

Sachem

Ook in 2023 is bij Sachem regie op de processen (VTH, Woo-verzoeken, communicatie, klachten) gevoerd. Belangrijke doelen van het project zijn het verbeteren van de relatie met de omgeving en het behandelen van het beroep tegen de verleende revisievergunning. Wij hebben twee gesprekken met bezorgde bewoners gevoerd. De ervaringen waren positief. In oktober heeft een bestuurlijk overleg en rondleiding bij Sachem plaatsgevonden in aanwezigheid van de gedeputeerde en de burgemeester van Zaltbommel. In november heeft de rechtbank uitspraak gedaan over het beroep tegen de revisievergunning. De vergunning is daarbij op inhoud in stand gebleven. Belangrijke procedure welke nu loopt is de aangevraagde vergunning (Wabo en Wnb) voor de realisatie en het gebruik van de RTO (regeneratieve thermische naverbrander). Dit betreft een naverbrander voor het reinigen van de afgassen uit de fabriek.

JCL

Bij JCL is sprake van complexe, meervoudige problematiek bij processen op het gebied van VTH. JCL valt onder regievoering en is ook een zorgbedrijf. Belangrijkste doelen van het project zijn het verbeteren van het naleefgedrag en het versnellen van de doorlooptijd van vergunningsprocedures.

Het knelpunt is een slecht naleefgedrag van Brzo- en milieuvoorschriften (o.a. veiligheidsbeheerssystemen) van JCL. Verder verlopen vergunningsprocedures traag vanwege problemen met de ruimtelijke inpassing van de beoogde uitbreidingsplannen. Verwachting is dat deze procedures in de eerste helft van 2024 kunnen zijn afgerond.

Om het naleefgedrag te verbeteren is het toezicht verscherpt en de afstemming tussen inspectiepartners geïntensiveerd. Niettemin zijn ook in de tweede helft van 2023 overtredingen geconstateerd. Voor enkele overtredingen met betrekking tot brandveiligheid (uitbreiding zonder vergunning en noodzakelijke brandveiligheidssystemen) is een last onder dwangsom opgelegd (en ingevorderd). Begin 2024 wordt hierover een bezwaarzaak behandeld. Een positief besluit op de lopende vergunningaanvraag zal leiden tot opheffing van overtredingen. Verbetering van het naleefgedrag is in zicht. Intensieve contacten met het bedrijf hebben daartoe bijgedragen.

Tanatex

Tanatex Chemicals B.V. is aangemerkt als zorgdossier naar aanleiding van de inspectieresultaten uit de periode 2018 – 2020, waarbij door het inspectieteam zowel op het veiligheidsbeheerssysteem als maatregelgericht is geïnspecteerd. Tijdens deze inspecties zijn bovengemiddeld veel (ernstige) tekortkomingen geconstateerd. Ondanks het verscherpte toezicht en ingezette handhaving bleven significante verbeteringen bij het bedrijf uit. Inmiddels is zeker een opgaande lijn waar te nemen qua cultuur en maatregelen, maar er was een grote achterstand in te halen. Het inspectieteam is van mening dat het nog te vroeg is om de zorgstatus te beëindigen.

Programma Brzo Oost

Naast de reguliere uitvoering binnen het programma, hebben we in 2023 aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- In teambijeenkomsten hebben we de gezamenlijke programma-ambities vertaald naar vier concrete doelen. Onze doelen voor 2024 zijn: het begrip 'excellent' smart maken, behandelteams verbreden, meer samenwerking met externe partners en structureel kennisdelen.
- Doorontwikkeling behandelteams en dilemmatafel: de werkafspraken rondom behandelteams en dilemmatafel hebben we bevestigd.
- Dilemmatafel PGS15 opslagvoorzieningen: we hebben afgesproken hoe de ODRN de toetsing uitvoert en hebben dit vastgelegd in een werkinstructie.
- Data-analyse inspectieresultaten: via data-analyse brengen we problematische bedrijven vroegtijdig in kaart. Voor de bedrijven die het minst goed scoren, hebben we in de behandelteams een nadere analyse (light-scan) uitgevoerd. Conclusie hiervan is dat de behandelteams de problematiek goed kunnen beheersen en geen projectleiding of regievoering nodig is. De analyse heeft wel veel informatie opgeleverd en wordt in 2024 uitgevoerd op een aantal andere Brzo-bedrijven.
- Leren van incidenten. Toepassen van 5WHY-analyses en opstellen informatiebladen. 'Vijf keer waarom' is een techniek die binnen lean projecten veel wordt toegepast. Dit helpt je om de oorzaak van een probleem te ontdekken. Als je niet goed doorvraagt, kan het zijn dat je iets maar half of niet oplost. Er zijn maar liefst 15 informatiebladen gemaakt met de leerpunten van incidenten.
- Altijd actuele digitale vergunning (AADV). Binnen de provincie Zuid-Holland wordt gewerkt aan een andere manier van vergunningverlening, waardoor er sprake is van één altijd actuele digitale vergunning. Met een dergelijke vergunning is in één oogopslag voor bedrijven, toezichthouders en de omgeving te zien wat de geldende milieuvoorschriften zijn voor een bedrijf. Met name voor complexere bedrijven, waar vaak sprake is van wijzigingsvergunningen, maakt dit het toezicht veel eenvoudiger en beter. Verschillende Brzo-omgevingsdiensten, waaronder de ODRN, hebben besloten als 'early adopter' de kansen en mogelijkheden hiervan voor hun dienst ook verder te verkennen. Voor een tweetal bedrijven hebben we de vergunningvoorschriften gedigitaliseerd binnen de daarvoor ontwikkelde applicatie Digi-V en bouwen we aan een labelstructuur om de vergunningen makkelijk doorzoekbaar te maken. Het project wordt in 2024 voortgezet.
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). In dit project hebben we de verschillende ZZS-activiteiten lokaal en landelijk geïnventariseerd. We hebben vervolgens een projectplan uitgewerkt voor het beoordelen van vermijdings- en reductieplannen (VRP's) van ZZS bij bedrijven in regio Oost. Het begeleidingsteam, bestaande uit de toezichthouder, vergunningverlener en milieuspecialist(en), heeft VRP's beoordeeld en met de bedrijven besproken. Dit levert completere VRP's op, die aanleiding kunnen zijn om vergunningen aan te passen en/of te gebruiken bij toezicht. Hiermee dragen we bij aan het verminderen van emissies van ZZS. We hebben in 2023 slechts twee VRP's volledig kunnen beoordelen. De inzet was in eerste instantie gericht op het goed neerzetten van het project onder andere met opleiding van medewerkers en daarnaast hadden we niet de beschikking over voldoende personele capaciteit, waardoor we het project in 2024 voortzetten.
- Nieuwe aanpak toezicht plannen. We hebben de toezicht plannen voor de Brzo- en RIE4-bedrijven opgesteld en op basis hiervan is de planning voor 2024 gemaakt. De benodigde toezicht capaciteit en het gat met de beschikbare capaciteit is in beeld gebracht. Keuzes in inzet van de capaciteit worden met de opdrachtgevers afgestemd.

Landelijke programma's

Wij dragen bij aan verschillende landelijke activiteiten die zijn afgesproken in de Meerjaren Afspraak 6 Brzo-OD's (MJA) en het Meerjarenprogramma Versterking Omgevingsveiligheid Brzo (MVO Cluster 1) en Brzo-plus.

In het landelijke programma hebben we meegewerkt aan onder andere:

- Omgevingsveiligheid energiedragers: kennisuitwisseling en opbouw van kennis over bedrijven gerelateerd aan nieuwe energie.
- Permanente educatie: we hebben 6 cursusdagen georganiseerd.
- Structurele opleidingen: we hebben het opleidingsprogramma 2024 vastgesteld en het uitwisselen van inspecteurs tussen diensten wordt gefaciliteerd.
- Platform programmatisch actualiseren: onder ons voorzitterschap zijn afspraken over actualiseren van milieuvergunningen gemaakt en is de actualiteit bepaald.
- Financiële zekerheid: We hebben ons voorbereid om in 2024 vijf pilots met financiële zekerheidstelling uit te voeren.
- Melden van ongewone voorvallen: de gegevens van incidenten in 2023 zijn verzameld en aangeleverd. De analyse en rapportage voor de Staat van veiligheid 2022 is aangeleverd.
- Bestuurlijke boete: we hebben werkafspraken gemaakt voor dit nieuwe handhavingsinstrument onder de Omgevingswet opgesteld en medewerkers geïnformeerd.

3. Onze mensen

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

De mens in de organisatie

Onze werknemers vormen de basis voor het realiseren van onze organisatiedoelen. In 2023 is er veel aandacht besteed aan strategische initiatieven bij HR. Op deze initiatieven gaan we hieronder verder in. Deze ontwikkelingen dragen bij aan de groei en veerkracht van de ODRN.

Strategisch personeelsplan

De krapte op de arbeidsmarkt vraagt ons strategisch na te (blijven) denken over hoe we toekomstbestendig kunnen zijn en blijven. De personeelsbezetting, zowel kwalitatief en kwantitatief, moet op orde zijn. We zijn afhankelijk van onze kennis en we blijven daarom investeren in trainingen en opleiding van onze medewerkers. Daarbij richten wij ons ook op de benodigde competenties voor nu en in de toekomst. Het vinden van nieuwe medewerkers, of het nu vast is of inhuur, blijft een grote uitdaging. In oktober 2023 zijn we gestart met het traject Strategische Personeelsplanning, begeleid door een expert op dit gebied. In het voorjaar van 2024 resulteert dit in een plan van aanpak die in het nieuwe jaar verder wordt uitgewerkt.

HR-Gesprekcyclus

De huidige formele HR-gesprekcyclus past niet goed meer in deze tijd. Met een vertegenwoordiging van medewerkers en de ondernemingsraad (OR) is er een pilot opgestart, waarbij het zogenaamde persoonlijke gesprek centraal staat. In 2023 is deze pilot organisatiebreed uitgerold en hij zal in 2024 geëvalueerd worden.

Medezeggenschap

In maart 2023 zijn er verkiezingen geweest voor een nieuwe ondernemingsraad. Na de werving waren er 11 potentiële kandidaten voor 9 vacatures. Medezeggenschap heeft een belangrijke plaats binnen de ODRN. Iedere zes weken is er een medezeggenschapsoverleg en ook buiten deze overleggen om is er regelmatig afstemming om de medezeggenschap goed vorm te geven en verder te ontwikkelen. In 2023 zijn er meerdere thema's aan de orde geweest in de informele en formele overleggen tussen de OR en de directeur, zoals de ontvlechting van de BRIKS-taken, de nieuwe arbodienst, het traineeproject en het vitaliteitsprogramma.

Traineeprogramma

In november 2022 zijn we gestart met een traineeprogramma waarmee we jonge afstudeerders klaarstomen voor een baan binnen de ODRN. Via de reguliere procedure lukte het niet om geschikte junioren te vinden. We willen graag ook voor deze doelgroep een aantrekkelijke werkgever zijn en hopen met het trainee-programma iets te doen aan het personeelstekort. In het programma leiden we gedurende een jaar (najaar 2022 – najaar 2023) diverse trainees op tot junior vergunningverleners of junior specialisten.

Het traineeship 2022-2023 was op meerdere fronten een groot succes. Daar zijn we trots op. In november 2023 zijn alle vijf trainees geslaagd! Vier trainees willen graag bij de ODRN blijven. En zo zijn we een projectleider, twee vergunningverleners Milieu en een luchtspecialist rijker. De trainees hebben gezorgd voor nieuwe energie en enthousiasme.

Het programma is bekostigd uit een deel van de opleidingsbudgetten, bijdragen vanuit opdrachtgevers en vanuit de SPUK (Specifieke Uitkering) uit het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP).

Het opleidingsprogramma, de coaching en intervisie is door de ODRN zelf ontwikkeld en uitgevoerd. Daardoor draaiden onze starters snel mee op de werkvloer. Het opleidingsprogramma is extern gecheckt voor de Kwaliteitscriteria 2.3. De conclusie was dat het niveau ver uitstijgt boven de privaat aangeboden opleidingen en cursussen. Het portfolio van de trainees kreeg de beoordeling: indrukwekkend.

Vitaliteitsbeleid

Vitale medewerkers zijn gezond, energiek, gemotiveerd en ervaren plezier in hun werk. Vitaliteit is cruciaal binnen het thema 'duurzame inzetbaarheid', vooral gezien de huidige arbeidsmarkt, de latere pensioenleeftijd en veranderende werkomgeving. Investeren in vitaliteit vindt de ODRN niet alleen verstandig,

maar ook noodzakelijk voor een veerkrachtige en wendbare organisatie. Zowel het MT als de OR zijn ambassadeur van het programma. In 2023 zijn we gestart met diverse initiatieven, waaronder stoelmassages, fruit op het werk, een werkgeluk-training en een bananenbrood uitdaging. Hiermee verkennen we verschillende mogelijkheden en begrijpen we de behoeften van medewerkers. Het succes van deze activiteiten blijkt uit positieve reacties, aanmeldingen en evaluatieresultaten. Er is dit jaar veel tijd en aandacht besteed aan het verder ontwikkelen van dit programma. Eind 2023 is het nieuwe vitaliteitsprogramma 2024 vastgesteld. Ook dit programma richt zich op zowel fysieke gezondheid, als het algehele welzijn van onze medewerkers.

Onboarding

Met onboarding geven we nieuwe collega's een goede start. Om ervoor te zorgen dat zij zich snel thuis voelen bij de ODRN, gebruiken onze leidinggevenden de checklist 'Nieuwe medewerker in Dienst'. Nieuwe medewerkers krijgen via de onboarding-tool 'Happynizr' periodiek een vragenlijst over hoe zij hun start ervaren. Een dashboard laat de antwoorden op medewerkersniveau en per afdeling zien. Het onboardings-proces is in 2023 verfijnd en geprofessionaliseerd.

Het Hybride Werken

Om de toekomstige manier van werken optimaal te ondersteunen, hebben we de kantooromgeving aangepast. We hebben een visie ontwikkeld op het Nieuwe Werken en samen met de ondernemingsraad hebben we principes en kaders geformuleerd waarbinnen we het plaats- en tijdonafhankelijk werken verder vorm gaan geven. Er zijn gezamenlijke afspraken gemaakt over hoe we het hybride werken in de praktijk verder gaan vormgeven. Wanneer zijn we op locatie om elkaar te ontmoeten, samen te werken en te overleggen? Hoe zorgen we ervoor dat collega's weten hoe en wanneer we bereikbaar zijn en wanneer werken we thuis?

Om de thuiswerkplek goed en arbo-proof in te richten hebben medewerkers de mogelijkheid om extra faciliteiten op het gebied van ICT en facilitair te bestellen.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim heeft continu onze aandacht. We blijven sturen op een zo laag mogelijk verzuim. Het afgelopen jaar is er veel aandacht uitgegaan naar ziekteverzuim. Enerzijds om het langdurig verzuim terug te dringen en anderzijds vanwege de overstap van arbodienst per 2024. Het terugdringen van het langdurige ziekteverzuim is inzichtelijk in het onderstaande overzicht ten opzichte van 2022.

Het werkelijke verzuim in 2023 was 6,8%. Daarmee is er een lichte stijging te zien ten opzichte van 2022. In het onderstaande overzicht is zichtbaar dat dit met name zit in een stijging in het korte verzuim (1 week) en in het verzuim tussen een maand tot eerste jaar.

In het tweede ziektejaar en langer, is juist een daling te zien. In 2024 stappen wij over naar een nieuwe arbodienst. Een soepele begeleiding hierin, zeker voor de huidige zieke werknemers, heeft een hoge prioriteit voor ons. De casemanager binnen de ODRN legt hier dan ook de focus op in het eerste kwartaal van 2024.

Uitgesplitst naar verzuimduur, ziet het ziekteverzuim over 2023, in vergelijking met 2022, er als volgt uit:

Verzuim

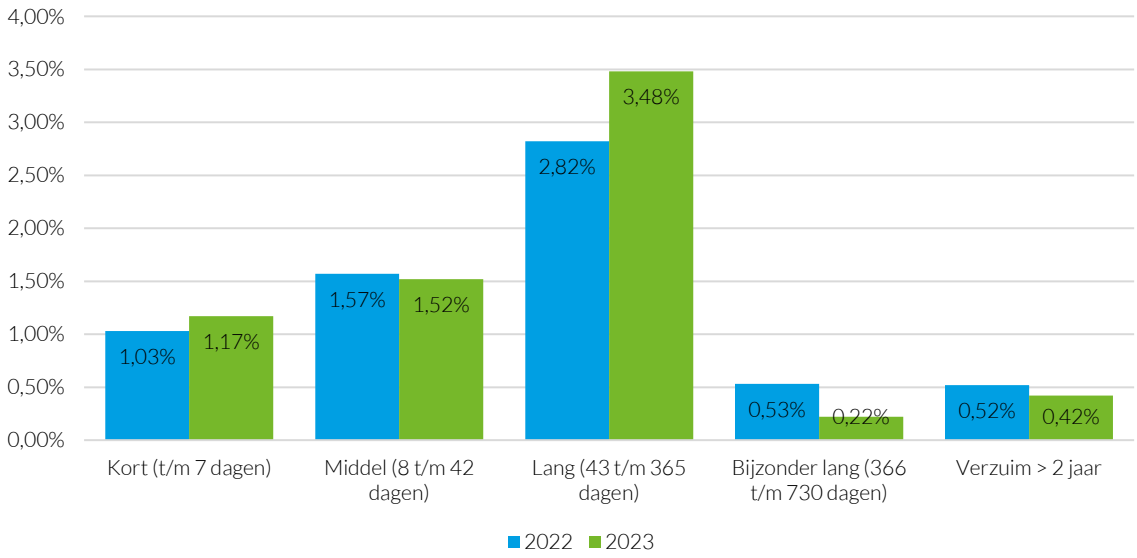

	Totaal
2022	6,48%
2023	6,80%

Personele bezetting en productiviteit

Op 1 december 2023 was onze personele bezetting 238,8 fte (eigen 167,9 fte en inhuur 70,9 fte). De bezetting is ten opzichte van 2022 toegenomen met 19,7 fte.

De bezetting betrof 37,3 fte overhead en 201,5 fte primair.

De primaire medewerkers realiseerden een productiviteit van 71% (medewerkers in loondienst, norm: 72%) en 96,8% (inhuur, norm: 95%).

Eedaflegging en integriteit

Nieuwe medewerkers in 2023 hebben in de raadzaal van Nijmegen gezamenlijk de ambtseed of belofte afgelegd in het bijzijn van een lid van het Algemeen en Dagelijks Bestuur. Na de eed volgt ritueel een bespreking over integriteit in navolging van het citaat van Ien Dales: “Een beetje integer bestaat niet”. Aan de hand van praktijksituaties wordt met elkaar gesproken over dilemma’s en integriteitskwesties.

4. Bedrijfsvoering en ontwikkelingen

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

De ODRN heeft, naast alle bovenstaande werkzaamheden, ook nog diverse andere ontwikkelingen meegemaakt in 2023. Zowel op het gebied van bedrijfsvoering als ook op andere onderdelen van de organisatie. Hieronder gaan we graag in op deze ontwikkelingen.

Ontwikkelagenda

In 2020 zijn we gestart met een doorontwikkeling van de organisatie na een analyse door adviesbureau Seinstra & Partners. Dat is benoemd in een ontwikkelagenda tot 2022. Ons Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van maart 2022 besloten om de ontwikkelagenda formeel af te ronden. In deze vergadering hebben we verantwoording afgelegd over de resultaten tot en met 2021. Een aantal onderdelen liep in 2022 en in 2023 nog door. In 2023 zetten we het restant in van de ontwikkelagenda.

Belangrijk onderdeel van de agenda was het klaarstomen van onze organisatie voor de Omgevingswet. Dit kost door het uitstel van de invoeringsdatum meer geld dan voorzien. Ons Algemeen Bestuur besloot daarom in juli 2022 over een bestemmingsreserve 'Invoeringskosten Omgevingswet' van € 3,4 ton. Omdat we dit budget in 2023 nodig hebben, heeft ons Algemeen Bestuur in december 2022 besloten deze reserve in 2023 vrij te laten vallen.

In 2023 hebben we vooral ingezet op vervanging van onze ICT-systemen. Een eenmalig grote uitgave waar we de komende jaren profijt van zullen hebben. We zijn overgestapt op moderne en op onze bedrijfsvoering toegesneden systemen. Systemen die ook door veel andere omgevingsdiensten gebruikt worden. Dat vergemakkelijkt toekomstige samenwerking en eventueel een fusie.

Nieuwe applicaties

In 2023 hebben we grote ICT-uitdagingen gehad. We hebben maar liefst 5 applicaties vervangen, waarvan 3 kernapplicaties. Concreet betekent dit dat wij een nieuw zaaksysteem (OpenWave), een financieel systeem (AFAS), een HRM systeem (AFAS) en een tijdschrijfsysteem (TimeTell) hebben geïmplementeerd. Ook heeft IRvN voor de ODRN een nieuwe applicatie voor het toekennen van autorisaties (HelloID) uitgerold.

Het is gelukt om alles op 1 januari 2024 functioneel beschikbaar en werkbaar te hebben. Daarbij is het nieuwe zaaksysteem OpenWave zodanig ingericht, dat de ODRN (en haar deelnemers) voldoende uitvoering kan geven aan de nieuwe Omgevingswet. Gezien de grote impact en capaciteitsvraag die deze veranderingen met zich meebrengen, heeft dit veel aandacht van ons gevraagd.

Dashboard

We blijven digitaliseren. We gebruiken intern een dashboard, met data over bijvoorbeeld gerealiseerde productie, productiviteit en bezetting. Vanaf het eerste kwartaal 2023 delen we ook dashboards met onze opdrachtgevers. Begin 2023 hebben onze opdrachtgevers hierover uitleg gekregen. In een op elke opdrachtgever afgestemd dashboard geven we inzage in data, zoals: maandelijkse productiecijfers, doorlooptijden van vergunningen en het aantal meldingen en klachten. Op deze manier werken we actief aan het geïnformeerd houden van de opdrachtgevers.

Informatieveiligheid

De informatieveiligheid is nagenoeg op orde. Wij hebben op het gebied van de Baseline Informatieveiligheid Overheden (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de puntjes op de i gezet en zijn nagenoeg compliant.
Daarnaast moeten wij vanwege onze BOA's voldoen aan de Wet politiegegevens (Wpg). Daarvoor zijn een interne en een externe audit uitgevoerd. Op basis hiervan is een verbeterplan opgesteld en we zijn met de uitvoering ervan aan de slag.

Voor onze informatieveiligheid zijn we voor een groot deel afhankelijk van IRvN, onze regionale samenwerkingspartner op ICT-gebied. Binnen de regionale CISO-groep worden voorstellen gedaan om de regionale informatieveiligheid te borgen of te verbeteren.

Manual Master

Op 1 januari 2023 is het Digitale Handboek vervangen door Manual Master, een digitaal kwaliteitmanagementsysteem. Alle documenten van de ODRN die in het handboek horen,

worden in Manual Master beheerd en zijn ze geborgd bij de verantwoordelijke medewerkers. De overstap heeft ervoor gezorgd dat er beter eigenaarschap kan worden toegekend aan documenten, dat informatie actueler blijft en dat de mate van interactie vergroot is. Dit heeft een positieve invloed gehad op de algehele informatievoorziening.

Openbaar maken en publiceren

In het kader van de Wet elektronische publicaties is de ODRN bij uitgebreide procedures verplicht om naast de publicatie, ook de bijbehorende stukken te ontsluiten. Hiervoor heeft de ODRN voor alle deelnemers een Vergunningenpagina ontwikkeld, zodat burgers en bedrijven alle relevante stukken via de landelijke publicatiepagina kunnen inzien. Uiteraard worden de stukken waar relevant, eerst geanonimiseerd. Hiermee voldoen wij aan de wettelijke verplichting.

Op basis van de Wet open overheid (Woo) moet de overheid ook actief documenten openbaar gaan maken. Dit heeft tot gevolg dat de ODRN dit voor de eigen documenten (zoals bestuursdocumenten) moet gaan doen. Wij zijn aan het verkennen of iBabs hier een geschikt medium voor kan zijn.

Daarnaast moeten ook alle beschikkingen openbaar worden gemaakt. Aanvankelijk was het de bedoeling dat de Rijksoverheid een landelijk platform zou ontwikkelen waar alle documenten ontsloten zouden kunnen gaan worden. Dat gaat toch niet gebeuren, waardoor lokale overheden zelf voor een publicatieplatform moeten gaan zorgen. Gezien alle onduidelijkheid hebben de deelnemers aan de ODRN gevraagd om een pas op te plaats te maken. Als er landelijk meer duidelijkheid komt over de WOO, kan dit punt terugkomen op de agenda van de deelnemers. Dan wordt besproken hoe we hier verder mee omgaan.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. We hebben hiervoor een nieuw VTH-zaaksysteem in gebruik genomen zoals in de vorige paragraaf benoemd (OpenWave). In de laatste weken van 2023 hebben we nog ruim 200 vergunningaanvragen ontvangen. Die moeten nog onder het oude recht (de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)) worden afgehandeld.

In 2023 is de inzet onverminderd groot geweest en zijn we onder andere doorgegaan met de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. Dit hebben we ook in een brede regionale samenwerking gedaan om alles goed met elkaar af te stemmen.

Ter voorbereiding hebben we in 2023:

- de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen en Nijmegen ondersteund met het opstellen van hun Omgevingswet-legesverordening. Via een ander spoor hebben we dat ook met de provincie Gelderland gedaan. De gemeenten Wijchen en Druten hebben dit zelf opgepakt;
- de provincie Gelderland begeleid in het proces van de verschuiving van het bevoegd gezag van provincie naar gemeente en andersom. Daarnaast hebben we het omzetten van de provinciale inrichtingen naar milieubelastende activiteiten (mba's) afgerond;
- onze website en brieven aangepast aan de Omgevingswet;
- voor de gemeenten Berg en Dal, Beuningen en Heumen een dienstverleningsconcept gemaakt, waarbij we burgers en bedrijven zo goed mogelijk meenemen en begeleiden bij al hun vragen over het vergunningverlenings- en meldingentraject. De gemeenten Druten, Wijchen en Nijmegen hebben hun eigen voorziening waar burgers en bedrijven terecht kunnen;
- met een aanwijzingsbesluit onze toezichthouders aangewezen;
- een groot deel van onze medewerkers opgeleid.

Nieuwe bestuursvoorzitter

In juni nam de ODRN, nadat de formatie van een nieuw provinciaal bestuur – als gevolg van verkiezingen in maart van 2023 – was afgerond, afscheid van bestuursvoorzitter Jan van der Meer. Het bestuur heeft hem bedankt voor zijn inzet voor de ODRN in de afgelopen jaren. In

juli nam gedeputeerde Harold Zoet de rol van bestuursvoorzitter op zich.

Dienstverleningsovereenkomsten

In overleg met onze deelnemers werken we aan uniformering van de specificaties die onderdeel uitmaken van de dienstverleningsovereenkomsten. We hebben de specificaties aan onze deelnemers voorgelegd en wachten nog op een aantal reacties. In 2024 zullen we dit afronden.

Begroting en werkplannen 2024 en jaarstukken 2022

Het Algemeen Bestuur heeft op de vergadering van 13 juli 2023 de jaarstukken 2022 en de begroting 2024 vastgesteld. Deze stukken hebben we naar het ministerie van BZK gestuurd. Zij heeft ons laten weten dat wij onder het repressieve toezicht blijven vallen. Dat houdt in dat wij de uitgaven mogen doen, zoals in de begroting opgenomen en niet vooraf toestemming hoeven te vragen.

We hebben in 2023 werkafspraken voor 2024 met onze opdrachtgevers gemaakt. De werkplannen leveren input voor de begroting van ons en die van onze opdrachtgevers. In 2024 leggen we ons Algemeen Bestuur een actualisatie van de begroting 2024 voor.

Kadernota 'Actualisatie begroting 2024 en begroting 2025'

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 26 oktober 2023 is de kadernota 'Actualisatie begroting 2024 en begroting 2025' vastgesteld. We hebben deze nota voor zienswijzen aan onze deelnemers verzonden. Tijdens een informatiebijeenkomst voor de raden van onze deelnemende gemeenten op 11 december 2023 hebben we de kadernota toegelicht en vragen van raadsleden beantwoord.

Aanbesteding accountant

We hebben in het eerste kwartaal van 2023 de aanbesteding van de accountant afgerond. De opdracht is gegund aan onze huidige accountant: WHS registeraccountants. Zij gaan voor een looptijd van 3 jaar de controle op de boekjaren 2023, 2024 en 2025 uitvoeren. Met mogelijkheid tot verlengingen voor de boekjaren 2026 en 2027, en 2028 en 2029.

Ontvlechting Nijmeegse BRIKS-taken

Vanaf 1 januari 2025 gaan de BRIKS-taken over naar de gemeente Nijmegen. We zijn aan de slag met een concrete uitwerking (uitvoeringsplan) en met de implementatie.

Op 13 juli 2023 heeft het Algemeen Bestuur van de ODRN een besluit genomen over de kaders waarbinnen medewerking aan het verzoek van de gemeente Nijmegen kan worden verleend:

- De ontvlechting mag de ODRN geen financieel nadeel opleveren;
- De ODRN moet als een sterke organisatie uit de ontvlechting komen, in staat om haar taken volledig te vervullen, ook met het oog op de toekomst;
- De ODRN ontslaat als gevolg van de ontvlechting geen medewerkers;
- De ODRN richt zich in dit proces op haar eigen organisatie en personeel en heeft geen taak bij het implementeren/organiseren van het BRIKS-takenpakket door/bij de gemeente Nijmegen.

De gemeente Nijmegen heeft toegezegd de projectkosten in 2022 en 2023 (in totaal € 1,9 ton) te zullen vergoeden. Deze kosten hebben we bij de gemeente Nijmegen in rekening gebracht en deze zijn in de baten van 2023 opgenomen. We zijn met de gemeente Nijmegen in overleg over de vergoeding van projectkosten vanaf 2024 en van frictiekosten.

Rapport Industrie en Omwonenden

In april verscheen het rapport 'Industrie en Omwonenden' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. De raad deed onderzoek naar de wijze waarop burgers in Nederland worden beschermd tegen de risico's van industriële uitstoot. Daarbij onderzocht ze de situatie rondom Tata Steel in IJmuiden, Chemours in Dordrecht en de Asfaltproductie Nijmegen (APN). De ODRN heeft in een eerste reactie gezegd zich te herkennen in de conclusies en aanbevelingen en was er voor een deel al mee bezig. Zo wordt sinds 2021 continu de luchtkwaliteit in Nijmegen-West gemeten, kijken we actiever naar het actualiseren van bestaande vergunningen, is de communicatie

met omwonenden verbeterd en wordt de omgevingsdialoog in 2024 herzien. Daarnaast heeft de ODRN in 2023 de conclusies uit het rapport besproken tijdens rondetafelsessies van Provinciale Staten en de Tweede Kamer. We zetten al stappen en blijven dat vooral doen met de omwonenden, de bedrijven en de provincie. Het rapport is een bevestiging van onze ingeslagen weg om de luchtkwaliteit in onze regio te verbeteren. We bestuderen het rapport verder om te kijken welke lessen we er nog meer uit kunnen trekken.

Robuuste omgevingsdiensten en financiering

De commissie Van Aartsen concludeerde in 2021 dat omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie te handelen. Wanneer ben je als dienst robuust? Om dit te concretiseren heeft het bestuurlijk overleg IBP VTH ingestemd met zes kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Deze kpi's vormen de ondergrens waaraan een robuuste omgevingsdienst moet voldoen. Diensten die niet hier niet aan voldoen, moeten vóór 1 april 2024 een plan van aanpak opstellen waarin ze aangeven hoe zij hier uiterlijk op 1 april 2026 wel aan voldoen.

Wij hebben getoetst in hoeverre de ODRN aan deze criteria voldoet. Ons bestuur heeft de uitkomsten op 28 september 2023 met de staatssecretaris van I&W gedeeld. De uitkomst laat zien dat toenadering zoeken tot een andere dienst een logische en misschien wel noodzakelijke stap is. Een fusie met een andere dienst heeft een positieve invloed op de omzet. En een samenwerking maakt het ook makkelijker om elk deskundigheidsgebied met voldoende personeel te bemensen. In dat licht hebben we in 2023 toenadering tot de ODRA gezocht.

Strategische samenwerking met ODRA

In 2023 hebben de directeuren van de ODRA en de ODRN de intentie uitgesproken om een diepgaandere samenwerking te onderzoeken. In 2023 is er een due diligence-onderzoek geweest en heeft Fringe, een extern onderzoeksbureau, een conceptrapport aangeleverd. De bevindingen zijn met de verschillende stakeholders (waaronder de bestuurders van de ODRA en de ODRN) besproken. Verdere acties zijn afhankelijk van besluit door bestuurders. In 2024 komt hier een vervolg op.

Bestuurs- en klantrapportages

In de bestuurs- en klantrapportages (van 1 april en 1 augustus 2023) hebben we ons bestuur en onze opdrachtgevers geïnformeerd over de tussentijdse cijfers en ontwikkelingen in 2023. Beide bestuursrapportages zijn met de bestuursleden gedeeld zodat zij daarmee de colleges, raden en staten kunnen informeren.

We hebben in december 2023 nog een laatste update van de prognose over 2023 met het Algemeen Bestuur gedeeld. In deze rapportage hebben we de resultaatverwachting verlaagd naar plus 5 ton en hebben we ons bestuur onder andere meegenomen in een overschrijding op het budget voor ontwikkeluitgaven en inhuur.

Informeel stemmen we veel vaker voortgang en resultaten van ons werk af. Zo overleggen onze accountmanagers regelmatig met ambtelijk opdrachtgevers van onze deelnemers. Vanaf 2024 wordt er gewerkt met een online tool wat mogelijk gaat helpen om inhoudelijke informatie over resultaten sneller te communiceren.

Communicatie

Het team Communicatie startte 2023 in een nieuwe formatie. De werkzaamheden van het team zijn na uitval van een van de teamleden herverdeeld en vanaf oktober is het team weer op een goede bezetting gekomen door de komst van een nieuwe communicatiemedewerker. De focus lag in 2023 op de voorbereidingen voor de Omgevingswet, de overstap naar een nieuw VTH-zaaksysteem en andere systemen voor HR en financiën, het verbeteren van het intranet en het opzetten en uitbreiden van het social media-beleid. Voor de komst van de Omgevingswet heeft het team nauw samengewerkt met de regiogemeenten en de Gelderse Omgevingsdiensten. Ook is er met de Gelderse Omgevingsdiensten een gezamenlijke arbeidsmarktcampagne opgezet. Daarnaast organiseerde communicatie een stagedag voor raadsleden en kregen leden van de Provinciale Staten een kijkje in de wereld van Brzo-bedrijven met de Brzo on tour.

5. Kwaliteit

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Proffesionele kwaliteit in de uitvoering van VTH

Omgevingsdiensten zijn gespecialiseerd in milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. De medewerkers van omgevingsdiensten zijn experts op het gebied van veiligheid, luchtkwaliteit, geluid, licht, energie, afval, asbest en bodem. Wij doen daarnaast ook bouw- en woningtoezicht.
De specialisaties zijn geconcretiseerd in een aantal deskundigheidsgebieden. Per deskundigheidsgebied is er een door de branche gevalideerde standaard opgesteld. Deze standaard geeft per deskundigheidsgebied verplichte opleidings- en ervaringsvereisten. Ook beschrijft de standaard een minimaal aantal fte per deskundigheidsgebied. In deze paragraaf laten we zien in hoeverre we aan deze standaard voldoen.
De procescriteria zijn de eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Door deze criteria te volgen, wordt de cyclus, die begint met het opstellen van het beleid en via de uitvoering uiteindelijk leidt tot het bijstellen van het beleid, gesloten. Ook daar gaan we in deze paragraaf op in.

Deskundigheidsgebieden

De scores op de deskundigheidsgebieden (zie volgende pagina) zijn gebaseerd op de status van deskundigheid zoals wij die in ons borgingssysteem vastleggen en actueel houden. Ook in 2023 heeft er een actualisatie plaatsgevonden. Als is aangegeven dat er aan de KwaliteitsCriteria (KC) is voldaan, betekent dat dat er minimaal twee medewerkers aan de relevante criteria voldoen voor het betreffende deskundigheidsgebied. Op een aantal deskundigheidsgebieden werken we samen met externe (overheids-)partners, namelijk waterschappen, veiligheidsregio's en een aantal van de Gelderse omgevingsdiensten. Op een aantal onderdelen wordt nog niet voldaan aan de robuustheidscriteria.

Verbeteracties moeten erin resulteren dat we in de loop van 2024 een robuuste omgevingsdienst zijn op alle deskundigheidsgebieden, zodat blijvend de gevraagde kwaliteit geboden kan worden aan onze partners. Daarvoor hebben we interne afspraken vastgesteld en geïmplementeerd. In deze borgingsafspraken liggen de volgende twee belangrijke ambities vast:

- De ODRN is robuust op de taken die zij voor haar partners uitvoert. Dit betekent dat minimaal 2 medewerkers 100% voldoen aan de voor hen relevante criteria van de KC;
- Alle medewerkers die langer dan 3 jaar in dienst zijn, voldoen 100% aan de voor hen relevante criteria.

Procescriteria

Net als in 2022 heeft in 2023 geen audit van de procescriteria plaatsgevonden. Dat betekent niet dat we geen aandacht voor de kwaliteit van onze processen hebben gehad. Integendeel. We hebben ManualMaster, een kwaliteitsmanagementsysteem, in gebruik genomen. In dit systeem beheren we onze primaire en ondersteunende processen. We maken jaarlijks afdelingsplannen en we monitoren onze bedrijfsvoering en ook niet financiële KPI's in een dashboard. Verder hebben de gemeenten gezamenlijk VTH-beleid vastgesteld, welke in 2024 verder wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Wanneer dit gereed is, kan een jaarlijkse evaluatie plaatsvinden. Hiermee kunnen we de big 8 compleet maken.

De resultaten van alle ingezette verbeterprocessen bespreken we intern in een stuurgroep Kwaliteit. Verder heeft ODNL in het kader van het landelijke IBP programma een visitatiemethodiek ontwikkeld. De visitatie van de ODRN is in april 2024 gepland. We zullen de uitkomsten en verbeterplan naar aanleiding van de bevindingen met ons bestuur delen.

In de volgende tabel staan de scores van 2023 op de geldende kwaliteitscriteria VTH.

BEHAALDE RESULTATEN

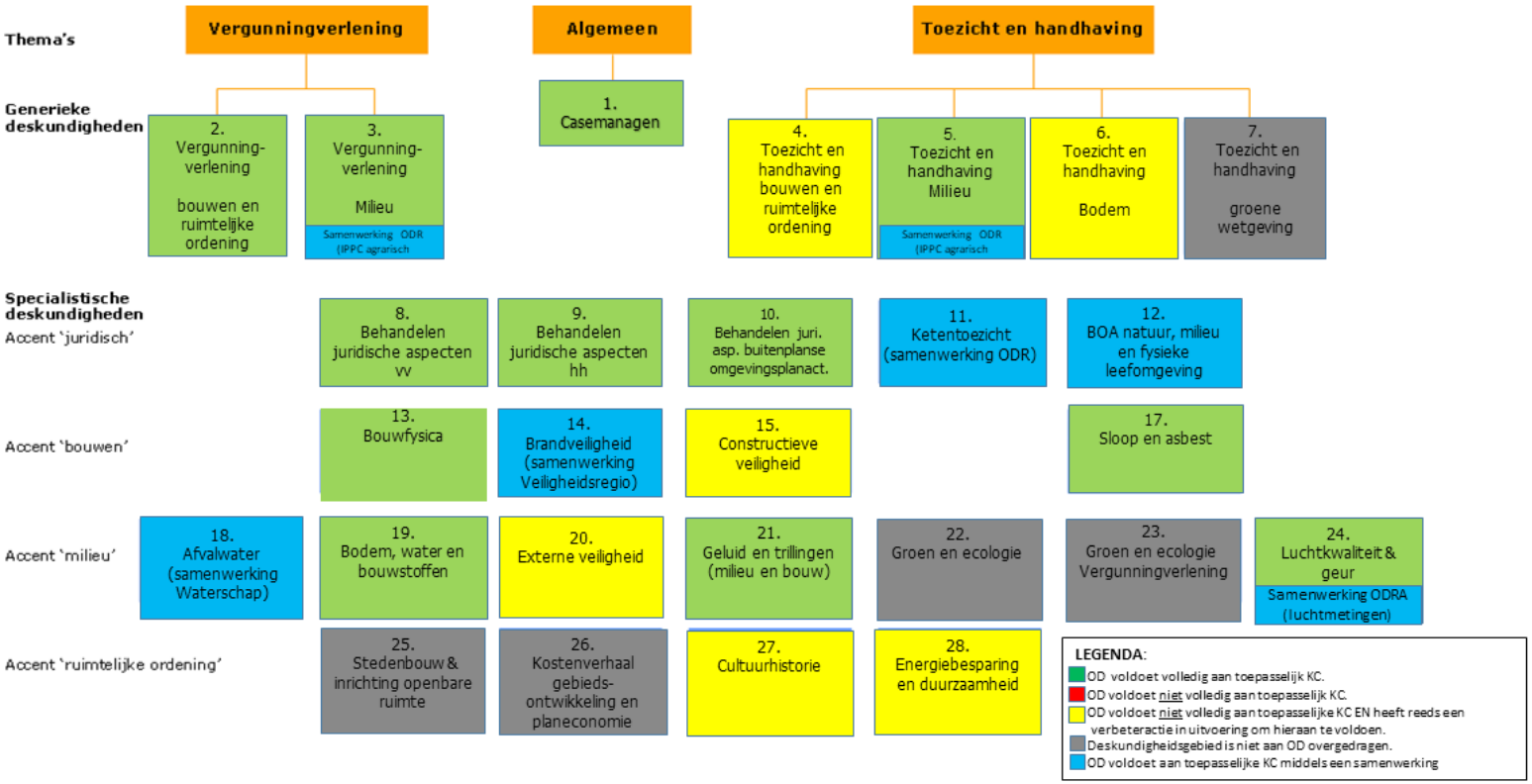

6. Verplichte paragrafen

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Algemeen

Het jaarverslag van de ODRN moet minimaal de volgende paragrafen bevatten:[1]

- Financiering
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Bedrijfsvoering
- Openbaarheidsparagraaf in het kader van de Wet open overheid
- Rechtmatigheid

Het verslag over bedrijfsvoering en Wet open overheid is in voorgaande paragraaf al gedaan. De overige paragrafen zijn hieronder terug te vinden.

Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens over het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. De uitgangspunten zijn nader uiteengezet in het Treasurystatuut Omgevingsdienst Regio Nijmegen 2021. Dit statuut bepaalt dat elk jaar verslag wordt gedaan van de ontwikkelingen gedurende het jaar. We geven enkele aandachtspunten weer:

- Ons beleid is om geen eigen financieringsportefeuille te hebben. De gelden die we niet nodig hebben voor onze exploitatie staan op de rekeningcourantrekening bij de Bank van Nederlandse Gemeenten (BNG) en het Rijk (schatkistbankieren).
- We financieren onze activiteiten met eigen middelen. We hebben geen vreemd geld aangetrokken en de kasgeldlimiet is in 2023 niet overschreden.
- De rente-risiconorm is vanwege het ontbreken van leningen niet van toepassing. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing nemen we alle risico's op en lichten deze toe.
- Volgens de BBV-voorschriften mag alleen met werkelijke rente worden gerekend. Het rentepercentage in de jaarrekening bedraagt 0%.
- Voor het bepalen van ons uurtarief hanteren we een extracomptabele kostentoerekening. Hierbij betrekken we naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, ook reserves en voorzieningen voor de financiering van de activa die in gebruik zijn.

Het renteresultaat over 2023 bedraagt € 294.949 positief.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf bespreken we de volgende onderwerpen:

- de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's

Weerstandscapaciteit

Met weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en de mogelijkheden waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

Een batig saldo kunnen we toevoegen aan onze reserves tot een maximum dat nodig is conform het door het algemeen bestuur bepaalde weerstandsvermogen. Dit maximum is met AB-besluit van 30 september 2021 vastgesteld op 5% van onze begrote baten. Voor 2023 gaat het om € 1.418.893 (€ 28.378.000 * 5%).

Onze risico's dekken we in beginsel af met ons weerstandscapaciteit. Risico's die deze capaciteit overschrijden dienen met weerstandscapaciteit van deelnemers afgedekt te worden.

Inventarisatie van risico's

In de bijlage Risicobeheersing staat een tabel met een risico-inventarisatie. Hierin geven we een overzicht van onze risico's, met vermelding of het risico financieel [1] of niet-financieel [2] is. Vervolgens geven we aan wat de gevolgen zijn als het risico zich voordoet en gaan we in op de

1 Dit is conform artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV schrijft ook de paragrafen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid voor. Deze zijn niet van toepassing voor de ODRN.

te nemen beheersmaatregel. Het totaal van de risico's becijferen we op 2023 € 1.056.500 (2022: € 2.811.500).

We hebben de inventarisatie geactualiseerd. In deze tabel staat een samenvatting:

Risico inventarisatie

Risico	2022	2023
Inflatie	1.575.000	225.000
Achterblijvende omzet	526.500	526.500
Begrotingsrisico	10.000	10.000
WEP	37.500	vervallen
Uitval automatisering	37.500	20.000
Ziekteverzuim	75.000	75.000
Wet Deregulering beoordeling arbeidsrelatie	25.000	25.000
Krapte op de arbeidsmarkt	175.000	175.000
Privatisering van bouwregelgeving (WKB)	250.000	vervallen
Omgevingswet	100.000	vervallen
Totaal	**2.811.500**	**1.056.500**

Het totale risicobedrag is met € 1,7 miljoen verlaagd (van € 2,8 miljoen in 2022 naar afgerond € 1,1 miljoen in 2023).

We stellen het risico op prijsstijgingen fors naar beneden bij. In 2023 hebben we een aanvullende bijdrage van onze deelnemers ontvangen in verband met de hoge inflatie. Onze uurtarieven vanaf 2024 zijn verhoogd om structureel het hoofd te bieden aan de gestegen kosten.
De risico's rondom de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging 2023 zijn vervallen. We hebben meer zicht op de effecten van de wetten. Voorzienbare effecten hebben we meegenomen in de werkplannen 2024 en deze zullen we dit voorjaar aan de begroting 2024 toevoegen. Met het door ons gehanteerde principe van afrekenen op basis van nacalculatie van uren, komt het risico van meerwerk sowieso ten laste van onze opdrachtgevers.

Ten slotte is ook het risico van anonimiseren in het kader van de Wet elektronische publicaties (WEP) vervallen. Dit blijft een arbeidsintensief proces omdat de anonimiserings-software nog niet goed werkt. Maar we hebben de impact van het anonimiseren inmiddels wel in beeld en hebben hiervoor medewerkers aangesteld. We verkennen nog steeds de mogelijkheid om het anonimiseren verder te digitaliseren. We zijn de software en koppelingen aan het testen. Blijft de software niet goed werken, dan stappen we mogelijk over op een andere toepassing/leverancier. De meerkosten hiervan zijn te overzien en kunnen we dekken uit ons overheadbudget.

Risico's die samenhangen met het terughalen van de BRIKS-taken door de gemeente Nijmegen zijn niet in onze risico-inventarisatie meegenomen. Uitgangspunt is immers dat de gemeente Nijmegen de hieraan gerelateerde kosten betaalt.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Het gaat om een momentopname. Risico's veranderen immers voortdurend.
Het totaal van de risico's voor 2023 bedraagt € 1.056.500. Omdat niet alle risico's zich gelijk

zullen voordoen, passen we een dempingsfactor toe van 0,6. Dit geeft een benodigd weerstandscapaciteit van € 633.900.
De weerstandscapaciteit bestaat uit vrij besteedbare reserves, eind 2023: € 203.495.

De weerstandsratio ultimo 2023 bedraagt (€ 203.495 / € 633.900) = 0,3. Volgens de waarderingstabel, die is opgenomen in de nota 'risico's en weerstandscapaciteit' , is dit ruim onvoldoende. We zullen onze deelnemers aangeven dat ze hiermee bij de bepaling van hun benodigde weerstandscapaciteit rekening houden, zodat een deel van onze risico's bij onze deelnemers afgedekt wordt.

Kengetallen

In deze paragraaf geven we inzicht in een aantal kengetallen die een indicatie geven van onze financiële uitgangspositie.

Netto-schuldquote en netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Een laag percentage is gunstig. De netto-schuldquote van de ODRN is ruim voldoende.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de ODRN in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Het eigen vermogen, gedeeld door het totaal van de passiva is ultimo 2023:

€ 203.495/€ 5.541.525 = 3,7% (2022: 8,9%).

Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de ODRN. Met een ratio van 3,7% scoort de ODRN onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is niet van toepassing, omdat er binnen de ODRN geen structurele exploitatieruimte aanwezig is.

Rechtmatigheid

Sinds dit verslagjaar legt het dagelijks bestuur verantwoording af over rechtmatigheid via de rechtmatigheidsverantwoording. In de paragraaf bedrijfsvoering lichten we alle individuele afwijkingen toe voor zover deze groter zijn dan de rapportagegrens van € 50.000. Er zijn bij de controle geen afwijkingen aangetroffen die de rapportagegrens overschrijden.

Netto-schuldquote

Omschrijving	2022	2023
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)		
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	2.941.087	3.445.280
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	966.588	1.132.232
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)		
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	3.954.294	3.014.090
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	135.295	864.450
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	43.137	1.073.171
H Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves))	23.061.013	26.570.941
De netto schuldquote = (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-0,98%	-1,41%

JAARREKENING

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

7. Financiële verantwoording

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Financiële verantwoording

Realisatie werkplannen

In 2023 realiseren we € 26,6 miljoen baten. Personeelstekort maakt dat we alle zeilen hebben moeten bijzetten om de werkplannen te realiseren. In overleg met onze opdrachtgevers hebben we ons personeel zo efficiënt en effectief mogelijk ingezet. Doen wat echt nodig is en helaas soms ook 'nee' verkopen. We hebben door het personeelstekort de begrote baten 2023 voor € 1,8 miljoen (6%) niet kunnen realiseren. We hebben steeds over een effectieve inzet van de beperkte capaciteit met opdrachtgevers afgestemd. Daarmee zijn risico's beperkt gebleven.

Resultaat

We sluiten 2023 af met een positief resultaat van € 99.318 oftewel € 1 ton (0,4% van de baten). Dit is inclusief een onvoorziene rentebate van € 2,9 ton.

Dit resultaat is lager dan we in 2023 voorzagen. Begin 2023 voorspelden we een positief saldo van € 7 ton. We gingen er toen vanuit dat we een deel van de investeringen in nieuwe ICT-systemen konden activeren. In 2023 werd duidelijk dat onze verslaggevingsrichtlijnen dat niet toelaten omdat het gaat om software die we met licenties afnemen (niet ons eigendom). Een andere boekhoudkundige verwerking, dus met als gevolg meer lasten in 2023 en minder in de jaren daarna. We hebben de resultaatverwachting daarom bijgesteld naar € 5 ton positief en ons bestuur hierover in december 2023 geïnformeerd. Het gerealiseerde resultaat van € 1 ton is lager dan de decemberprognose. Dat heeft verschillende oorzaken. We hebben € 1,6 ton toegevoegd aan de voorziening bovenwettelijk verlofsparen. Dat komt door de uitbreiding van het aantal vakantiedagen in de CAO 2023 en door een lage opname van verlof in 2023. Verder zijn de kosten voor inhuur hoger dan eerder voorzien. Het aantal fte voor inhuur is in 2023 gestegen.

Inhuur

Inhuur is in 2023 gestegen van 47,8 fte in januari naar 71,4 fte in december. Het aandeel inhuur is het hoogste bij de afdelingen Toezicht en handhaving bouwen en Vergunningverlening bouwen. Dat heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt waardoor er weinig aanbod is van vast personeel. Maar het aanhouden van een flexibele schil is ook een strategische keuze. We anticiperen op formatieve gevolgen van verdere invoering van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) vanaf 1 januari 2025[1]. Desondanks vinden we het aandeel inhuur te hoog. Daarnaast is een ruime flexibele schil verantwoord c.q. in tijden van reorganisatie[2], omdat het meer kansen geeft bij de inrichting van nieuwe afdelingen.

Eigen vermogen en weerstandscapaciteit

We leggen het Algemeen Bestuur voor het positieve saldo van € 99.318 aan onze algemene reserve toe te voegen. Als het bestuur daarmee instemt, bedraagt deze reserve eind 2023 € 203.495. Dat is ten opzichte van ons balanstotaal en risico's een te laag bedrag.

We kunnen een deel van onze risico's niet met onze reserves afdekken en zullen onze deelnemers vragen hiermee bij de bepaling van hun weerstandscapaciteit rekening te houden.

We hebben overigens de risico-inschatting eind 2023 fors verlaagd. Vooral het risico op inflatie is naar beneden bijgesteld. In 2023 hebben we een compensatie van onze deelnemers voor kostenstijgingen geboekt. En vanaf 2024 hebben we onze uurtarieven afdoende geïndexeerd. Verder zijn de risico's rondom de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging vervallen. We hebben meer zicht op de effecten van de wetten en schatten in dat we deze voldoende hebben vertaald in de werkplannen van 2024.

1 De Wkb is gedeeltelijk ingegaan op 1 januari 2024. De inwerkingtreding van de Wkb voor gevolgklasse 1 verbouwingen is uitgesteld naar 1 januari 2025.
2 Voor de inrichting van de BRIKS-afdelingen bij Nijmegen en bij de ODRN.

Ontwikkelprogramma 2020 - 2023

In 2023 verantwoorden we € 1,3 miljoen aan ontwikkeluitgaven. Ruim € 9 ton van de € 1,3 miljoen is uitgegeven aan de vervanging van ICT-systemen. Verder hebben we € 2 ton besteed om klaar te zijn voor de Omgevingswet en ten slotte hebben we € 0,8 ton uitgetrokken voor een traineeprogramma waarmee we vijf nieuwe medewerkers hebben opgeleid. Met de besteding van deze middelen kunnen we definitief een punt zetten achter het ontwikkelprogramma 2020 – 2023.

Voorziening verlof

In 2022 hebben we een voorziening voor bovenwettelijk verlof en verlofsparen gevormd. Door verruiming van het aantal vakantiedagen in de CAO 2023 en doordat medewerkers hun verlofrechten niet volledig hebben opgenomen, is het saldo van deze voorziening in 2023 met € 1,6 ton toegenomen. Het saldo van de voorzieningen verlof bedraagt eind 2023 € 6 ton.

Projectkosten 2022 en 2023 ontvlechting BRIKS

Nijmegen heeft bevestigd de gemaakte projectkosten Ontvlechting BRIKS van 2022 en 2023 te zullen vergoeden. In totaal gaat het om € 1,9 ton. Dit bedrag hebben we in de baten van 2023 opgenomen. We zijn met Nijmegen in gesprek over de vergoeding van de kosten vanaf 2024.

Algemene grondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het algemeen bestuur op 14 december 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.
De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de ODRN.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld.
Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in de jaarrekening afgerond op hele euro's.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 31 augustus 2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van de ODRN leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de ODRN, inclusief de dotaties aan de reserves (zijnde

€ 794.149) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgings-prijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. We nemen duurzame waardeverminderingen van vaste activa onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking. Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde. Over de gedane investeringen in 2023 hebben we gerekend met een afschrijving van een half jaar en 0% rente. Over de eerdere investeringen hebben we met een heel jaar rente en afschrijving gerekend.

De volgende afschrijvingstermijnen zijn van toepassing:

Inrichting	10 jaar
ICT: applicaties	5 jaar
ICT: pc's e.d.	3 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien er sprake is van verwachte oninbaarheid, is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien er sprake is van verwachte oninbaarheid, is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een besluit van het algemeen bestuur genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de ODRN. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de het nominale bedrag van de betrokken verplichting. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het 'jaarlijks vergelijkbaar volume' is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.
Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het overzicht van baten en lasten

We geven het overzicht van baten en lasten op twee manieren weer: naar programma en met een categoriale indeling.

Staat van baten en lasten – programma-indeling

In het volgende overzicht ziet u de indeling naar taakveld en programma.

	Begroting		Realisatie	
Omschrijving	**Lasten 2023**	**Baten 2023**	**Lasten 2023**	**Baten 2023**
7.4 milieubeheer				
Vergunning behandelen	3.574.149	5.034.133	3.452.072	4.862.189
Toezicht en handhaven	2.828.988	3.984.584	2.596.375	3.656.953
Advies en projecten	4.966.269	6.994.911	4.771.392	6.720.430
Totaal milieubeheer	11.529.340	16.013.628	10.819.839	15.239.572
8.3 bouwen & wonen				
Vergunning behandelen	3.958.184	5.575.040	4.102.599	5.778.446
Toezicht en handhaven	3.134.335	4.414.662	2.403.706	3.385.582
Advies en projecten	1.685.869	2.374.520	1.538.775	2.167.340
Totaal Bouwen	8.901.875	12.364.222	8.045.080	11.331.368
0.4 Overhead	7.946.636		7.606.704	
Totaal lasten en baten	**28.377.850**	**28.377.850**	**26.471.623**	**26.570.941**
Resultaat positief		**-**		**99.318**

De baten 2023 van € 26,6 miljoen betroffen voor milieutaken € 15,2 miljoen oftewel 57 % (2022: 56%) en voor bouwtaken: € 11,3 miljoen oftewel 43 % (2022: 44%).

De gerealiseerde baten van € 26,6 miljoen blijven € 1,8 miljoen achter op de begrootte baten van € 28,4 miljoen. Deze achterstand doet zich vooral voor bij toezicht en handhaving bouwen (€ 1 miljoen). Bij de milieutaken lopen we € 8 ton achter. De onderproductie bij milieu doet zich voor bij zowel vergunningverlening, toezicht handhaving als bij de projecten.

We realiseren een positief resultaat van € 1 ton. Dit lichten in de volgende paragrafen toe.

Specificatie van de overhead

In de volgende tabel ziet u een specificatie van de overheadkosten 2023.

Omschrijving	Begroting 2023	Rekening 2023
Salariskosten management en staf	3.617.384	3.663.251
Opleidingskosten	326.623	260.949
Piofah taken gastheer	2.677.143	2.393.583
Kapitaallasten	271.508	276.446
Overige materiele kosten	659.138	739.041
Bijdrage regionaal stelsel	394.840	273.434
Totaal overhead	**7.946.636**	**7.606.704**
Totaal lasten	**28.377.850**	**26.471.623**
Overhead als percentage van de totale lasten	**28,00%**	**28,70%**

De realisatie van € 7,6 miljoen overhead blijft € 3 ton achter bij de begroting van € 7,9 miljoen. Het gerealiseerde percentage overhead als percentage van de lasten is met 28,7% hoger dan begroot (28%). Omdat de totale lasten bij de begroting achterblijven, komen we op een iets hoger percentage uit.

Staat van baten en lasten – categoriale indeling

De volgende staat van lasten en baten gaat uit van categorieën. Deze geeft zicht op de werkelijke uitgaven, de begrotingscijfers 2023 en de prognose volgens de rapportage die in december 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. Voor de verschillenanalyse gaan we uit van deze laatste rapportage die het meest actueel is. Verschillen zijn in algemeenheid te wijten aan ontwikkelingen in november en december 2023, de decemberrapportage is gebaseerd op de cijfers tot en met oktober 2023.

Omschrijving	Begroting 2023	Rapportage dec 2023	Werkelijk	Verschil
Lasten				
		I	II	I -II
Salarissen en sociale lasten	16.958.141	13.719.000	13.985.949	-266.949
Opleidingskosten	326.623	227.000	260.949	-33.949
Kosten ontwikkelprogramma	1.013.124	1.531.000	1.314.335	216.665
Inhuur	5.766.360	6.429.000	6.933.789	-504.789
Materiële kosten tbv opdrachtgevers	310.974	190.000	294.097	-104.097
Piofah gastheer	2.677.143	2.662.000	2.393.583	268.417
Kapitaallasten	271.508	272.000	276.446	-4.446
Overige materiele kosten	659.138	719.000	739.041	-20.041
Bijdrage regionaal stelsel	394.840	395.000	273.434	121.566
Totaal lasten	**28.377.850**	**26.144.000**	**26.471.623**	**-327.623**
Baten				**0**
				0
Deelnemersbijdragen	24.591.541	23.643.000	23.593.782	49.218
Ontwikkelbijdrage	144.451	144.451	144.451	0
Baten bovenregionale taken	2.099.030	1.550.000	1.531.146	18.854
Subsidies en overige	1.203.829	739.000	667.613	71.387
Vrijval bestemmingsreserve	339.000	339.000	339.000	0
Rentebaten		250.000	294.949	-44.949
Totaal baten	**28.377.850**	**26.665.451**	**26.570.941**	**94.510**
Resultaat 2023, verschil tussen baten en lasten		**521.451**	**99.318**	**422.133**

Toelichting op verschillen

Salarissen en sociale lasten

De salariskosten zijn € 2,6 ton hoger dan de prognose uit december 2023. Dat komt door een dotatie aan voorziening verlof € 1,6 ton en doordat er iets minder uren zijn verantwoord op ontwikkeluitgaven (zie ook onderschrijding ontwikkeluitgaven).

Opleidingskosten

We begroten 2% van de begrote salarissen en sociale lasten voor opleidingskosten. We hebben in 2023 vooral ingezet op ontwikkeluitgaven en daarom ons reguliere ontwikkelbudget niet volledig ingezet. In de decemberrapportage hebben we de prognose verlaagd naar € 2,3 ton. De realisatie valt uiteindelijk iets hoger uit.

Kosten ontwikkelprogramma

In 2023 verantwoorden we € 1,3 miljoen aan ontwikkeluitgaven. Daarmee overschrijden we de begroting van € 1 miljoen met € 3 ton. In de decemberrapportage maakten we melding van een overschrijding op dit budget. We prognosticeerden ontwikkeluitgaven van € 1,5 miljoen. In november en december 2023 zijn minder uren op deze projecten geschreven dan dat we ingeschat hadden en een deel van de uitgaven schuift door naar 2024.

In het volgende overzicht ziet u waaraan we deze middelen besteed hebben:

Ruim € 9 ton van de € 1,3 miljoen is uitgegeven aan de vervanging van ICT-systemen. Het gaat om ons zaaksysteem, het financiële pakket, het HRM-systeem en de tijdschrijfmodule. Omdat het investeringen betreft in systemen die we vanaf 2024 als licentie[3] afnemen, mogen we deze uitgaven niet activeren. Dat betekent hoge kosten in 2023. Te meer omdat we in 2023 ook uitgaven hebben aan ons huidige zaaksysteem. Voordeel is wel dat we vanaf 2024 beperkte lasten hebben en we een deel van de begrote afschrijvingslasten in komende jaren kunnen laten vrijvallen.
Verder hebben we ruim € 2 ton besteed om klaar te zijn voor de Omgevingswet. Ten slotte hebben we € 0,8 ton uitgetrokken voor een traineeprogramma waarmee we vijf nieuwe medewerkers hebben opgeleid. Dit programma is ook deels betaald uit de rijksbijdrage SPUK IBP.

De inzet dekken we voor € 1,4 ton uit het restant van het ontwikkelprogramma 2020-2023. Dit budget stond eind 2022 als vooruit ontvangen op de balans. De overige middelen dekken we uit de bestemmingsreserve Omgevingswet van € 3,4 ton en uit overige budgetten van de ODRN.

3 Het gaat om Software as a Service (SaaS) systemen. Deze stellen ons in staat om via internet verbinding te maken met toepassingen in de cloud en deze te gebruiken. We worden geen eigenaar van de software, maar betalen jaarlijks licenties.

In € *1.000	Uren * tarief	Materiële lasten	Totaal
Vervanging ICT systemen	621	354	975
Invoeringskosten Omgevingswet	256	-	256
ODRN traineeprogramma	83	-	83
Totaal	**959**	**354**	**1.313**

Inhuur

De volgende tabel laat het percentage inhuur van de salariskosten en inhuur zien:

Omschrijving	Begroting 2023	Rapportage dec 2023	Rekening 2023
Salariskosten	16.958.141	13.719.000	13.985.949
Inhuur	5.766.360	6.429.000	6.933.789
Totaal	**22.724.501**	**20.148.000**	**20.919.738**
Aandeel inhuur van totaal	25%	32%	33%

We begroten een aandeel inhuur van 25%. In 2023 werd duidelijk dat we op een groter aandeel inhuur uit zouden komen. In de rapportage december 2023 hebben we dit percentage bijgesteld naar 32%. Uiteindelijk realiseren we een aandeel inhuur van 33%. Het hoge aandeel inhuur hangt vooral samen met krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor weten we onvoldoende vast personeel aan ons te binden. Een groot aandeel in huur is ook deels een strategische keuze met het oog op de verdere invoering van de Wkb op 1 januari 2025. Dat betekent dat er bouwtaken voor ons komen te vervallen. De bouwafdelingen hebben dan ook een groter aandeel inhuur (42%) dan de milieuafdelingen (27%)[4]. Dat is ook een gevolg van de ontvlechting van de bouwtaken door de gemeente Nijmegen.

We overschrijden de prognose inhuur met € 5 ton. De prognose is gebaseerd op lopende contracten en genormeerde productieve uren (95%) per jaar. Inhuur is gemiddeld productiever (97%) geweest waardoor de kosten hoger uit zijn gevallen.

Materiële kosten voor opdrachtgevers

Dit betreft diverse materiële kosten die we aan onze opdrachtgevers doorbelasten. Het gaat bijvoorbeeld om de inkoop van specialistisch adviezen over onder andere milieueffectrapportages en asbestonderzoeken. Deze kosten vallen € 1 ton hoger uit dan de prognose. Dat komt door de afrekening van inzet door de ODRA eind 2023.

PIOFAH-taken

We realiseren een voordeel van € 2,7 ton. Dat komt voor € 1,7 ton door lagere ICT-kosten. Wij doen het beheer hiervan zelf en verantwoorden deze kosten onder materiële lasten. Verder vallen de kosten facilitair € 38.000 lager uit onder andere door minder repro. Tenslotte we ontvangen een restitutie in verband met een positief jaarresultaat 2023 van de IRVN (ICT) van € 32.000.

Kapitaallasten

De kapitaallasten betreft afschrijvingskosten 2023. Deze zijn in lijn met de prognose.

Overige materiële kosten

Overige materiële kosten betreft diverse uitgaven. We voorzagen in de decemberrapportage een overschrijding van € 60.000 op dit budget door hogere zakelijke reisvergoedingen. Nu corona achter de rug is, wordt er meer gereisd.
In onderstaand tabel geven we een uitsplitsing van deze kosten met een specificatie van verschillen ten opzichte van de december 2023 prognose.

4 Deze aandelen zijn berekend op basis van fte's.

	Begroting 2023	Prognose december 2023	Realisatie 2023	Verschil
Reiskosten zakelijk	62.855	122.717	117.406	5.310
Software en overig ICT	44.654	44.654	92.179	-47.525
Overige specifieke kosten	63.684	63.684	70.269	-6.585
Personeelsact. ext. locatie	26.565	26.565	56.256	-29.691
Arbokosten en thuiswerkvergoeding	59.619	59.619	47.399	12.219
Advieskosten	40.168	40.168	43.960	-3.792
Parkmobile/fietsstal	44.955	44.955	39.487	5.468
Controle kosten accountant	57.488	57.488	39.290	18.198
Verzekeringen	30.116	30.116	29.550	566
Leasekosten	31.311	31.311	25.667	5.644
Communicatiekosten	32.753	32.753	25.063	7.690
Overig < € 25.000	164.970	164.970	152.515	12.455
Totaal	**659.138**	**719.000**	**739.041**	**-20.041**

We lopen met een overbesteding van € 20.041 nagenoeg in de pas met de prognose. De overschrijding op software en overig ICT komt doordat het beheer van diverse ICT-contracten is overgegaan van de gastheerschap naar de ODRN, zie ook daling kosten Piofah. Per saldo zijn we ook minder geld kwijt aan ICT-contracten. Dat komt doordat we, met het oog op de vervanging van ons zaaksysteem WRS, minder hebben uitgegeven aan het beheer hiervan. De overschrijding voor personeelsactiviteiten externe locaties heeft te maken met een feest in het kader van het 10-jarig jubileum van de ODRN.

Bijdrage regionaal stelsel

We boeken een voordeel van € 1,2 ton doordat diverse stelseltaken lager uitvallen dan begroot. Zo is er, in afwachting van een besluit over de inzet van deze middelen, geen inzet geweest op de datagestuurd werken. Dit leverde een voordeel op van € 39.000. De rol van functionaris gegevensbescherming doen we zelf. Deze stelseltaak is vervallen. Dat levert een voordeel op van € 25.000. Tenslotte zijn er overige diverse afrekeningen die lager uitvallen.

Deelnemersbijdragen

De in 2023 gerealiseerde bijdragen van € 23,5 miljoen blijven achter op de begroting. De werkplannen geven een actueler inzicht in onze productieafspraken en zijn daarom relevanter dan de begroting. In onderstaand tabel ziet u daarom per deelnemer de gerealiseerde bijdrage versus de werkplannen.

We hebben werkafspraken gemaakt voor in totaal € 24,7 miljoen. Met een realisatie van € 23,6 miljoen lopen we € 1,1 miljoen (5%) achter. Opvallende uitschieters zijn de gemeente Wijchen -15% en de gemeente Nijmegen -7%. Bij de gemeente Wijchen blijft het aantal milieumeldingen achter. Verder is er minder advisering op bodemtaken geweest. De gemeente Nijmegen blijft vooral achter bij toezicht, handhaving en specialistisch advies. Verder is er ook in de loop van het jaar minder op bepaalde projecten gerealiseerd waaronder het project kamerverhuur. Het project Luchtkwaliteit en bedrijven Nijmegen een hogere realisatie als gevolg van de aanvullende inzet bij Nijmegen West en Weurt (APN).
In de bijlage geven we een nadere detaillering van de omzet.

Ontwikkelbijdrage

Zie hiervoor de Kosten ontwikkelprogramma.

Deelnemer	Werkplan 2023	Realisatie 2023	Verschil	% werkplan gerealiseerd
Gemeente Berg en Dal	2.553.075	2.522.542	-30.764	99%
Gemeente Beuningen	2.017.031	1.969.915	-47.296	98%
Gemeente Druten	643.396	616.755	-26.696	96%
Provincie Gelderland	7.660.392	7.502.569	-157.300	98%
Gemeente Heumen	967.098	933.869	-34.077	97%
Gemeente Nijmegen	9.850.006	9.159.761	-690.331	93%
Gemeente Wijchen	1.043.131	888.371	-155.480	85%
Totaal Deelnemers	**24.734.129**	**23.593.782**	**-1.141.944**	**95%**

Baten bovenregionale taken

Dit gaat om werkzaamheden die we voor andere omgevingsdiensten en de provincie Overijssel uitvoeren. In de volgende tabel ziet u de uitsplitsing hiervan:

Opdrachtgever	Werkplan 2023	Realisatie 2023	Verschil	% werkplan gerealiseerd
Provincie Overijssel	866.920	800.407	-66.512	92%
ODRA	560.567	304.355	-256.212	54%
ODA	275.901	116.338	-159.563	42%
ODDV	152.859	108.284	-44.575	71%
ODNV	142.022	100.342	-41.679	71%
OVIJ	81.738	72.832	-8.905	89%
ODR	59.559	14.275	-45.284	24%
OD IJSSELLAND	20.813	6.266	-14.547	30%
OD TWENTE	10.600	5.647	-4.953	53%
ODH	2.399	2.399	0	100%
Bovenregionaal	**2.173.378**	**1.531.146**	**-642.230**	**70%**

We blijven ruim € 6 ton achter op de werkplannen. Dat komt vooral door minder productie voor de ODRA (- € 2,6 ton) en de ODR (- € 1,6 ton). Dit hangt samen met de overdracht van de taken van complexe gemeentelijke vergunningen naar de individuele omgevingsdiensten. Voorheen voerde de ODRN deze werkzaamheden uit.

Subsidies en overige opbrengsten

In de eerste onderstaande tabel ziet u een uitsplitsing van de subsidies en overige opbrengsten.

Bij de twee specifieke uitkeringen gelden meerjarige afspraken. De niet in 2023 bestede bijdrage verantwoorden we op de balans als vooruit ontvangen bijdragen.

	Realisatie 2023
DCMR	117.334
ODNL	176.558
SPUK Interbestuurlijk programma VTH	244.291
SPUK Extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	125.656
Project IPPC provincie Gelderland	3.775
Totaal	**667.613**

Voor de inzet van subsidies van DCMR en ODNL hebben we afspraken gemaakt. Onderstaand tabel laat de in 2023 beschikte en bestede bedragen zien.

De onderschrijding bij de subsidies van DCMR komt door personele krapte en door ziekte. De beschikking ODNL loopt door in 2024. Wat we in 2023 niet hebben besteed, mogen we in 2024 inzetten.

Subsidieverstrekker	Beschikking	Besteed in 2023	Beschikt minus besteed in 2023
DCMR	218.164	117.334	100.830
ODNL	302.139	176.558	125.581

Balans

bedragen in euro's

Activa	ultimo 2022	ultimo 2023
VASTE ACTIVA		
Materiele vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	853.572	589.814
TOTAAL VASTE ACTIVA	**853.572**	**589.814**
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
-Vorderingen op openbare lichamen	973.544	1.424.251
-Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.980.750	1.589.839
-Overige vorderingen		
Liquide middelen	135.295	864.450
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen	43.137	1.073.171
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**4.132.725**	**4.951.711**
TOTAAL	**4.986.297**	**5.541.525**

Passiva	ultimo 2022	ultimo 2023
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	718.070	104.177
Bestemmingsreserve	339.000	
Resultaat boekjaar	-613.893	99.318
Totaal eigen vermogen	443.177	203.495
Voorzieningen		
Voorziening harmonisatietoelage	178.703	147.183
Voorziening verlof stuwmeren	456.742	613.335
Totaal voorzieningen	635.445	760.517
TOTAAL VASTE PASSIVA	**1.078.622**	**964.013**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
-Schulden aan openbare lichamen	1.670.232	1.132.545
-Overige schulden	1.270.855	2.312.735
Overlopende passiva		
-Verplichtingen	966.588	1.132.232
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**3.907.675**	**4.577.513**
TOTAAL	**4.986.297**	**5.541.525**

Toelichting op balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

In het volgende overzicht ziet u het verloop van de materiële vaste activa in het boekjaar.

Investeringen met economisch nut	Boekwaarde 12/31/2022	Investeringen	Desnvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 12/31/2023
Inrichting	700.462	5.638		123.050	583.050
ICT software	140.866		-44.579	96.286	0
ICT Pc's e.d.	12.244	7.051		12.530	6.766
Totaal	**853.572**	**12.689**	**-44.579**	**231.867**	**589.816**

We hebben de boekwaarde per 31 12 2023 van de software in 2023 als desinvestering ten laste van het resultaat gebracht. Het gaat om investeringen in het zaaksysteem WRS. Dit systeem is vanaf 1 januari 2024 vervangen door OpenWave, een nieuw zaaksysteem.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen 1.424.251

Dit gaat om het debiteurensaldo per ultimo 2023:

Afrekeningen deelnemers	896.080
Afrekeningen andere omgevingsdiensten	325.205
DCMR en ODNL	195.671
Overige	7.295
Totaal	**1.424.251**

De afrekening deelnemers betreft vooral een vordering op de provincie Gelderland. Door diverse aanvulende opdrachten waren de in 2023 afgerekende voorschotten te laag.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist 1.589.839

Met ingang van januari 2014 is de ODRN verplicht te 'schatkistbankieren'. Dit houdt in dat we alles boven € 1.000.000 op de rekening courant bij de BNG moeten afstorten bij het Rijk, die dit gebruikt als eigen financieringsmiddel. Bij behoefte kunnen we over dit tegoed beschikken. Zoals uit het volgende overzicht blijkt is in 2023 het drempelbedrag niet overschreden.

omschrijving	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Drempelbedrag	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	540.074	579.027	186.523	605.530
Ruimte onder het drempel bedrag	459.926	420.973	813.477	394.470
Overschrijding	0	0	0	0

Liquide middelen 864.450

Eind 2023 bedroeg het saldo bij de BNG € 864.450.

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen 1.073.171

Deze post bestaat uit:

Te vorderen BTW	430.460
Huur en servicekosten 2024	512.085
Afrekening stelselbijdragen	27.592
Afrekening gastheerschap 2023	15.351
Afrekening IRVN 2023	31.800
Rentebaten Q4 2023	55.884
Totaal	**1.073.171**

We hebben de huur en servicekosten 2024 in 2023 afgerekend. Dit verantwoorden we eind 2023 als vooruitbetaalde post. Verder leiden de afrekeningen van de stelselbijdragen, het gastheerschap, de aangifte btw en de afrekening met de IRVN (ICT) tot diverse terug te ontvangen bedragen. Ten slotte verantwoorden we rentebaten Q 4 2023 die we begin 2024 ontvangen hebben.

Vaste passiva

Eigen vermogen 203.495

Het eigen vermogen bestaat uit het saldo van de reserves van € 104.177 plus het gerealiseerde en nog te bestemmen resultaat over 2023 van € 99.318. In de volgende tabellen geven we u een overzicht hiervan.

Overzicht reserves

in €	Saldo 31 december 2022	Resultaat-bestemming 2022	Onttrekking bestemmings reserve	Saldo 31 december 2023
Algemene reserve	718.070	-613.893		104.177
Bestemmingsreserve invoeringskosten OW	339.000		-339.000	-
Resultaat 2022	-613.893	613.893		-
Totaal reserves	**443.177**	**-**	**-339.000**	**104.177**

Het gerealiseerde resultaat over 2022 van -€ 613.893 is door het Algemeen Bestuur bestemd bij vaststelling van de rekening 2022. Bij dit besluit heeft het Algemeen Bestuur besloten dit resultaat ten laste van de algemene reserve te brengen. Ook de bestemmingsreserve voor invoeringskosten van de Omgevingswet is conform besluit van het Algemeen Bestuur in 2023 ingezet. Het Algemeen Bestuur dient het gerealiseerde resultaat over 2023 nog te bestemmen.

Gerealiseerd resultaat

Gerealiseerd resultaat per 31-12-2022	-613.893
Bestemd ten laste van de algemene reserve	613.893
Gerealiseerd resultaat 2023	99.318
Nog te bestemmen resultaat 2023	**99.318**

Voorzieningen 760.517

Het Dagelijks Bestuur heeft op 4 september 2014 besloten tot de instelling van drie voorzieningen. Dit was noodzakelijk omdat de provincie Gelderland de verplichtingen aan de ODRN, voortkomend uit het Gelders Sociaal Plan (GSP), heeft afgekocht. Het gaat om de afkoop van:

- Harmonisatietoelage: het verschil tussen werkelijk brutosalaris bij de provincie en het salaris volgens het functiehuis bij de ODRN tijdens het dienstverband van de medewerker.
- Verlofstuwmeer: verlofsaldi per 1 april 2013 maal het per medewerker betreffende uurtarief.
- Reiskosten woon- werkverkeer: Opgeheven per 1 april 2017.

Vanaf 2022 vormen we ook een voorziening voor verlofsparen en bovenwettelijk verlof. We voorzien het saldo uren verlofsparen en bovenwettelijk verlof per 31 december voor 100%.

Mutatieoverzicht voorzieningen

	harmonisatie toelage	verlof stuwmeer	bovenwettelijk Verlofsparen	totaal
saldo per 31-12-2022	**178.703**	**33.623**	**423.119**	**635.445**
bij: toevoegingen			161.664	161.664
af: onttrekkingen	31.521	5.071		36.592
saldo per 31-12-2023	**147.183**	**28.552**	**584.783**	**760.517**

We onttrekken de werkelijke kosten aan de voorzieningen harmonisatietoelage en verlofstuwmeer. We brengen deze ten gunste van de exploitatie, waarmee deze kosten budgettair neutraal zijn.

Het saldo verlofsparen en bovenwettelijk verlof is in 2023 met bijna € 161.664 oftewel ruim 3.000 uur toegenomen. Dit komt vooral doordat medewerkers hun verlof niet volledig hebben opgenomen. Dat heeft te maken met de onderbezetting in 2023. We kunnen de toename ook deels verklaren doordat in de CAO 2023 het aantal bovenwettelijke vakantiedagen is uitgebreid met 7,2 uur. Een klein deel van de toename komt door uitbreiding van het aantal fte.

Vlottende passiva

Schulden aan openbare lichamen 1.132.545

Deze post bestaat uit:

Loonheffing december 2023	934.834
Pensioenpremie december 2023	185.979
Te verrekenen salaris en overige	11.731
	1.132.545

Overige schulden 2.312.735

Deze post bestaat uit

Afrekeningen deelnemers	1.666.276
Afrekeningen andere omgevingsdiensten en pr. Overijssel	103.212
Overige crediteuren	543.247
	2.312.735

We moeten in totaal ruim € 1,6 miljoen aan deelnemers terugbetalen. Dat heeft vooral te maken met het niet volledig realiseren van de werkplannen.

Overlopende passiva

Verplichtingen 1.132.232

De verplichtingen bestaat uit de volgende bedragen:

Vooruitontvangen SPUK bijdragen	530.926
N.t.b. kosten inhuur 2023	255.227
Eindafrekening ODRA	142.702
Diverse nog te betalen kosten 2023	105.332
Creditnota provincie Gelderland	54.549
Afrekening stelseltaken	26.136
Vooruitontvangen bijdragen Provincie Gelderland	17.361
Totaal	**1.132.232**

Een aantal bedragen lichten we hierna toe.

Vooruitontvangen SPUK bijdragen

We krijgen vanaf 2022 twee specifieke uitkeringen (SPUK) van het rijk. Ontvangen middelen die we in 2022 en 2023 niet inzetten, verantwoorden we op de balans als vooruit ontvangen. In volgende tabel ziet u het verloop per uitkering:

	Vooruit ontvangen 31 12 2022	Ontvangen in 2023	Besteed in 2023	Vooruit ontvangen 31 12 2023
SPUK Extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	135.607	180.104	125.656	190.056
SPUK Interbestuurlijk programma VTH	185.162	399.999	244.291	340.870
Totaal	**320.769**	**580.103**	**369.946**	**530.926**

Creditnota provincie Gelderland

Dit betreft een creditering van een foutieve factuur.

Vooruitontvangen bijdrage provincie Gelderland

We hebben in 2021 € 53.271 ontvangen voor het project IPPC bekendmakingen. Deze bijdragen zijn in 2022 en 2023 grotendeel besteed. Het resterende bedrag van het project IPPC van de provincie Gelderland van € 17.361 zetten we in 2024 in.
In deze tabel geven we een overzicht van de mutaties in 2023:

	Saldo 31 12 2022	Besteed in 2023	Saldo 31 12 2023
IPPC Pr GLD	21.136	3.775	17.361

Overige onderwerpen

In deze paragraaf lichten we een aantal overige onderwerpen toe: niet in de balans opgenomen verplichtingen, vennootschapsbelasting, inzicht in artikel 28 en de bezoldiging van onze topfunctionarissen en bestuurders op basis van de Wet Normering Topinkomens.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De gemeente Nijmegen verzorgt facilitaire en documentaire dienstverlening voor de ODRN. Deze taken zijn beschreven in de Samenwerkingsovereenkomst ODRN – Gemeente Nijmegen 2024-2025. Deze overeenkomst gaat over de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025. Voor de huur van ons kantoorpand hebben we een separate huurovereenkomst met de gemeente Nijmegen. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 12 2024.

De omvang van deze overeenkomsten zijn voor 2024 € 958.990 (facilitair € 320.883 documentaire dienstverlening € 126.022 en huur incl., servicekosten € 512.085).

De ICT hebben we ondergebracht bij de IRVN, de regionale samenwerkingspartner op ICT-gebied voor de gemeenten in Het Rijk van Nijmegen. Voor 2024 is de bijdrage € 1.149.000.

Vennootschapsbelasting

Nagenoeg alle taken van de ODRN zijn door wetgeving voorgeschreven.
Deze overheidstaken zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting (VPB). De verrekening van de zeer geringe overige taken (bijvoorbeeld het geven een workshop) gebeurt tegen kostprijs, waardoor geen VPB verschuldigd is. In de financiële verordening is opgenomen dat resultaten voor commerciële activiteiten terugbetaald worden aan de opdrachtgever.

Inzicht artikel 28

Er is geen sprake van een structurele toevoeging/onttrekking van reserves en een post onvoorzien is in de begroting niet beschikbaar.

Wet normering topinkomens

Op basis van de Wet normering topinkomens (Wnt) publiceren wij de bezoldiging aan topfunctionarissen. Binnen de ODRN gelden de volgende personen als topfunctionaris: de directeur, de adjunct-directeur en de bestuursleden. We kennen geen toezichthouders (RvC/RvT) zoals in de Wnt omschreven.

Onze bestuursleden zijn:

Naam	Functie	Periode in 2023
Dhr. J.W.M. van der Meer (provincie Gelderland)	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	Tot juli 2023
Dhr. H. Zoet (provincie Gelderland)	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	Vanaf juli 2023
Dhr. S. Versluijs (Beuningen)	Algemeen en Dagelijks Bestuur	Heel 2023
Dhr. R. Thoonen (Druten)	Algemeen Bestuur	Heel 2023
Dhr. N.P. Vergunst (Nijmegen)	Algemeen Bestuur	Heel 2023
Dhr. T. van Elferen (Nijmegen)	Algemeen en Dagelijks Bestuur	Heel 2023
Dhr. T. van Bronkhorst (Wijchen)	Algemeen Bestuur	Heel 2023
Dhr. A. ten Westeneind (Berg en Dal)	Algemeen Bestuur	Heel 2023
Dhr. V. Arts (Heumen)	Algemeen en Dagelijks Bestuur	Heel 2023

Onze bestuursleden ontvangen geen bezoldiging

De bezoldiging van de directie heeft in 2023 de Wnt-norm niet overschreden. Het voor de ODRN toepasselijke bezoldigingsmaximum was in 2023 € 223.000. Het gaat om het algemeen bezoldigingsmaximum. De bezoldiging van de directie blijkt uit de volgende tabellen:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023				
bedragen x € 1	**S.P. Kuils**		**R.H. Kraan**	
Functiegegevens	Directeur		Adjunct directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 tm 31/12		01/01 tm 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.269,64		100.441,39	
Beloningen betaalbaar op termijn	17.864,28		15.684,60	
Subtotaal	*137.133,92*		*116.125,99*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		223.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.	
Bezoldiging	137.133,92		116.125,99	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		n.v.t.	

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	**S.P. Kuils**	**R.H. Kraan**	**M.M.C.Prins**
Functiegegevens	Directeur	Adjunct directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/11 tm 31/12	01/01 tm 31/12	01/01 tm 30/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	nee	ja	Nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	17.943,94	100.752,80	47.176,36
Beloningen betaalbaar op termijn	3.317,24	16.323,12	n.v.t.
Subtotaal	*21.261,18*	*117.075,92*	*47.176,36*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	36.098,63	216.000,00	71.013,70
Bezoldiging	21.261,18	117.095,92	47.176,36

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	**Hans van der Noordt**	
Functiegegevens	Directeur	
Kalenderjaar	**2022**	**2021**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/04 tm 15/06	nvt
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2,5	nvt
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1	nvt
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	71.500,00	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	31.270,00	nvt
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	31.270,00	nvt
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	31.270,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	
Bezoldiging	**31.270,00**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	

Bijlagen

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa d.d. 30-1-2024

Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	**E93**	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**			Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
					Aard controle R *Indicator: E93/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/03*
					€ 244.291	€ 259.130	Nee
					Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
					Aard controle n.v.t. *Indicator: E93/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/06*
				1	IPB VTH AADV act. 1	€ 49	€ 244
				2	IBP VTH Deelname werkgroepen act. 1	€ 5.208	€ 5.208
				3	IBP VTH Business Intelligence en datakwaliteit act. 1	€ 1.411	€ 1.411
				4	IBP VTH Aanleveren data act. 2	€ 9.438	€ 17.368

		5	IBP VTH Data geletterdheid act. 3	€ 487	€ 487
		6	IBP VTH Pilot themasessie Kennisdelen ZZS act. 3	€ 584	€ 584
		7	IBP VTH Breed traineeprogramma act. 3	€ 2.627	€ 2.627
		8	IBP VTH Traineeprogramma VV milieu act. 3	€ 162.677	€ 168.515
		9	IBP VTH Toetsingskader afval act. 3	€ 1.800	€ 1.800
		10	IBP VTH Implementatie LHS OW act. 5	€ 7.298	€ 7.298
		11	IBP VTH Openbaar maken HH beschikkingen act. 7	€ 681	€ 681
		12	IBP VTH AV-beleid opbouwen kennisinfrastructuur act. 9	€ 2.384	€ 2.822
		13	IBP VTH Transitie opgaven in regionale strategiën act. 9	€ 4.524	€ 4.962
		14	IBP VTH Implementeren VTH-Beleid act. 11	€ 31.797	€ 31.797
		15	IBP VTH Coördineren SPUK aanvraag	€ 13.326	€ 13.326

	F21	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energie-besparingsplicht**	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Rege-ling (ja/nee)	Eind-verant-woording (ja/nee)
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*
			Indicator: F21/01	*Indicator: F21/02*	*Indicator: F21/03*	*Indicator: F21/04*	*Indicator: F21/05*
			€ 125.656	€ 142.495	Nee	Ja	Nee

Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie
op grond van artikel 3 van de Regeling
informatieverstrekking sisa d.d. 30-1-2024

Verantwoordelijkheid het dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 31 augustus 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 794.149.

De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Er zijn geen geconstateerde afwijkingen boven het grensbedrag.

In de paragraaf bedrijfsvoering hebben we op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

3. Accountantsverklaring

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

WHS Registeraccountants
Kievitsven 24, 5249 JJ Rosmalen
www.whsregisteraccountants.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen te Nijmegen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen op 31 december 2023 en het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Nijmegen d.d. 21 maart 2024 en de Regeling controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

WHS Registeraccountants

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 264.716, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde materiele afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet -

WHS Registeraccountants

Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het d.d. 21 maart 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

WHS Registeraccountants

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol inclusief het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op d.d. 21 maart 2024, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de

WHS Registeraccountants

toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

‘s-Hertogenbosch, 16 mei 2024
WHS Registeraccountants

Was getekend: W.H. van Santvoort MSc RA

4. Specificatie omzet deelnemers

De volgende tabel geeft een specificatie van de omzet van onze deelnemers:

Domein	Vakgebied	BERG EN DAL	BEUNINGEN	DRUTEN	GELDERLAND	HEUMEN	NIJMEGEN	WIJCHEN	Eindtotaal
BRIKS	Juridische diensten	56.264	98.964		42.193	13.775	121.096		332.292
	Specialistisch Advies	114.086	122.476	5.071	81.015	24.470	357.550	8.670	713.338
	Toezicht & Handhaving	563.424	322.008	29.056	172.447	159.718	2.065.173	61.278	3.373.104
	Vergunningverlening	1.038.664	647.962	26.016	445.963	329.282	3.191.799	57.896	5.737.580
Milieu	Juridische diensten	10.079	34.794	1.996	221.434	1.340	27.385	2.396	299.425
	Specialistisch Advies	28.115	54.211	72.635	287.087	16.399	132.413	87.904	678.763
	Toezicht & Handhaving	303.617	326.450	271.976	777.052	209.381	1.131.962	363.799	3.384.237
	Vergunningverlening	162.878	130.525	127.912	3.048.520	49.973	542.627	176.254	4.238.688
Projecten		175.773	174.735	61.041	956.067	62.475	1.261.116	105.655	2.796.862
Maatwerk opdrachten		69.642	57.790	21.053	1.470.791	67.056	328.641	24.520	2.039.492
Eindtotaal		**2.522.542**	**1.969.915**	**616.755**	**7.502.569**	**933.869**	**9.159.761**	**888.371**	**23.593.782**

5. Onze producten in €'s

In deze bijlage geven we inzicht in de realisatie per product.

In de volgende tabel ziet u dat de baten 2023 voor €25,8 miljoen bestaan uit reguliere bedrijfsuitoefening.

	Gerealiseerde baten 2023
Deelnemersbijdragen	23.593.782
Baten bovenregionale taken	1.531.146
Subsidies en overige	667.613
Baten uit reguliere bedrijfsuitoefening	**25.792.541**
Ontwikkelbijdrage	144.451
Vrijval bestemmingsreserve	339.000
Rentebaten	294.949
Overige baten	**778.399**
Totale baten	**26.570.941**

De baten uit reguliere bedrijfsuitoefening bestaan uit €19,8 miljoen omzet producten en afgerond € 6 miljoen omzet projecten (zie tabel). De € 19,8 miljoen omzet producten specificeren we op de volgende pagina.

	Baten 2023
Producten	19.798.643
Projecten/maatwerkopdrachten	5.993.898
Baten uit reguliere bedrijfsuitoefening	**25.792.541**

In deze tabel geven we inzicht in de gerealiseerde baten van de producten, totaal € 19,8 miljoen.

Domein	Externe PDC 2023	Realisatie 2023	Werkplan 2023
BRIKS	Advies beleidsontwikkeling BRIKS	19.416	36.828
	Advies evenementen	18.253	45.974
	Advies monumenten	2.282	80.997
	APV besluit	62.761	59.892
	Behandeling klachten BRIKS	265.866	345.891
	Bestraffende handhaving BRIKS	136.953	194.826
	Controle inrichtingseisen aanvraag Alcoholwetvergunning	1.974	2.966
	Herstellende handhaving BRIKS	359.634	500.058
	Informatieverzoeken BRIKS	682.601	889.968
	Juridisch advies BRIKS	69.232	37.480
	Melding BRIKS	640.914	642.411
	Omgevingsoverleg BRIKS	621.112	639.934
	Omgevingsvergunning BRIKS	4.399.169	3.777.710
	Piket Bouwen	9.155	31.828
	Rechtsbescherming BRIKS	263.190	353.095
	Toezicht APV besluit + evenementen	9.206	-
	Toezicht bestaande bouw BRIKS	448.557	462.738
	Toezicht Huisvestingswet	6.075	17.340
	Toezicht overige Illegaliteit	38.034	81.652
	Toezicht sloop/asbest	389.723	529.388
	Toezicht verleende omgevingsvergunning BRIKS	1.692.803	1.866.531
	Vergunning Huisvestingswet	35.422	15.971
	Vergunning Leegstandswet	19.068	13.690
	Verzoek tot handhaving BRIKS	27.602	44.560
Totaal BRIKS		**10.219.002**	**10.671.728**
Milieu	Actualisatietoets vergunningen	62.028	108.798
	Advies afval en circulaire economie	15.148	51.384
	Advies beleidsontwikkeling Milieu	62.008	66.306
	Advies bodem	55.647	140.561
	Advies fysieke leefomgeving	152.714	97.657
	Advies geluid en trillingen	35.249	91.668
	Advies HUP	13.003	12.916
	Advies lucht en geur	77.614	101.448
	Advies omgevingsveiligheid	34.928	102.366
	Behandeling klachten Milieu	353.966	230.806

Domein	Externe PDC 2023	Realisatie 2023	Werkplan 2023
	Behandeling ongewoon voorval	71.467	65.352
	Beoordeling (verplichte) rapportages	87.282	170.098
	Besluit laden en lossen gevaarlijke stoffen	1.540	-
	Bestraffende handhaving Milieu	66.587	175.552
	Goedkeuringsbesluit	68.344	35.609
	Hercontrole Milieu	604.198	522.813
	Herstellende handhaving Milieu	228.556	295.796
	Informatieverzoeken Milieu	227.236	319.502
	Juridisch advies Milieu	34.756	74.152
	Melding Milieu	521.773	783.078
	Milieucontrole	1.478.521	1.398.676
	Milieueffectrapportage	248.292	220.585
	Omgevingsoverleg Milieu	471.276	691.206
	Omgevingsvergunning Milieu	3.453.704	2.767.735
	Ontheffing besluit stortplaatsen	35.232	42.966
	Piket Milieu	25.519	14.007
	Rechtsbescherming Milieu	264.914	322.094
	Seveso inspectie	499.529	615.686
	Toezicht bodem	194.627	294.510
	Toezicht integraal HAT	94.527	47.914
	Verzoek tot handhaving Milieu	39.456	19.408
Totaal Milieu		**9.579.641**	**9.880.649**
Totaal		**19.798.643**	**20.552.377**

Project	Realisatie
1068 - Programma complexe vergunningverlening	368.103
1075 - Advies Wnb provinciale bedrijven	246.643
1029 - BRIKS ontwikkeling	191.399
1072 - Programmaproject Luchtadvies	175.195
630 - Complexe handhaving provinciale bedrijven	171.250
961 - Programmaproject geluid	143.015
1095 - IBP VTH Traineeprogramma VV Milieu act.3	138.677
991 - Luchtkwaliteit en bedrijven Nijmegen	133.526
1036 - SPUK extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	124.889
473 - Risicokaart	121.374
1026 - Samenwerking RIVM-ODNL ZZS	118.426
464 - BRZO Oost Programmeren en Verantwoorden	98.208
409 - Ketentoezicht	86.643
465 - BRZO Oost Communicatie, opleiding en kwaliteit	85.981
431 - IGP: bijzonder handhaving en ondermijning	82.224
721 - Omgevingswet Provincie Gelderland	81.451
141 - Aanpak voor illegale kamerverhuur	78.316
1071 - Nieuwe aanpak toezichtsplannen	64.388
247 - Detachering gemeente Nijmegen	61.888
731 - Detachering Gelderland	55.911
1076 - Regievoering bedrijven	52.916
231 - EML Cofinanciering (energiecontroles)	51.706
Overige	3.261.769
Totaal	**5.993.898**

6. Risicobeheersing

In volgende tabel geven we u een specificatie van onze risico's.

nr	naam risico	beschrijving	soort risico	beheersmaatregel	restrisico	in €	kans aanduiding	kans in %	weerstands-component
1	Achterblijvende omzet	Achterblijvende omzet waardoor dekking van overhead en indirect productieve inzet wegvalt. De omzet blijft achter door onvoldoende capaciteit als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.	1	We maken reële werkafspraken met onze opdrachtgevers. Deelnemers dienen substantiële aanpassingen minimaal 1 jaar vóór aanvang boekjaar aan te geven. We monitoren de omzetontwikkeling waardoor we kunnen bijsturen. We gaan ervan uit dat de gemeente Nijmegen de kosten betaalt van de ontvlechting van de BRIKS taken.	ja	702.000	groot	75%	526.500
2	Begrotingsrisico	Tegenvallers door onvoorziene omstandigheden	1	We monitoren onze uitgaven zodat we kunnen bijsturen. Onze belangrijkste uitgaven (loonsom, inhuur en gastheerschap) zijn contractueel vastgelegd en voorspelbaar.	ja	100.000	zeer klein	10%	10.000
3	Inflatie	Afwijkingen tussen de werkelijke kostenontwikkeling en de indexering. Waardoor we kostenstijgingen niet meer binnen onze begroting kunnen opvangen.	1	We baseren de indexering van de salarissen in eerste instantie op de CEP. We passen in jaar t+2 een nacalculatie toe op basis van de werkelijke kostenstijging van de salarissen. Het risico is dus beperkt tot verschillen voor een periode van 2 jaar tussen de CEP en de werkelijke kostenstijgingen.	ja	450.000	middel	50%	225.000
4	Uitval automatisering	Productieverlies door uitval van systemen	1	Evalueren uitval en verbeteracties doorspreken met gastheer en IRVN. Ook gaan wij verder met het "VerSaaSen" van het applicatielandschap waardoor we het risico op uitval van systemen (SLA) te beperken.	ja	40.000	middel	50%	20.000
5	Informatieveiligheid	De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt strengere eisen aan de bescherming van natuurlijke persoonsgegevens. Daarnaast zijn de normen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) op de ODRN van toepassing. Als we niet voldoen riskeren we boetes en schadelijkheidsstellingen.	2	Wij hebben de Cybermanager van Isastis geïmplementeerd om te monitoren of wij voldoen aan de AVG en de BIO, maar zijn daarbij ook afhankelijk van IRVN en Nijmegen (gastheerconstructie). In 2023 is verder uitvoering gegeven aan het PvA met als doel om in 2024 compliant te zijn. Daarnaast moeten wij voldoen aan de WPG en is in 2023 uitvoering gegeven aan de verbetervoorstellen vanuit de verplichte externe audit, ook met als doel om hier in 2024 aan te voldoen. Met onze functionaris gegevensbescherming gaan wij hiervoor jaarlijks een monitoringsplan opstellen.	nee				-

nr	naam risico	beschrijving	soort risico	beheersmaatregel	restrisico	in €	kans aandui-ding	kans in %	weer-stands-com-ponent
6	Ziekteverzuim	Een verzuimpercentage dat onze norm (5%) overstijgt waardoor we de productiviteitsnorm niet realiseren	1	We monitoren het ziekteverzuim periodiek, we zijn in overleg met het sociaal medisch team en sturen bij als we de norm (dreigen) te overschrijden. We nemen preventie-ve maatregelen om verzuim te voorkomen.	ja	150.000	middel	50%	75.000
7	Wet Deregule-ring beoordeling arbeidsrelatie	We kunnen volgens de Wet Deregu-lering beoordeling arbeidsrelatie (wet DBA) aangemerkt worden als schijn-werkgever als we zzp'ers inzetten voor structureel werk. We lopen dan het risico dat we alsnog loonheffing en premies verschuldigd zijn.	1	Wij gebruiken een online-tool waarmee we steekproefs-gewijs toetsen of er sprake is van een opdrachtgever of arbeidsrelatie. Ook gebruiken we modelcontracten die zijn getoetst door de belastingdienst. Bij bureaus lopen we geen risico vanwege de arbeidsrelatie met het bureau.	ja	50.000	middel	50%	25.000
8	Krapte op de arbeidsmarkt	Krapte aan specialistisch, technisch en juridisch personeel waardoor we duur moeten inhuren of werk moeten laten liggen.	1,2	Inzetten op arbeidsmarktcommunicatie en strategisch personeelsplanning. Vacatures krijgen extra aandacht en we proberen ODRN als werkgever aantrekkelijker te maken. We leiden ook medewerkers zelf op. Dit kost capaciteit en drukt onze productiviteitscijfers.	ja	350.000	middel	50%	175.000
9	Calamiteit bij bedrijf	ODRN kan het verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld of onvol-doende te hebben gecommuniceerd. Weinig vertrouwen bij opdrachtge-vers en burgers, negatieve pers	2	Wij geven opdrachtgevers een advies en risico inschat-ting af. Communicatieplan/controleprotocol vanuit de gemeente geeft aan hoe te handelen. In DVO staat dat gemeenten/provincie schade bij ons kunnen neerleggen bij calamiteiten. We hebben hiervoor een aansprakelijk-heidsverzekering.	Nee				-
	Totaal								**1.056.500**

Om de risico's te kwantificeren hebben we de financiële impact ingeschat. Vervolgens hebben we een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich voordoet. Daarbij gebruiken we de volgende kans-klasse indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans
1	Zeer klein	10%
2	Klein	25%
3	Middel	50%
4	Groot	75%
5	Zeer groot	90%

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

WHS Registeraccountants
Kievitsven 24, 5249 JJ 's-Hertogenbosch
T: +31 (0)6 52 641 634
E: willem@whsregisteraccountants.nl.
W: www.whsregisteraccountants.nl

Kvk: 64457931 BTW nr. NL855674738

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Mariënburg 75
6511 APS Nijmegen

's-Hertogenbosch, 16 mei 2024

Referentie: OD 202403

Betreft: jaarrekening en controleverklaring 2023

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarrekening 2023 en onze getekende controleverklaring d.d. 16 mei 2024.

De controleverklaring, die is voorzien van een originele handtekening, dient te worden opgenomen in de 'Overige gegevens' bij de originele, door het dagelijks bestuur ondertekende, jaarrekening. Dit origineel is ten behoeve van uw eigen archief. Een afschrift van de controleverklaring is voorzien van de naam van de externe accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van een afschrift in de 'Overige gegevens' opgenomen bij een kopie van de jaarrekening 2023, die identiek is aan het bijgevoegde exemplaar.

Ondertekening en vaststelling van de jaarrekening

Eén exemplaar van de jaarrekening dient te worden getekend door het dagelijks bestuur voordat de jaarrekening (met daaraan toegevoegd het jaarverslag en de 'Overige gegevens') wordt aangeboden aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen. De jaarrekening dient te worden vastgesteld door het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen. Deze vaststelling dient te worden genotuleerd. Indien de jaarrekening niet binnen 45 dagen na de datum van afgifte van onze controleverklaring wordt vastgesteld vervalt onze toestemming om onze controleverklaring in de 'Overige gegevens' bij de jaarrekening op te nemen. Wij verzoeken u in dat geval met ons contact op te nemen om de situatie te bespreken.
Graag verzoeken wij u om een kopie van het ondertekende exemplaar van de jaarrekening aan ons toe te sturen voor ons dossier.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

Gebeurtenissen na balansdatum

Indien er, vóór vaststelling van de jaarrekening, omstandigheden met belangrijke financiële gevolgen voor de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen (gebeurtenissen na balansdatum) blijken, dient de jaarrekening te worden aangepast. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Toestemming openbaarmaking controleverklaring en daaraan verbonden voorwaarden

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan om een afschrift van onze controleverklaring openbaar te maken tezamen met de volledige jaarrekening (met daaraan toegevoegd het jaarverslag en de 'Overige gegevens'), mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen.

Indien u de jaarrekening en een afschrift van de verklaring opneemt op het internet, dient u te waarborgen dat deze goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat ('U verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening').

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

WHS Registeraccountants

W.H. van Santvoort MSc RA

Bijlagen:

- getekende jaarrekening 2023
- getekende controleverklaring
- controleverklaring zonder handtekening

ACCOUNTANTSVERSLAG

gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Boekjaar 2023

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Regio Nijmegen

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

‘s-Hertogenbosch, 15 mei 2024

Referentie: ACCOUNTANTSVERSLAG ODRN 2023

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen (hierna ODRN), zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 25 juli 2023, bieden wij u hierbij het accountantsverslag zoals bedoeld in artikel 2:393 BW aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen. Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor uw gebruik en mag daarom zonder onze toestemming niet aan derden ter inzage worden verstrekt.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht.

Wij zijn voornemens u te machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen onder de overige gegevens in uw jaarrekening 2023.

Indien en voor zover de jaarrekening niet door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij willen u bedanken voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden. Daarnaast vertrouwen we erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
WHS Registeraccountants

Willem van Santvoort MSc RA
(Externe accountant WHS)

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting 4
2. Opdracht, scope en uitkomsten 7
3. Financiële analyse 10
4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle 13
5. Kwaliteit van de beheersorganisatie 16
6. Overige aangelegenheden 19

Bijlagen:
A. Goedkeurings- en rapporteringstolerantie 23
B. SiSa tabel 24
C. Foutenevaluatie en onzekerheden 25

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

1. Management samenvatting

1. Managementsamenvatting

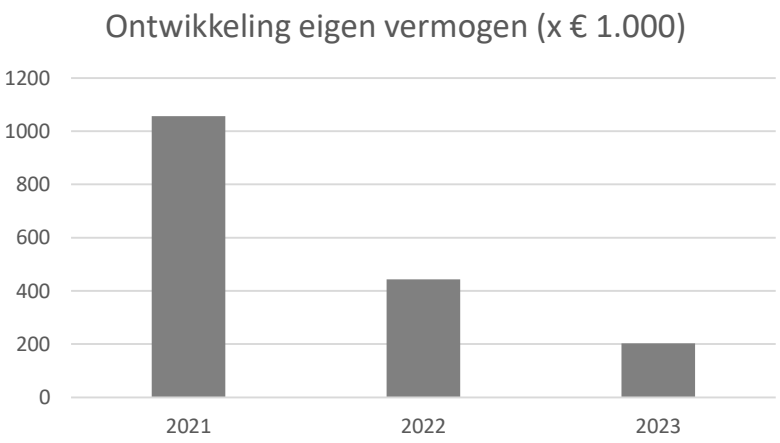

Resultaat 2023: € 99.318
Resultaat 2022: - € 613.893

Jaarrekening 2023 rechtmatig

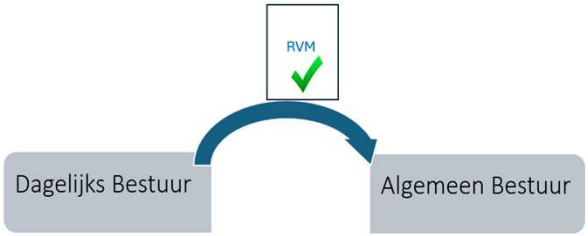

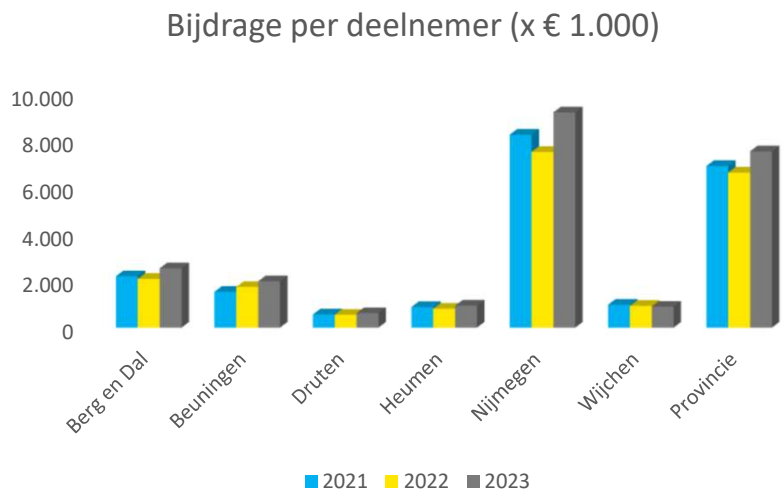

Jaarrekening 2023 getrouw

Financiële toelichting

Boekjaar 2023 is met een positief resultaat van € 99.318 afgesloten. Het huidige resultaat is lager dan de decemberprognose. Dit wordt met name veroorzaakt door de toevoeging aan de voorziening bovenwettelijk verlofsparen. Daarnaast zijn de kosten voor inhuur hoger dan voorzien.

Voor een nadere toelichting op het resultaat verwijzen wij naar pagina 54 in de jaarrekening.

De weerstandsratio geeft aan in welke mate de ODRN weerbaar is voor financiële risico's. Ultimo 2023 bedraagt deze ratio 0,3 (2022: 0,06). Dit geeft aan dat de ODRN op dit moment niet zelfstandig in staat is de financiële risico's op te vangen wanneer deze zich voor zouden doen. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 van deze rapportage voor een nadere toelichting op de financiële positie van de ODRN.

Ons oordeel

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid te verstrekken. Daarnaast zijn wij voornemens een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) te verstrekken. Dit alles onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

1. Managementsamenvatting

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

Onze visie op het verloop van de controle
Ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2023 zijn wij in oktober 2023 gestart met de interim-controle. Tijdens de interim-controle is aandacht besteed aan de bedrijfsprocessen binnen ODRN. Van deze processen is de opzet beoordeeld en het bestaan vastgesteld en zijn de interne beheersingsmaatregelen in beeld gebracht.

Tijdrovende onderwerpen en (BBV) actualiteiten zoals de rechtmatigheidsverantwoording, de controle op de aanbestedingen, de controle van de baten en de SiSa controle zijn naar voren gehaald. Hierdoor hebben we samen met u de werkzaamheden kunnen spreiden over het jaar en zodoende de druk bij de jaarrekeningcontrole grotendeels kunnen wegnemen.

Op 5 februari 2024 zijn wij vervolgens gestart met de controle van de jaarrekening. De concept jaarrekening was financieel gereed voor onze controle. De kwaliteit van de jaarstukken was op het moment van de start van de controle toereikend. De dossiervorming als basis voor onze controle was grotendeels volledig op het moment van de start van onze controle en is gedurende onze controle aangevuld.

Wij hebben de samenwerking met uw organisatie als goed, prettig en constructief ervaren en mede hierdoor is de met elkaar afgesproken planning behaald.

.

Overall beeld van de interne beheersing
Wij achten de ODRN een professionele organisatie die haar interne beheersing op orde heeft. Wij baseren dit op de uitkomsten van onze tussentijdse controle alsmede de pro actieve houding van uw organisatie als het gaat om vroegtijdige afstemmingen met ons als accountant.

Op basis van deze tussentijdse controle constateren wij geen belangrijke tekortkomingen in de interne beheersing, voor zover dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole. Wij hebben in onze managementletter, zoals uitgebracht d.d. 10 november 2023, adviezen voor verdere doorontwikkeling gegeven. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole in februari 2024 vastgesteld dat deze adviezen reeds zijn opgepakt c.q. onder handen zijn.

Onze conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole
Boekjaar 2023 is het eerste jaar dat een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven dient te worden. Hiermee legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. In de rechtmatigheidsverantwoording van de ODRN concludeert het Dagelijks Bestuur dat de baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De grens is hierbij door u als Algemeen Bestuur gesteld op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor boekjaar 2023 is deze grens gesteld op € 794.149.

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van ODRN afgerond. Wij zijn van voornemens om bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring af te geven, bestaande uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

Controleopdracht
De opdracht tot controle van de jaarrekening is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in de opdrachtbevestiging d.d. 25 juli 2023. De jaarrekeningcontrole is gericht op het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2023 en de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). Daarbij hebben wij gecontroleerd of de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en tot stand is gekomen in overeenstemming met de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

Opzet en reikwijdte controle
Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De gehanteerde materialiteit bij het uitvoeren van de jaarrekeningcontrole is € 264.716. Bij het rapporteren van de afwijkingen is een rapportagedrempel van € 50.000 gehanteerd. In de bijlage is een overzicht opgenomen met alle gecorrigeerde en ongecorrigeerde verschillen.

Ons onderzoek richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij de directie van de gemeenschappelijke regeling. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Grondslagen
De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, het controleren van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd.

Wij hebben met het management de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan besproken. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het management en Dagelijks Bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. In het verslagjaar 2023 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen, anders dan de rechtmatigheidsverantwoording.

Jaarverslag en overige gegevens
Wij hebben het jaarverslag en de overige in de jaarstukken opgenomen informatie gelezen en op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen uit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze informatie materiële afwijkingen bevat. Met deze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse standaard 720. Bij onze beoordeling hebben wij geen materiële afwijkingen geconstateerd. Tevens bevestigen wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Managementinzicht en schattingen
Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Binnen de jaarrekening van ODRN heeft dit met name betrekking op de waardering van de vorderingen en de volledigheid van de voorzieningen. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen getoetst op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

Geautomatiseerde gegevensverwerking
Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

.

Goedkeurende verklaring getrouwheid
Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van ODRN afgerond. Wij zijn van voornemens om bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring af te geven, bestaande uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.

Geen materiële bevindingen inzake getrouwheid
Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben we geen materiële (ongecorrigeerde) fouten en onzekerheden geconstateerd rondom getrouwheid. Om deze reden geven wij een goedkeurende verklaring af voor de getrouwheid van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

3. Financiële analyse

3. Financiële analyse

Analyse van het resultaat
Het resultaat over 2023 toont een positief saldo van € 99.318 ten opzichte van een negatief saldo van € 613.893 over het boekjaar 2022.
In de jaarrekening is in de 'Samenvatting financiële verantwoording' (pagina 53) een analyse opgenomen van het gerealiseerde resultaat.

Analyse van het eigen vermogen
Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2023 volgens de jaarrekening € 203.495 en heeft zich vanaf 2021 als volgt ontwikkeld:

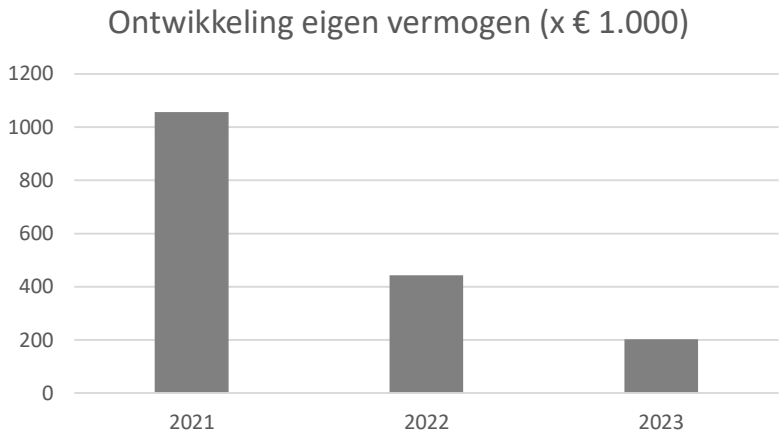

Weerstandsvermogen
De weerstandsratio wordt gemeten als de 'vrije' reserves/ totaal gekwantificeerd risico. Ultimo 2023 bedraagt de weerstandratio 0,3 (2022: 0,06). De weerstandsratio is ten opzichte van voorgaand jaar verbetert. Dit komt doordat de gekwantificeerde risico-inschatting gedaald is. Op basis van de risico-inventarisatie zoals deze is uitgevoerd door ODRN is het totaal ingeschat risico bedrag 2023 € 1 mln. (2022: € 2,8 mln.). De belangrijkste aanpassingen ten opzichte van voorgaand jaar:

- Inflatie: Dit risico is grotendeels doorberekend aan de deelnemers waardoor het risico met € 1,3 mln. neerwaarts is bijgesteld.
- WKB en Omgevingswet: Met de invoering zijn de risico's komen te vervallen waardoor het risicobedrag daalt met € 0,3 mln.

Op basis van de weerstandratio concluderen we dat de ODRN op dit moment niet zelfstandig in staat is de financiële risico's op te vangen wanneer deze zich voor zouden doen. Wij verwijzen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (pagina 50) in de jaarrekening 2023 voor een nadere toelichting.

3. Financiële analyse

Financiële ratio's
Als onderdeel van de paragraaf Weerstandsvermogen zijn financiële kengetallen opgenomen conform artikel 11 van het BBV. Tevens is daar een inhoudelijke toelichting opgenomen ten aanzien van de ontwikkeling.

Het huidige solvabiliteitspercentage voor uw gemeenschappelijke regeling bedraagt 3,7% (2022: 8,9%). De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin een organisatie zelfstandig aan haar langlopende verplichtingen kan voldoen. De solvabiliteitsratio van de ODRN is verslechterd ten opzichte van voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt door de inzet van bestemmingsreserves.

Financiering
Zoals blijkt uit de paragraaf Financiering is in 2023 de kasgeldlimiet niet overschreden. Er is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm aangezien er geen sprake is van langlopende externe leningen.

Schatkistbankieren
Vanaf de invoering van de wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 31 december 2023 heeft ODRN € 1,59 miljoen in 's Rijks schatkist aangehouden. ODRN heeft in de toelichting bij de jaarrekening adequaat gerapporteerd over het schatkistbankieren. Hierbij blijkt dat het drempelbedrag niet is overschreden.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

Vanuit onze controle van de jaarrekening van de ODRN hebben wij een aantal onderwerpen en/of bevindingen die wij specifiek aan u willen melden. Deze onderwerpen zijn het meest significant geweest voor onze controle. Onderstaand is een uiteenzetting van deze onderwerpen opgenomen. Waar nodig geacht hebben wij verbetervoorstellen gedaan aan uw organisatie.

4.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Boekjaar 2023 is het eerste jaar dat een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven dient te worden. Hiermee legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af aan het Algemeen Bestuur omtrent de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Binnen de ODRN is in 2023 tijdig gestart met de voorbereidingen, in continue afstemming met ons als accountant. Zo zijn de Financiële verordening, het Intern Controleplan ODRN en de verantwoordingsgrens (3%) vastgesteld. Daarnaast zijn interne controles opgezet en uitgevoerd. Wij hebben vastgesteld dat het interne controleprogramma van ODRN een adequaat instrument is om de rechtmatigheid te meten. Tevens constateren wij dat de uitvoering en vastlegging van de interne controlewerkzaamheden van een goed niveau zijn.

In de rechtmatigheidsverantwoording van de ODRN concludeert het Dagelijks Bestuur dat de baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Op basis van onze werkzaamheden komen wij tot dezelfde conclusie.

4.2 Inkoop en aanbesteden

Ter vaststelling van de rechtmatigheid omtrent Europese aanbestedingen is binnen de interne controle van ODRN een uitgebreide spendanalyse uitgevoerd. Hierbij zijn de inkopen over de laatste vier jaar geanalyseerd en getoetst of voldaan is aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Naar aanleiding van de uitgevoerde spendanalyse wordt geconcludeerd dat de Europese aanbestedingsregels in enkele gevallen niet juist is gevolgd. De totale jaarlast 2023 van bovenstaande fouten blijft ruim onder de rapporteringsgrens en hoeft derhalve niet nader toegelicht te worden.

Ondanks het feit dat er geen bevindingen geconstateerd zijn achten wij het van belang dat uw organisatie de naleving van de Europese aanbestedingsregels strikt blijft monitoren door het uitvoeren van de spendanalyses. Tevens is het van belang dat contractmanagement en adequate dossiervorming intern onder de aandacht worden gebracht.

4.3 Voorziening spaarverlof

Conform regelgeving heeft de ODRN een voorziening gevormd voor gespaarde bovenwettelijke vakantie-uren. Ultimo 2023 is deze voorziening geactualiseerd. Door de uitbreiding van het aantal vakantiedagen in de CAO 2023 en door een lage opname van verlof in 2023 is de voorziening met € 160.000 opgehoogd.

Intern is geconstateerd dat ten onrechte geen rekening is gehouden met het recht op extra bovenwettelijk verlof voor medewerkers die beschikbaarheidsdiensten hebben. Het MT heeft in april 2024 besloten de betrokken medewerkers hiervoor alsnog te compenseren in 2024.

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

De compensatie inzake extra bovenwettelijk verlof voor medewerkers die beschikbaarheidsdiensten hebben is onterecht niet verwerkt in de jaarrekening 2023. De totale last betreft € 57.000. Deze fout is niet materieel echter rapporteren wij, conform de financiële verordening ODRN, alle fouten boven € 50.000.

4.4 SiSa verantwoording

Gemeenten en provincies kunnen extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. De verantwoording over de besteding van dit geld verloopt via de SiSa-systematiek.

Gezien ODRN specifieke uitkeringen heeft ontvangen, dient over boekjaar 2023 een SiSa-bijlage in de jaarrekening opgenomen te worden. Voor ODRN ziet dit toe op de volgende twee uitkeringen:

- E93 Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH;
- F21 Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht.

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door ODRN samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage B bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

4.5 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op uw organisatie. Daarom hebben wij de WNT verantwoording in de jaarrekening gecontroleerd op basis van het ‘Controleprotocol WNT 2023’. Bij deze werkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. Dit hebben wij in onze controleverklaring ook kenbaar gemaakt.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

5. Kwaliteit van de beheersorganisatie

5. Kwaliteit van de beheersorganisatie

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

5.1 Interne beheersing
Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2023 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Op basis van onze tussentijdse controle is gebleken dat de processen binnen ODRN op orde zijn. Wij hebben geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd in de interne beheersing, voor zover dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

In onze management letter d.d. 10 november 2023 hebben wij een aantal bevindingen geconstateerd. Wij constateren dat uw organisatie pro actief aan de slag is gegaan met deze bevindingen. Onderstaand een statusupdate van de belangrijkste bevindingen.

Bevindingen in management letter 2023	Status
Actualiseren van de financiële verordening 2023	Afgerond
Uitvoeren van IC werkzaamheden SiSa	Afgerond
Uitvoeren van IC werkzaamheden begrotingsrechtmatigheid	Afgerond
Vormgeven van IC werkzaamheden op frauderisico's	Onder handen

5.2 Fraude en naleving wet- en regelgeving
Het Dagelijks Bestuur is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op het Dagelijks Bestuur in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico’s met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en vormen wij ons een beeld van de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

5. Kwaliteit van de beheersorganisatie

Wij dienen als accountant te rapporteren over de risico-inschatting, verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Ten behoeve daarvan onderzoeken we het fraudepreventieprogramma van ODRN, waaronder:

- de implementatie van een gedragscode met ethische gedragsregels voor het creëren van een cultuur van eerlijkheid;
- de door management uitgevoerde frauderisicoanalyse;
- de maatregelen van interne beheersing die getroffen zijn om specifieke frauderisico's te mitigeren;
- de wijze waarop management opvolging geeft aan meldingen van klokkenluiders of andere signalen van fraude;
- het opstellen van een redresplan en uitvoeren en monitoren van de acties.

Wij constateren hiertoe dat ODRN adequaat invulling heeft gegeven aan bovenstaande punten. Voor verdere doorontwikkeling hebben wij uw organisatie geadviseerd verdere invulling te geven aan de interne controle naar aanleiding van de geïdentificeerde frauderisico's binnen vergunningverlening en handhaving, zoals opgenomen in het M&O beleid 2023 van de ODRN.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

6. Overige aangelegenheden

6. Overige aangelegenheden

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

6.1 Bevestiging onafhankelijkheid
In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de ODRN in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

6.2 Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen
WHS Registeraccountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt;
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij WHS Registeraccountants;
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften;
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven;
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen;
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen;
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften. De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

6. Overige aangelegenheden

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

6.3 Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties
Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen WHS Registeraccountants, haar partners en haar medewerkers en de ODRN, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

6.4 Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid
De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die WHS Registeraccountants, een bestuurder of interne toezichthouder van WHS Registeraccountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de ODRN of een bij de ODRN betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

6.5 Disclaimer en beperking in gebruik
Dit verslag is alleen bestemd voor het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico’s of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

Bijlagen

Bijlage A: Goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het Algemeen Bestuur de goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2023 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 264.716 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 794.149 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden. Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het Algemeen Bestuur bepaald op € 50.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Bijlage B: Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening is opgesteld door de omgevingsdienst Regio Nijmegen. Wij hebben deze SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2023. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij benadrukken dat u als organisatie zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren, zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Bij onze controle zijn geen fouten geconstateerd. Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw organisatie samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa is de tabel leeg wanneer er geen bevindingen zijn.

Uitkeringscode	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH			
F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: Goedkeurend

Bijlage C: Foutenevaluatie en onzekerheden

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

(Niet-) gecorrigeerde controleverschillen
In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel van € 50.000.

Aard van de controleverschil	Getrouwheid
Onvolledige voorziening spaarverlof (toelichting in paragraaf 4.3 van dit rapport)	€ 57.000
Gecorrigeerde fouten	N.V.T.

.

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Mariënburg 75
6511 PS Nijmegen
Telefoon (024) 751 7700
E-mail info@odrn.nl

Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
11-07-2024	OD10/ E24.002259	Jochem Jacobs
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht code F21/ Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH code E93		024-7517700

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hierbij treft u de verantwoording over de specifieke uitkeringen van 2023 aan. De verantwoording bestaat uit de jaarstukken, zijnde de jaarrekening en het jaarverslag als bedoeld in artikel 17a, eerste lid, onderdeel a van de Financiële- verhoudingswet, en de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen als bedoeld in artikel 17a, eerste lid, onderdeel b van de Financiële-verhoudingswet.
De aangeleverde Excel-bestanden zijn inhoudelijk gelijk aan de SiSa-bijlage, zoals opgenomen in de jaarrekening en aan de tabel met fouten en onzekerheden in het verslag van bevindingen van de accountant.

De jaarstukken zijn d.d. 11 juli 2024 door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen vastgesteld.

Namens het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen.

H. Zoet — S. Kuils

Voorzitter — Secretaris

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

AGENDAPUNT

Aan	:	Het algemeen bestuur ODRN
Van	:	De secretaris
Onderwerp	:	Evaluatie bestuur ODRN
Nummer	:	5
Datum	:	11 juli 2024

Samenvatting / concept besluit
De vergaderingen en positionering van het bestuur van de ODRN te evalueren ten einde eventuele verbeteringen te overwegen.

Aanleiding en inleiding
Het huidige bestuur van de omgevingsdienst regio Nijmegen (excl. de voorzitter, de gedeputeerde van de provincie Gelderland) heeft inmiddels twee jaar erop zitten. Het is goed om op te halen hoe de afgelopen jaren door het bestuur zijn ervaren en tegelijkertijd na te gaan of er eventuele verbeteringen zijn aan het proces/structuur en de positionering van het bestuur. Om die reden wordt voorgesteld de vergaderingen en positionering van het bestuur te evalueren.

Inhoud
Net zoals elk ander proces is het goed om de positionering, het proces en de structuur van het bestuur op zijn tijd te evalueren. Een evaluatie kan helpen om de governance, de transparantie en de effectiviteit van de bestuursprocessen te verbeteren. Hieronder worden enkele doelen van een evaluatie opgesomd:

1. Verbeteren van Besluitvormingsprocessen
- Efficiëntie en Effectiviteit: Evalueren of de vergaderingen efficiënt verlopen en effectieve besluitvorming worden bevorderd.
- Kwaliteit van Besluiten: Beoordelen of de voorstellen goed onderbouwd zijn en besluiten duidelijk zijn geformuleerd.

2. Verantwoording en Transparantie
- Verantwoording: Evalueren of het bestuur voldoende geïnformeerd wordt over het functioneren van de dienst.
- Transparantie: Evalueren of de juiste informatie beschikbaar is en wordt gedeeld met de raden, staten en inwoners.

3. Effectieve Communicatie en Samenwerking
- Interne Communicatie en samenwerking: Bepalen of de communicatie tussen bestuursleden onderling en met de organisatie en de medewerkers voldoende is.

4. Beleid en Strategieontwikkeling
- Strategische Richting: Beoordelen of het bestuur effectief leiding geeft aan de strategische richting van de organisatie.
- Beleidsimplementatie: Evalueren hoe goed beleidsbeslissingen worden geïmplementeerd en of het bestuur hierover voldoende wordt geïnformeerd.

5. Professionele Training en Informeren

- Training en Informeren: Identificeren of bestuursleden voldoende kennis ontvangen en informatie opdoen over het werk van de dienst.

6. Bevorderen van Participatie

- Participatie: Beoordelen of de participatie van raden en staten bij de dienst en bestuur dient te worden bevorderd.

Mede door het evalueren van deze doelen kunnen de vergaderingen en de positionering van het bestuur waar nodig worden verbeterd wat uiteindelijk dient te leiden tot een betere dienstverlening en grotere tevredenheid.

Argumenten en beoogd effect
Zie paragraaf inhoud.

Personele gevolgen
Niet van toepassing.

Financiële gevolgen
Niet van toepassing.

Bevoegdheid
Niet van toepassing.

Voorstel
Uw bestuur wordt verzocht de vergaderingen en positionering van het bestuur van de ODRN te evalueren ten einde eventuele verbeteringen te overwegen.

Nijmegen, 17 juni 2024

Steve Kuils

Bijlagen
Niet van toepassing.

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

AGENDAPUNT

Aan	:	Het algemeen bestuur ODRN
Van	:	De secretaris
Onderwerp	:	Stemverhouding bestuur na BRIKS ontvlechting
Nummer	:	6
Datum	:	11 juli 2024

Samenvatting / concept besluit

Kennis te nemen van de bestuurlijke gevolgen van de BRIKS ontvlechting en in te stemmen met het aan het AB voorleggen van een gewijzigde GR die per 1 januari 2025 ingaat met daarin opgenomen de volgende uitgangspunten:

1. *Nijmegen behoud een extra zetel in het algemeen bestuur (artikel 11 lid 2);*
2. *Kwaliteitszetel van Nijmegen in het dagelijks bestuur vervalt (artikel 16 lid 2);*
3. *Wijzigen van het aantal stemmen per eigenaar binnen het algemeen bestuur in (artikel 11 lid 4):*

Eigenaar	***Aantal stemmen in 2025***
Berg en Dal	*4*
Beuningen	*4*
Druten	*2*
Heumen	*3*
Nijmegen	*5*
Wijchen	*3*
Gelderland	*7*

Aanleiding en inleiding

Per 1 januari 2025 gaan de BRIKS taken, die vanuit de gemeente Nijmegen bij de ODRN zijn belegd, terug naar de gemeente. Daarnaast gaan er nog enkele andere taken terug, zoals het afwijken van het omgevingsplan, het brandveilig gebruiken van bouwwerken, aanlegactiviteiten, en activiteiten in het kader van de Huisvestingswet en Leegstandwet, terug te nemen van de ODRN. Als gevolg hiervan neemt het aandeel van de gemeente in de begroting van de ODRN af. Deze afname vraagt een heroverweging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en de daarin opgenomen stemverdeling.

Inhoud

Op dit moment is in de GR van de ODRN geregeld dat elke deelnemer – aan de hand van een staffel – een aantal stemmen heeft welke door 1 of in het geval van Nijmegen 2 wethouders worden vertegenwoordigd. Het gaat hierbij om de volgende verdeling (zie ook de Bijlage Gemeenschappelijke regeling ODRN artikel 11 lid 4):

Eigenaar	**Aantal stemmen in 2024**
Berg en Dal	4
Beuningen	3

Druten	2
Heumen	2
Nijmegen	7
Wijchen	2
Gelderland	6

Gehanteerde staffel:

Aandeel begroting	Stemmen
0-2%	1
2-5%	2
5-10%	3
10-15%	4
15-20%	5
20-30%	6
30-50%	7
50%plus	8

Nieuwe indeling stemverhouding (artikel 11 lid 4 van de GR)
Aan de hand van het nieuwe aandeel in de begroting van de ODRN voor 2025 en de gehanteerde staffel zou het aantal stemmen dat elke deelnemer in het bestuur heeft als volgt worden gewijzigd:

	Dit is stemverhouding nu	Bedrag begroting 2025 (* 1.000)	Aandeel in de begroting	**Dit zou de stemverhouding worden vanaf 2025**	Verschil
Berg en Dal	4	€ 2.862	14%	**4**	=
Beuningen	3	€ 2.387	11%	**4**	+1
Druten	2	€ 714	3%	**2**	=
Heumen	2	€ 1.088	5%	**3**	+1
Nijmegen	7	€ 3.914	19%	**5**	-2
Wijchen	2	€ 1.116	5%	**3**	+1
Gelderland	6	€ 9.059	43%	**7**	+1
TOTAAL	**26**	**€ 21.140**		**28**	

Aantal zetels (artikel 11 lid 2 van de GR)
Op dit moment heeft elke deelnemer van de ODRN 1 zetel binnen het algemeen bestuur. Daarnaast heeft de gemeente Nijmegen nog een extra zetel in het bestuur wat maakt dat het algemeen bestuur bestaat uit een totaal van 8 zetels.

De keuze uit 8 zetels volgt uit het feit dat, in het geval van 7 zetels in het algemeen bestuur, het aantal leden waaruit het dagelijks bestuur mag bestaan, wijzigt van 4 naar 3. In het belang van de ODRN en een stabiele bedrijfsvoering is het overwegen waard om het huidige zetelaantal te handhaven. Tegelijkertijd deze zetel beschikbaar te blijven stellen aan de gemeente Nijmegen ondanks de teruggang in het aantal stemmen binnen het bestuur.

Overwegingen om het aantal van 8 zetels te behouden en daarmee het aantal zetels in het dagelijks bestuur te handhaven op 4 kunnen zijn:

1. Verhoogde Representativiteit:

- Diversiteit en Inclusie: Een extra zetel kan helpen om de diversiteit binnen het dagelijks bestuur te vergroten, waardoor er meer perspectieven en achtergronden worden meegenomen in besluitvormingsprocessen.

- Breedte van Belangen: Meer zetels kunnen zorgen voor een betere vertegenwoordiging van de verschillende deelnemers.

2. Betere Besluitvorming:
- Meer Expertise: Een extra lid kan specifieke expertise inbrengen die momenteel ontbreekt, wat kan bijdragen aan beter geïnformeerde beslissingen.
- Balans van Mening: Met een extra lid kan het bestuur beter in staat zijn om verschillende meningen en visies in evenwicht te brengen, wat leidt tot meer genuanceerde en gebalanceerde besluiten.

3. Efficiëntie en Werklast:
- Verdeelde Werklast: Met een extra lid kan de werklast beter verdeeld worden, wat kan leiden tot een efficiënter en effectiever bestuur.
- Continuïteit: Meer bestuursleden kunnen zorgen voor een betere continuïteit in geval van afwezigheid of uitval van een of meer leden.

4. Strategische Voordelen:
- Innovatie: Een diverser en breder bestuur kan innovatie bevorderen door een grotere variëteit aan ideeën en oplossingen te bieden.

5. Transparantie en Verantwoording:
- Meer Toezicht: Met een extra zetel kan het bestuur beter toezicht houden op de activiteiten en beslissingen van de organisatie, wat kan leiden tot meer transparantie en verantwoording. Zeker in het licht van de gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen, waarbij de rol van de deelnemers – en dan specifiek de raden en staten – wordt vergroot, is dit een belangrijke overweging.

Bij het nemen van de beslissing om een extra zetel toe te voegen, is het belangrijk om ook de praktische aspecten te overwegen, zoals de dynamiek binnen het bestuur, en de mogelijke uitdagingen van een groter aantal bestuursleden. Het is raadzaam om aan de hand van een evaluatie van het functioneren van het bestuur de overweging te maken voor het al dan niet behouden van de extra zetel. Vooralsnog is het voorstel om – volgend op de BRIKS ontvlechting en de afname van de omzet - het aantal zetels in zowel het algemeen bestuur als in het dagelijks bestuur te behouden.

Kwaliteitszetel in het dagelijks bestuur (artikel 16 lid 2 van de GR)
Los van de bepaling hoeveel zetels er binnen het algemeen bestuur van de ODRN beschikbaar zijn kan de vraag gesteld worden of de clausule in de GR, waarin staat opgenomen dat de gemeente Nijmegen een standaard – zogenoemde kwaliteitszetel – in het dagelijks bestuur mag bekleden, dient te worden gehandhaafd. Er kan beargumenteerd worden dat, door de afgenomen bijdrage van de gemeente Nijmegen en de inbreng van enkel nog de milieutaken, de kwaliteitszetel niet langer een vanzelfsprekendheid meer dient te zijn voor Nijmegen. Nu dat de inbreng van Nijmegen dichter bij die van bijvoorbeeld Berg en Dal ligt is het de vraag of het niet zuiverder is om Nijmegen net zoals de andere gemeentelijke deelnemers een gelijke kans te geven voor een plaats in het dagelijks bestuur. Om die reden wordt voorgesteld niet langer een kwaliteitszetel aan te bieden, maar de deelnemers van het dagelijks bestuur te laten bepalen door de leden van het algemeen bestuur.

Argumenten en beoogd effect
Zie paragraaf inhoud.

Met betrekking tot de bepaling van het aantal zetels en de verdeling kan de overweging worden gemaakt om de provincie, aanvullend op hun huidige zetel en gezien hun inbreng bij de ODRN, een aanvullende zetel te geven en de gemeente Nijmegen een zetel af te nemen. Dit betekend echter dat de provincie twee gedeputeerden dient af te vaardigen naar de ODRN. Met het besef dat de gedeputeerden van de provincie Gelderland reeds allen een zetel bekleden bij een andere omgevingsdienst is het de overweging waard om

de zetel door Nijmegen te blijven laten invullen. Dit heeft geen gevolgen voor de stemverhouding binnen het bestuur.

Daarnaast leveren de voorgestelde wijzigingen geen gevolgen op voor de huidige zetel- en portefeuilleverdeling binnen het bestuur.

Personele gevolgen
Niet van toepassing.

Financiële gevolgen
Niet van toepassing.

Bevoegdheid
De GR omschrijft de diverse regels waarbinnen het bestuur van de ODRN dient te functioneren. Het bestuur is bevoegd deze regels aan te passen indien daar aanleiding voor is of behoefte aan is.

Voorstel
Uw bestuur wordt verzocht kennis te nemen van de bestuurlijke gevolgen van de BRIKS ontvlechting en in te stemmen met het aan het AB voorleggen van een gewijzigde GR die per 1 januari 2025 ingaat met daarin opgenomen de volgende uitgangspunten:

1. Nijmegen behoud een extra zetel in het algemeen bestuur (artikel 11 lid 2);
2. Kwaliteitszetel van Nijmegen in het dagelijks bestuur vervalt (artikel 16 lid 2);
3. Wijzigen van het aantal stemmen per eigenaar binnen het algemeen bestuur in (artikel 11 lid 4):

Eigenaar	**Aantal stemmen in 2025**
Berg en Dal	4
Beuningen	4
Druten	2
Heumen	3
Nijmegen	5
Wijchen	3
Gelderland	7

Nijmegen, 17 juni 2024

Steve Kuils

Bijlagen
Bijlage Gemeenschappelijke regeling ODRN

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING OPENBAAR LICHAAM OMGEVINGSDIENST REGIO NIJMEGEN

Regeling op grond van artikel 51 lid 1 Wet gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst Regio Nijmegen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek (na 1 januari 2016 Berg en Dal geheten), Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft;

Overwogen hebbende dat
- De deelnemers bevoegdheden uit oefenen op grond van onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), waaronder bevoegdheden tot het beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen, het houden van toezicht en het beslissen over bestuursrechtelijke handhaving van wettelijke voorschriften.

- De minister van VROM aangedrongen heeft op de vorming van uitvoeringsdiensten op regionale schaal en de provincie verzocht een proces te organiseren waarin dat gestalte krijgt.

- Naar aanleiding daarvan de colleges van alle Gelderse gemeenten en het college van gedeputeerde staten op 3 november 2009 een intentieverklaring hebben ondertekend waarin als uitgangspunten zijn opgenomen:
    - dat de op te richten omgevingsdiensten de vorm van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgen;
    - dat de omgevingsdiensten zelf geen beleidstaken uitvoeren en dat de bestuurlijke bevoegdheden door de bevoegde gezagen zelf moeten worden uitgevoerd;
    - dat voor wat de omvang van het werkterrein van de omgevingsdiensten betreft de samenwerking wordt gebaseerd op de bestaande regionale samenwerkingsverbanden in Gelderland (de Gelderse maat).

- De deelnemers in het licht van de Intentieverklaring gezamenlijk besloten hebben tot oprichting van een omgevingsdienst (regionale uitvoeringsdienst) die de juridische vorm heeft van een openbaar lichaam in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen welke omgevingsdienst onderdeel is van een stelsel van uitvoeringsdiensten in de provincie Gelderland, waarbij bepaalde taken op bovenregionale schaal kunnen worden belegd.

Getroffen hebbende
de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen welke regeling in werking is getreden op 7 november 2012 een dag nadat zij in de Provinciale registers is ingeschreven.

Gewijzigd bij besluit van de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek (na 1 januari 2016 Berg en Dal geheten), Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft, in werking getreden op 31 maart 2016;

Gelet op
De evaluatie van het Gelderse stelsel van omgevingsdiensten waar verbetervoorstellen uit voort zijn gekomen voor de Gemeenschappelijke Regeling en het besluit van Gedeputeerde Staten om de provinciale vergunningverlening bij de Omgevingsdienst Regio Nijmegen neer te leggen.

Gelet op

de toestemming als bedoeld in artikel 51 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen verleend door de raden van de gemeenten Beuningen, Druten, Berg en Dal, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Provinciale Staten van de provincie Gelderland;

Gelet op
de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Provinciewet en de Gemeentewet;

Besluiten:
De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen te wijzigen zodat zij komt te luiden als volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
a. basistaken: taken bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit omgevingsrecht;
b. bovenregionale taken: taken die ten behoeve van de deelnemers en van deelnemers aan andere regionale uitvoeringsdiensten in Gelderland worden verricht, niet zijnde complexe taken;
c. burgemeester en wethouders: de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten;
d. complexe taken: basistaken ten aanzien van complexe bedrijven zijnde:
- vergunningplichtige inrichtingen als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer die worden ingedeeld in milieucategorie 4.2 en hoger als bedoeld in de VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering, editie 2009 of
- inrichtingen waarop de Richtlijn industriële emissies van toepassing is als bedoeld in artikel 1.1, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of
- overige inrichtingen onder provinciaal bevoegd gezag;

e. directeur: directeur van het openbaar lichaam;
f. Gedeputeerde Staten: het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland;
g. gemeenteraden: de raden van de gemeenten waartoe burgemeester en wethouders behoren;
h. openbaar lichaam: het openbaar lichaam omgevingsdienst Regio Nijmegen;
i. deelnemers: de bestuursorganen die deze regeling hebben vastgesteld;
j. Provinciale Staten: Provinciale Staten van Gelderland;
k. regeling: de gemeenschappelijke regeling omgevingsdienst Regio Nijmegen;
l. robuust: in overeenstemming met de : KPMG Kwaliteitscriteria, versie 2.1 dan wel de daarvoor in de plaats getreden nieuwe versie of andere wet- en regelgeving;
m. Wet: Wet gemeenschappelijke regelingen;
n. BRIKS-taken: de taken op het terrein van Bouwen, Ruimtelijke ordening, Inritvergunningen, Kappen en Slopen;
o. Actualisatie van de begroting: een deelnemer lopende een begrotingsjaar meer taken inbrengt dan in een begroting is voorzien en die niet leiden tot verhoging van de bijdragen van de andere deelnemers of een verschuiving binnen de begrotingsposten plaatsheeft die niet leidt tot een verhoging van de bijdragen van de deelnemers.
2. Onder openbaar lichaam worden tevens de organen (algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter) en de medewerkers van het openbaar lichaam verstaan.
3. Onder deelnemers worden tevens begrepen de rechtspersonen waarvan deelnemers bestuursorgaan zijn.

4. Uitgezonderd van de complexe taken zijn de volgende vergunningplichtige inrichtingen die worden ingedeeld in milieucategorie 4.2 en hoger als bedoeld in de VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering, editie 2009:

- inrichtingen, die uitsluitend onder de Richtlijn industriële emissies categorie 6.6 vallen;
- inrichtingen bestemd voor cultuur, sport en recreatie (SBI 9321, 931. 1t/m 931.10, 931.B t/m 931.D en 93299);
- rangeerterreinen (SBI 491,492.2);
- trafostations (SBI 35.C4 en 35.C5) en de schakelstations van het 380 kV hoogspanningsnet;
- agrarische inrichtingen die mest verwerken als nevenactiviteit, waarbij de mest uitsluitend afkomstig van de eigen inrichting;
- inrichtingen met een helikopterlandplaats als nevenactiviteit (SBI 5223.B);
- betonmortel en –waren (SBI 23611, 2363, 2364, 2365, en 2369) de vergunningplichtige niet IPPC-inrichtingen;
- rioolwaterzuiveringen (SBI 3700): de vergunningplichtige niet IPPC-inrichtingen.

Artikel 2. Belang

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Artikel 3. Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN).
2. Het openbaar lichaam is gevestigd in Nijmegen.
3. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Hoofdstuk 2. Taken, bevoegdheden en bijdragen

Artikel 4. Basistaken

1. Ter behartiging van het belang genoemd in artikel 2 brengen de deelnemers de uitvoering van de basistaken onder bij het openbaar lichaam, met dien verstande dat provincie Gelderland de uitvoering van de taken bedoeld in artikel 7.1, eerste lid, onder a en b van het Besluit omgevingsrecht onderbrengt bij de Omgevingsdienst Regio Nijmegen.
2. Deelnemers kunnen ook coördinerende, adviserende en ondersteunende taken in verband met de basistaken onderbrengen bij het openbaar lichaam.
3. Over het uitvoeren van de taken bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel worden afzonderlijke overeenkomsten gesloten tussen de deelnemer en het openbaar lichaam.

Artikel 5. Overige taken in het omgevingsrecht

1. Ter behartiging van het belang genoemd in artikel 2 kunnen de deelnemers de uitvoering onderbrengen bij het openbaar lichaam van overige taken in het omgevingsrecht, waaronder in ieder geval begrepen de overige milieu taken niet vallend onder het basistakenpakket, BRIKS-taken, taken betreffende de Huisvestingswet, Leegstandswet, Monumentenwet en Algemene plaatselijke verordening met betrekking tot de leefomgeving dan wel de daarvoor in de plaats getreden wet- en regelgeving.
2. Deelnemers kunnen ook coördinerende, adviserende en ondersteunende taken in verband met die taken onderbrengen bij het openbaar lichaam.
3. Het besluit van een deelnemer tot deelname aan de regeling bevat een opgave van de taken bedoeld in het eerste lid.

4. Over het uitvoeren van de taken bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel worden afzonderlijke overeenkomsten gesloten tussen de deelnemer die het aangaat en het openbaar lichaam.

Artikel 6. Andere taken
1. Op verzoek van een deelnemer voert het openbaar lichaam andere uitvoerende, coördinerende, adviserende en ondersteunende taken op het gebied van het omgevingsrecht uit.
2. Over de uitvoering van de andere taken worden afzonderlijke overeenkomsten gesloten tussen de deelnemer en het openbaar lichaam.

Artikel 7. Bovenregionale taken en complexe taken
1. Het openbaar lichaam is gehouden bovenregionale taken en complexe taken die niet robuust kunnen worden uitgevoerd door het openbaar lichaam, te laten uitvoeren door andere regionale uitvoeringsdiensten in Gelderland die de taken aan zich hebben getrokken.
2. Het openbaar lichaam is gehouden bovenregionale taken en complexe taken die het openbaar lichaam aan zich heeft getrokken, uit te voeren voor andere regionale uitvoeringsdiensten in Gelderland.
3. De taken worden uitgevoerd tegen vergoeding van de tussen de regionale uitvoeringsdiensten overeen gekomen kosten.
4. Over de uitvoering van bovenregionale en complexe taken worden overeenkomsten gesloten tussen het openbaar lichaam en andere uitvoeringsdiensten in Gelderland.
5. Over de uitvoering van complexe taken en bovenregionale taken kunnen in daarvoor in het bijzonder aangewezen gevallen samenwerkingsovereenkomsten worden gesloten tussen het openbaar lichaam en andere publiekrechtelijke rechtspersonen.

Artikel 8. Bevoegdheden
1. De deelnemers dragen geen publiekrechtelijke bevoegdheden over aan het openbaar lichaam.
2. De deelnemers beslissen ieder afzonderlijk over de verlening van mandaat, volmacht en machtiging aan het openbaar lichaam.

Artikel 9. Beperking privaatrechtelijke bevoegdheden
Het openbaar lichaam is behoudens instemming van alle deelnemers niet bevoegd tot:
a. het vestigen van opstal-, pand- en hypotheekrechten;
b. het afgeven van garanties of andere waarborgen;
c. het in erfpacht aannemen of uitgeven van roerende of onroerende zaken;
d. het in eigendom aannemen of uitgeven van onroerende zaken;
e. commerciële dienstverlening aan private partijen.

Artikel 10. Bijdragen
1. In de begroting wordt aangegeven de door elke deelnemer voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft verschuldigde bijdrage.
2. Het algemeen bestuur stelt met eenparigheid van stemmen een verordening vast over de wijze waarop de door de deelnemers verschuldigde bijdrage wordt berekend.
3. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari, vóór 16 april, vóór 16 juli en vóór 16 oktober telkens een kwart van de in lid 1 bedoelde bijdrage.
4. De deelnemers dragen er zorg voor dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
5. De deelnemers zijn gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het samenwerkingsverband af te sluiten langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekening courant op te nemen gelden, naar verhouding van de in lid 1 bedoelde bijdrage op 1 januari van het jaar waarin de rente en aflossing is verschuldigd.

Hoofdstuk 3. Algemeen bestuur

Artikel 11. Samenstelling en stemverhouding

1. Het algemeen bestuur bestaat uit 8 personen, waaronder de voorzitter.
2. Namens elke deelnemer maakt één deelnemer deel uit van het algemeen bestuur met uitzondering van de gemeente Nijmegen die twee leden kent.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor het samenwerkingsverband dan wel in dienst van de provincie Gelderland.
4. Besluiten worden door het algemeen bestuur genomen met normale meerderheid van de uitgebrachte stemmen tenzij in deze regeling anders wordt bepaald. Voor alle besluiten zijn daarenboven de voorstemmen van minimaal 3 deelnemers vereist met uitzondering van schriftelijke stemmingen.

De leden van het algemeen bestuur hebben op basis van de staffel een stemrecht als volgt:

Deelnemer	**Aantal stemmen**
Gemeente Beuningen	3
Gemeente Druten	2
Gemeente Berg en Dal	4
Gemeente Heumen	2
Gemeente Nijmegen	7
Gemeente Wijchen	2
Provincie Gelderland	6

Artikel 12. Aanwijzing, schorsing en ontslag leden algemeen bestuur

1. De deelnemers wijzen de leden van het algemeen bestuur aan.
2. Elke deelnemer wijst uit zijn midden een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan.
3. Als tussentijds een vacature in het algemeen bestuur ontstaat, wijst de deelnemer in zijn eerstvolgende vergadering of ten spoedigste daarna een nieuw lid aan.
4. Een lid van het algemeen bestuur kan door de deelnemer die hem heeft aangewezen ontslag worden verleend of worden geschorst als dit lid het vertrouwen van die deelnemer niet meer bezit. Het ontslag gaat onmiddellijk in.
5. Van elke aanwijzing, schorsing of ontslag geeft de deelnemer die het aangaat terstond kennis aan de voorzitter.
6. Een lid van het algemeen bestuur kan ontslag nemen. Hij stelt de voorzitter en de deelnemer die hem heeft aangewezen hiervan tijdig op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra in opvolging is voorzien.
7. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege zodra het lid geen lid meer is van de deelnemer die hem heeft aangewezen.
8. Alle overige leden van dit artikel zijn ook van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 13. Werkwijze

1. Het algemeen bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dat nodig oordeelt of twee leden van het algemeen bestuur daarom verzoeken, doch ten minste twee maal per jaar.
2. In de vergadering van het algemeen bestuur kan slechts worden beraadslaagd en besloten als ten minste de helft van de leden aanwezig is.
3. Indien het vereiste aantal leden niet aanwezig is, schrijft de voorzitter een nieuwe vergadering uit waarop het tweede lid niet van toepassing is. Tussen de twee vergaderingen zit minimaal een werkdag.

4. In een vergadering als bedoeld in het derde lid kan alleen worden beraadslaagd en besloten over andere aangelegenheden dan die waarvoor de oorspronkelijke vergadering was belegd indien meer dan de helft van de leden aanwezig is, de voorzitter niet meegerekend.
5. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde vast voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden.

Artikel 14. Bevoegdheden
1. Het algemeen bestuur stelt de begroting en de jaarrekening vast.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in rechtspersonen met inachtneming van het bepaalde in artikel 55a van de Wet.
3. Het algemeen bestuur kan bevoegdheden overdragen aan het dagelijks bestuur tenzij de aard van de bevoegdheid zich hiertegen verzet maar in ieder geval met uitzondering van de bevoegdheden tot het vaststellen van de begroting en wijziging en actualisatie daarvan, de vaststelling van de jaarrekening en het besluit tot oprichting van en deelneming in rechtspersonen.
4. Het algemeen bestuur kan instructies geven voor de werkwijze van het dagelijks bestuur.
5. Het algemeen bestuur beslist over alle andere aangelegenheden waarvoor de bevoegdheid niet op grond van de Wet of deze regeling aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter toekomt.

Hoofdstuk 4. Dagelijks bestuur
Artikel 15. Samenstelling en stemverhouding
1. Het dagelijks bestuur bestaat naast de voorzitter uit drie andere leden.
2. De leden van het dagelijks bestuur hebben ieder een stem. Ingeval van het staken van de uitgebrachte stemmen is de stem van de voorzitter beslissend.

Artikel 16. Aanwijzing, schorsing en ontslag leden dagelijks bestuur
1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden de andere leden van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 15, eerste lid, aan.
2. Eén lid wordt aangewezen op bindende voordracht van burgemeester en wethouders van Nijmegen, één lid wordt aangewezen op bindende voordracht van Gedeputeerde Staten. De andere twee leden dienen afkomstig te zijn uit de overige deelnemers.
3. In afwijking van het tweede lid doet de deelnemer waaruit de voorzitter afkomstig is geen voordracht tot aanwijzing van een lid van het dagelijks bestuur, dan wel dient slechts een lid afkomstig te zijn uit de overige deelnemers indien de voorzitter afkomstig is uit de overige deelnemers.
4. Van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 14, tweede lid, van de wet om leden van het dagelijks bestuur aan te wijzen van buiten de kring van het algemeen bestuur wordt niet eerder gebruik gemaakt dan na twee jaren na inwerkingtreding van de regeling.
5. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur eindigt zodra het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt of wanneer een ontslag uit het dagelijks bestuur ingaat.
6. Als tussentijds een vacature in het dagelijks bestuur ontstaat, wijst het algemeen bestuur in zijn eerstvolgende vergadering of ten spoedigste daarna een nieuw lid aan.
7. Een lid van het dagelijks bestuur kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur. Het ontslag gaat in zodra in opvolging is voorzien.
8. Het algemeen bestuur kan een lid van het dagelijks bestuur ontslag verlenen of schorsen als dat lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Het ontslag gaat onmiddellijk in.

Artikel 17. Werkwijze
1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of een lid van het dagelijks bestuur hierom verzoekt.
2. Het dagelijks bestuur stelt een reglement van orde vast voor zijn vergaderingen.

3. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan slechts worden beraadslaagd en besloten als meer dan de helft van de leden aanwezig is.
4. Indien het vereiste aantal leden niet aanwezig is, schrijft de voorzitter een nieuwe vergadering uit waarop het derde lid niet van toepassing is. Tussen de twee vergaderingen zit minimaal een werkdag.
5. In een vergadering als bedoeld in het vierde lid kan alleen worden beraadslaagd en besloten over andere aangelegenheden dan die waarvoor de oorspronkelijke vergadering was belegd indien meer dan de helft van de leden aanwezig is.
6. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.

Artikel 18. Bevoegdheden
1. Het dagelijks bestuur is belast met en bevoegd tot het voeren van het dagelijks bestuur, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
a. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd;
b. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
c. het voorstaan van de belangen van de regeling en het openbaar lichaam bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met het dagelijks bestuur van belang is;
d. het beheer van activa en passiva van het openbaar lichaam;
e. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom;
2. Het dagelijks bestuur benoemt, schorst en ontslaat het personeel, waaronder begrepen de directeur. Onder benoeming van personeel wordt tevens verstaan de tewerkstelling op grond van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.
3. Het dagelijks bestuur is bevoegd tot het vaststellen van een regeling omtrent de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam, alsmede de rechtspositieregelingen voor de directeur en het overige personeel.
4. Het dagelijks bestuur bepaalt de wijze waarop de directeur bij verhindering of ontstentenis wordt vervangen.
5. Het dagelijks bestuur stelt voor de directeur een instructie vast die ten minste de taken van de directeur en de aansturing van het personeel betreft.
6. Het dagelijks bestuur is bevoegd tot het aangaan van privaatrechtelijke overeenkomsten met uitzondering van privaatrechtelijke handelingen als bedoeld in artikel 55a van de Wet.
7. Het dagelijks bestuur is bevoegd tot het voeren van rechtsgedingen namens de regeling.
8. Het dagelijks bestuur stelt alle overige regelingen vast die noodzakelijk zijn.

Hoofdstuk 5. Voorzitter
Artikel 19. Voorzitter
1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden de voorzitter aan.
2. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden een plaatsvervangend voorzitter aan die de voorzitter vervangt bij diens verhindering of ontstentenis.
3. De voorzitter kan te allen tijde ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan het algemeen bestuur. Het ontslag gaat in zodra in opvolging is voorzien.
4. Als tussentijds de functie van de voorzitter vacant wordt, wijst het algemeen bestuur in zijn eerstvolgende vergadering of ten spoedigste daarna de nieuwe voorzitter aan.
5. De voorzitter is lid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Artikel 20. Bevoegdheden

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
2. De voorzitter ondertekent de stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan.
3. De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

Artikel 21. Samenwerking tussen uitvoeringsdiensten
1. De voorzitter voert geregeld overleg met de voorzitters van de dagelijkse besturen van de andere regionale uitvoeringsdiensten in Gelderland. Het overleg heeft als doel het bevorderen van een goede samenwerking tussen de uitvoeringsdiensten.
2. De voorzitter van de regionale uitvoeringsdienst De Vallei zit dit overleg voor.
3. Het overleg doet zo nodig voorstellen aan de deelnemers voor de programmering van bovenregionale taken.

Hoofdstuk 6. Informatie en verantwoording
Artikel 22. Dagelijks bestuur en voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur
1. De leden van het dagelijks bestuur zijn tezamen en ieder afzonderlijk aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven gevraagd en ongevraagd aan het algemeen bestuur alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven tezamen en ieder afzonderlijk inlichtingen aan het algemeen bestuur wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt.

Artikel 23. Algemeen en dagelijks bestuur ten opzichte van de gemeenteraden en Provinciale Staten
1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter geven aan de gemeenteraden en Provinciale Staten gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de gemeenteraden en Provinciale Staten alle inlichtingen die door een of meer leden van die gemeenteraden of Provinciale Staten worden verlangd.
3. Een lid van het algemeen bestuur geeft alle inlichtingen waarom is verzocht door een of meer leden van de gemeenteraad van de deelnemer die hem heeft aangewezen, respectievelijk een of meer leden van Provinciale Staten in het geval het lid is aangewezen door Gedeputeerde Staten. Hij is bovendien aan de gemeenteraad of Provinciale Staten verantwoording verschuldigd door het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 24. Leden algemeen bestuur ten opzichte van deelnemers
1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft de deelnemer die hem als lid heeft aangewezen alle inlichtingen die door die deelnemer of door een of meer leden van die deelnemer worden verlangd.
2. Alvorens de gevraagde inlichtingen zoals bedoeld in het eerste lid te verstrekken, kan het lid zich daarover laten adviseren door het dagelijks bestuur.
3. Een lid van het algemeen bestuur is de deelnemer die hem als lid heeft aangewezen verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die deelnemer aangegeven wijze.

Hoofdstuk 7. Directeur
Artikel 25. Directeur

1. De directeur is ambtelijk secretaris van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur bij de uitoefening van hun taak terzijde.
2. De directeur is in de vergadering van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.
3. De directeur ondertekent mede de stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan.
4. De directeur is hoofd van de ambtelijke organisatie.

Artikel 26. Samenwerking tussen uitvoeringsdiensten
1. De directeur voert geregeld overleg met de directeuren van de andere regionale uitvoeringsdiensten in Gelderland. Het overleg heeft als doel het bevorderen van een goede samenwerking tussen de diensten.
2. De directeur van de regionale uitvoeringsdienst De Vallei zit dit overleg voor.

Hoofdstuk 8. Financiële bepalingen
Artikel 27. Begrotingsprocedure
1. De vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur, zoals bedoeld in artikel 58, eerste lid, van de Wet geschiedt niet eerder dan 8 weken nadat deze aan de raden en staten van de deelnemers is verzonden in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
2. Het besluit tot vaststelling van de begroting behoeft tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 59, eerste lid, van de Wet zorgt het dagelijks bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient voor de in dat lid bedoelde toezending van de ontwerpbegroting vergezeld van een behoorlijke toelichting.
4. In de begroting wordt het door elk van de deelnemers over het desbetreffende jaar verschuldigde bedrag opgenomen.
5. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met de door de deelnemers opgestelde begrotingsrichtlijnen.
6. De ontwerpbegroting wordt door de deelnemers voor eenieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling wordt openbaar kennis gegeven.
7. Provinciale Staten en de gemeenteraden vergaderen niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving over de ontwerpbegroting. Zij kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van zijn reactie, toe aan de ontwerpbegroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
8. Terstond na de vaststelling van de begroting zendt het algemeen bestuur de begroting aan Provinciale Staten en de gemeenteraden, die ter zake bij de minister hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
9. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus aan de minister.
10. Een actualisatie van de begroting wordt door het algemeen bestuur vastgesteld zonder de toepassing van de procedure zoals omschreven in artikel 27 de leden 1 tot en met 9.
11. Artikel 27 de leden 1 tot en met 9 zijn overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting met uitzondering van de in de leden vermelde data.

Artikel 28. Jaarrekening
1. De vaststelling van de jaarrekening als bedoeld in artikel 58, derde lid, van de Wet geschiedt vóór 1 juli volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft.
2. Artikel 27 leden 2, 3, en 8 van de regeling zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling doch in ieder geval vóór 15 juli aan de minister.

4. Vaststelling van de rekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
5. In de rekening wordt het door elk van de deelnemers over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
6. Verrekening van het verschil tussen hetgeen op grond van artikel 10 van deze regeling is bepaald enerzijds en hetgeen op basis van de rekening is verschuldigd anderzijds vindt plaats zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de rekening met inachtneming van artikel 29.

Artikel 29. Verdeling saldo
1. Het dagelijks bestuur doet een voorstel tot verdeling van een batig exploitatiesaldo aan het algemeen bestuur en de deelnemers toekomen tegelijkertijd met het verzenden van de jaarrekening conform artikel 28 lid 2 juncto artikel 27 lid 3.
2. Indien besloten wordt een batig saldo geheel of deels onder de deelnemers te verdelen geschiedt dit op basis van de mate van inbreng of gerealiseerde omzet van het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft
3. Een batig saldo van de begroting of jaarrekening kan worden toegevoegd aan de reserves tot een maximum van een bedrag dat conform het door het algemeen bestuur bepaalde weerstandsvermogen nodig is.
4. Het algemeen bestuur beslist dat een nadelig saldo van de jaarrekening:
a. Eerst geheel of gedeeltelijk ten laste van bestaande reserves wordt gebracht
b. Bij ontoereikende reserves over de termijn waarbinnen het tekort door het openbaar lichaam moet worden inverdiend en vervolgens
c. Voor welk deel het nadelig saldo ten laste van de deelnemers wordt gebracht die naar rato van de begroting daarin bijdragen
5. Het besluit als bedoeld in het vierde lid, sub b en c, behoeft tweederde van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 30. Financieel beheer
Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden. Deze regels dienen te waarborgen dat aan de eisen van rechtmatigheid, doelmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Hoofdstuk 9. Archief
Artikel 31. Zorg en beheer archief
1. Ten aanzien van de zorg voor en het beheer van de archiefbescheiden van het openbaar lichaam, alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer zijn de voorschriften van Nijmegen van overeenkomstige toepassing.
2. De aan de uitvoering van het eerste lid verbonden kosten komen ten laste van het openbaar lichaam.
3. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden is Nijmegen de archiefbewaarplaats.
4. Als beheerseenheden worden aangemerkt de door het dagelijks bestuur als zodanig aangewezen organisatieonderdelen.

Hoofdstuk 10. Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing
Artikel 32. Toetreding
1. De deelnemers zijn bevoegd te beslissen over toetreding van nieuwe deelnemers tot de regeling. Het algemeen bestuur wordt in de gelegenheid gesteld hierover zijn zienswijze bekend te maken.
2. De deelnemers regelen de voorwaarden voor toetreding.

Artikel 33. Uittreding
1. Een deelnemer kan uittreden uit de regeling na een daartoe strekkend besluit van de deelnemer, doch niet eerder dan na vijf jaar na de eerste inwerkingtreding van de regeling.
2. Het besluit tot uittreding wordt niet later genomen dan een jaar voorafgaand aan de datum waarop de uittreding plaatsvindt. Uittreding is slechts mogelijk met ingang van 1 januari.
3. Uittreding is slechts mogelijk onder de voorwaarde dat tussen het openbaar lichaam en de uittredende deelnemer voor de resterende financiële verplichtingen van de uittredende deelnemer een vaststellingsovereenkomst wordt gesloten.
4. Over de vaststellingsovereenkomst als bedoeld in het derde lid wordt besloten door het algemeen bestuur. Het besluit inzake de vaststellingsovereenkomst behoeft een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
5. Het dagelijks bestuur ziet toe op de uittreding en de vereffening van de financiële verplichtingen.

Artikel 34. Wijziging en opheffing
1. De regeling kan tussentijds worden gewijzigd of opgeheven als ten minste tweederde van de deelnemers daartoe besluit.
2. Deelnemers en het algemeen bestuur zijn bevoegd een wijziging in de regeling aan de deelnemers in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de deelnemers.
3. Ingeval van opheffing van de regeling stelt het algemeen bestuur vooraf, na overleg met de deelnemers, een liquidatieplan vast waarin in ieder geval wordt aangegeven wat de gevolgen zijn die de beëindiging heeft voor het personeel en de wijze waarop het positieve of negatieve saldo van het openbaar lichaam over de deelnemers wordt verdeeld. Het besluit tot vaststelling van het liquidatieplan behoeft tweederde van de uitgebrachte stemmen.
4. Het dagelijks bestuur is belast met de vereffening van de financiële verplichtingen.
5. Zo nodig blijven de organen van de regeling na het tijdstip van opheffing in functie totdat de liquidatie is voltooid.

Hoofdstuk 11. Klachten
Artikel 35. Klachtenregeling
1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht, een interne klachtenregeling vast.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot aansluiting bij een regionale ombudsfunctie in plaats van aansluiting bij de Nationale ombudsman.

Hoofdstuk 12. Slot- en overgangsbepalingen
Artikel 36. Bijlagen
(VERVALLEN)

Artikel 37. Zaakgericht werken
1. Het openbaar lichaam zorgt ervoor dat de deelnemers met ingang van 1 januari 2013 of zoveel later als hij aanvangt zijn taken uit te voeren, op ieder moment kunnen beschikken over informatie met betrekking tot de in hoofdstuk 2 van deze regeling genoemde taken waarvoor zij bevoegd bestuursorgaan zijn.
2. Ten aanzien van de taken als bedoeld in hoofdstuk 2 van deze regeling geldt dat de wijze van benadering en ontsluiting van de op die taken betrekking hebbende informatie door het openbaar lichaam is afgestemd met die van de andere regionale uitvoeringsdiensten in Gelderland.

Artikel 38. Inwerkingtreding

1. De regeling of een wijziging daarvan treedt in werking een dag nadat deze op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt.
2. Gedeputeerde staten dragen zorg voor de in artikel 26 van de Wet bedoelde toezending en publicatie.

Artikel 39. Duur van de regeling
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 40. Citeertitel
Deze regeling kan worden aangehaald als: gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen

Statenbrief
Informatie

Datum
2 juli 2024

Zaaknummer
2024-000242

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Onderwerp
Versterking VTH-stelsel Gelderland: robuustheid omgevingsdiensten en het VTH-stelsel

Beleidsprogramma
Gezonde leefomgeving

Ambitie
- Ambitie 7 Milieu en energie

Portefeuillehouder
Ans Mol-van de Camp

1 Kern van deze Statenbrief

Provinciale Staten worden geïnformeerd over de stand van zaken van het traject Versterking van het VTH-stelsel in Gelderland (Vergunningverlening, toezicht en handhaving) en specifiek over de robuustheid van de omgevingsdiensten en het omgevingsdienstenstelsel.

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

De provincie draagt, vanuit haar coördinatietaak, 'zorg voor de coördinatie van een onderling afgestemde uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak' (Omgevingswet, Art. 18.26).

Wij hebben u toegezegd om u te informeren over de robuustheid van de omgevingsdiensten en het omgevingsdienstenstelsel en hierover met de Staten o.a. t.a.v. kaderstelling gesproken zal worden (23T107). Vervolgens zijn er in de eerste helft van 2024 een aantal stappen genomen in het traject Versterking VTH-stelsel in Gelderland. Wij delen deze graag met u in deze informerende Statenbrief.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

- In de beeldvormende vergadering van 10 januari 2024 bent u nader geïnformeerd over de Uitgangspunten notitie en het traject Versterking VTH-stelsel in Gelderland.
- In de Statenbrief van 5 december 2023 bent u geïnformeerd over de uitgangspunten voor de gesprekken met onze partners (gemeenten en omgevingsdiensten) over het toekomstige organisatorische landschap van VTH-uitvoeringsdiensten. (PS2023-1176).
- Op 8 november 2023 bent u geïnformeerd over de bevindingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, onderzoek 'Industrie en omwonenden' (PS2023-418).
- In de Mededelingenbrief van 24 oktober 2023 (Ambitie 4) bent u geïnformeerd over de provinciale coördinatietaak en de regierol die de provincie neemt in het proces van versterking van het VTH stelsel in Gelderland.

provincie Gelderland

- In juli 2022 is het traject Versterking Gelders stelsel van start gegaan. Het onderzoek naar de robuustheid van het Gelders stelsel is uitgevoerd in opdracht van de provincie, de Gelderse omgevingsdiensten en Gelderse gemeenten, en is een vervolg op het 217a-onderzoek. Het onderzoek naar de robuustheid van het Gelders stelsel, waarover u geïnformeerd bent in de Mededelingenbrief van 7 februari 2023 (Ambitie 4, Gezond, veilig, schoon en welvarend), is in februari 2023 afgerond.
- Op 16 maart 2022 bent u geïnformeerd over het onderzoek ex artikel 217a van de Provinciewet naar het Gelders stelsel van omgevingsdiensten (PS2022-188). U heeft hierna op 8 juni 2022 de motie Omgevingsdienst in perspectief (Motie 22M37) aangenomen waarin u een schets van een robuuste en toekomstbestendige Gelderse omgevingsdienst vraagt die voldoet aan de eisen van de commissie Van Aartsen.

4 Samenvatting

De VTH-uitvoering staat de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de arbeidsmarktproblematiek. Voor het borgen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering is het noodzakelijk om de uitvoeringregio's voor de VTH-taken van gemeenten en provincie op te schalen. De vorming van één gezamenlijke omgevingsdienst voor de uitvoering van provinciale en gemeentelijke VTH-taken is de inzet voor de vervolggesprekken met gemeenten en omgevingsdiensten.

5 Informatie

Vanuit de regierol op het traject Versterking VTH-stelsel zijn er in januari en februari 2024 gesprekken gevoerd met de bestuurlijke opdrachtgevers en de omgevingsdiensten over de versterking van het VTH-stelsel. Uitgaande van de inhoudelijke opgaven voor de komende jaren, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie etc., én de reguliere taken van de VTH-uitvoeringsdiensten waren robuustheid, nabijheid, kwaliteit en efficiency belangrijke uitgangspunten in deze gesprekken.

Uit de gesprekken met een selectie van gemeentelijke bestuurlijke opdrachtgevers is geen eenduidig beeld gekomen. Er valt wel op te maken uit de gesprekken dat veel gemeenten inzien dat voor de borging van de kwaliteit van de VTH-uitvoering een opschaling van de omgevingsdienst-regio's nodig is. Tevredenheid van gemeenten met de omgevingsdienst hangt samen met de kwaliteit van het opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap en de communicatie tussen deze partijen. Gemeenten zijn duidelijk dat ze niet iets opgelegd willen krijgen in het VTH-stelsel, maar vinden ook dat niets doen geen optie is. Ze vragen duidelijkheid van de provincie over haar visie op de toekomst van het stelsel.

Wij zijn ook de dialoog gestart met de omgevingdiensten over het toekomstige organisatorische landschap van de VTH-uitvoering in Gelderland. Dit wordt in de komende maanden voortgezet. Een voorwaarde voor deze dialoog is dat de provincie zich uitspreekt over het toekomstige landschap van omgevingsdiensten en VTH-uitvoering in brede zin. In maart en april 2024 hebben de omgevingsdiensten hun plannen van aanpak voor het versterken van hun robuustheid vastgesteld. Omgevingsdiensten zijn naar aanleiding van de robuustheidscriteria verder

aan het onderzoeken hoe ze hun robuustheid kunnen vergroten, eventueel met een fusie met een andere dienst.

Wij hebben daarom een aantal scenario's voor het organisatorische landschap van VTH-uitvoering afgewogen en een aantal ontwerpprincipes onderscheiden. Uit deze ontwerpprincipes (zie hieronder) en de afweging van scenario's die heeft plaatsgevonden volgt dat de kwaliteit van de VTH- uitvoering gebaat is bij de bundeling van taken bij minder uitvoeringsdiensten. Wij vinden het daarom noodzakelijk om de uitvoeringregio's voor de VTH-taken van gemeenten en provincie op te schalen. De vorming van één gezamenlijke omgevingsdienst voor de uitvoering van provinciale en gemeentelijke VTH-taken is de inzet is voor de vervolggesprekken met gemeenten en omgevingsdiensten. Dit scenario heeft onze voorkeur.

Ontwerpprincipes (zie bijlage voor toelichting):

1. Inhoud is leidend
2. Integrale benadering van VTH
3. Kwaliteit van de uitvoering
4. Robuustheid in de context van het brede takenpakket van de uitvoeringsdiensten
5. Efficiency van de uitvoering en kosten haalbaar
6. Congruentie van opgaven en kenmerken gebied
7. Organiseren van nabijheid
8. Stelseltaken worden programmatisch of centraal georganiseerd
9. De uitvoering van provinciale taken is robuust

Uit de onderhandelingen met de andere deelnemers (gemeenten) zal moeten blijken welk scenario (bestuurlijk) haalbaar is. Vanuit de coördinatierol heeft de provincie géén doorzettingsmacht op dit onderwerp. Daarom zullen wij, afhankelijk van de vorderingen in de gesprekken met de partners, de opdrachtgeversrol en deelnemersrol (eigenaar) in dit proces inzetten. Bovendien vraagt een robuuste uitvoering van VTH-taken om een verdere professionalisering van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. Daarnaast wordt met onze partners afgestemd hoe de governance van een grotere omgevingsdienstregio vorm gegeven kan worden.

6 Duurzaamheid

Het VTH-instrumentarium is een van de manieren waarop wij kunnen inzetten op de duurzaamheidsambities in de Omgevingsvisie. Bovendien draagt de kwaliteit van de VTH-uitvoering voor en door gemeenten ook bij aan deze duurzaamheidsambities. Met het borgen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering worden de VTH-taken integraal en efficiënt opgepakt.

7 Planning en control

De versterking van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in Gelderland bij de omgevingsdiensten én bij de provincie zelf doen we samen met gemeenten en omgevingsdiensten in het Gelders VTH stelsel. Nadat er overeenstemming is over de opschaling van omgevingsdienstregio's en de voorwaarden die hieraan verbonden zijn, zal er meer duidelijkheid komen over de concrete stappen die hiervoor genomen worden, de kosten

die hieraan verbonden zijn en hoe dit bekostigd wordt. Als er aanleiding toe is zullen we uw Staten vragen extra middelen beschikbaar te stellen om dit uit te kunnen voeren.

8 Participatie en communicatie

Zoals hierboven aangegeven heeft de provincie op dit onderwerp geen doorzettingsmacht. Elk bevoegd gezag (provincie en gemeenten) bepaalt zelf, binnen de wettelijke kaders, bij welke gemeenschappelijke regeling ze aansluit en hoe en waar ze haar VTH-taken belegd. Wij zetten de gesprekken met bestuurlijke opdrachtgevers en de omgevingsdiensten voort teneinde gezamenlijk overeenstemming te bereiken over 'de stip op de horizon' over het toekomstige organisatorische landschap voor VTH-uitvoering.

9 Vervolg

Onze partners in dit traject zijn de gemeenten die de lokale bevoegd gezagen zijn voor VTH-taken en deelnemers aan omgevingsdiensten (Wet gemeenschappelijke regelingen). Wij zijn met de bestuurlijke opdrachtgevers en eigenaren van de VTH-uitvoering in gesprek. Tevens zijn onze partners in dit traject de omgevingsdiensten. Wij blijven in gesprek met de algemeen besturen van deze uitvoeringsdiensten. De staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat geeft vanuit haar stelseltaak richting op het proces van robuustheid van de omgevingsdiensten en de financiering van de implementatie van het interbestuurlijk programma Versterking VTH. Wij stemmen de richting voor de versterking van het VTH-stelsel in Gelderland met haar af.

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Henri Lenferink - Commissaris van de Koning
Frederik van Ardenne - Secretaris

Bijlage(n)
1 Ontwerpprincipes Versterking VTH-stelsel Gelderland.
2 Notitie scenario's VTH uitvoering

Bijlage bij Statenbrief

Datum
2 juli 2024

Zaaknummer
2024-000242

Onderwerp
Versterking VTH-stelsel in Gelderland

Portefeuillehouder
Ans Mol-van de Camp

Ontwerpprincipes

Voor een toekomstig VTH-stelsel (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) in Gelderland hebben wij de volgende ontwerpprincipes onderscheiden:

1. Inhoud is leidend
   Het ontwerp van het VTH-stelsel moet passen bij wat er vanuit de inhoud te doen is in Gelderland, nu en in de toekomst. Bij de afweging van mogelijke scenario's van het organisatorisch landschap is vanuit de inhoud gekeken wat er nodig is in of van het VTH-stelsel. We hebben we het volgende geconstateerd:
   - We staan voor maatschappelijke (transitie) opgaven, bijvoorbeeld de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en bescherming en versterking van de biodiversiteit. VTH uitvoering speelt een belangrijke rol in de realisatie van deze opgaven.
   - De uitvoering van VTH-taken is vaak complex, bijvoorbeeld door de relatie met andere taken, de elementen die meegewogen moeten worden in een aanvraag en de gevaren van milieucriminaliteit.
   - De omgevingswet vraagt om een integrale benadering van VTH en een betere aansluiting tussen beleid en uitvoering. Deze benadering geeft ook de mogelijkheid om meerdere opgaven in samenhang aan te pakken.

   Daarnaast zijn water en bodem sturend in beslissingen over de inrichting van onze provincie zodat we beter bestand zijn tegen klimaatverandering en we beter bij kunnen dragen aan een gezondere leefomgeving. De water- en bodemsystemen (de natuurlijke randvoorwaarden) en de manier waarop wij deze gebruiken zijn met elkaar verbonden. We maken gebruik van de kennis die er is bij toezichthouders en vergunningverleners over de bedrijven en situaties die een invloed hebben op onze leefomgeving. Zo draagt een preventieve inzet van het VTH-instrumentarium bij aan een gezonde leefomgeving voor iedereen.

2. Integrale benadering van VTH
   De opgaven waar we voor staan kunnen meer efficiënt en kwalitatief opgepakt worden door deze integraal op te pakken. De samenhang tussen thema's, opgaven en VTH-taken dient preventief meegenomen te worden in de afweging van besluiten en de manier waarop het werk gedaan wordt. Dit kan beter georganiseerd worden als de taakvelden van milieu, BRIKS, ruimte en de adviesfunctie VTH breed en integraal opgepakt worden en beter op elkaar

provincie Gelderland

aansluiten. Bovendien draagt het onderbrengen van deze taken bij aan de robuustheid van de uitvoeringsdienst.

3. Kwaliteit borgen
De kwaliteit van álle VTH-taken moet (beter) geborgd worden, voor milieutaken, bouwtaken, taken ruimte, natuurtaken, watertaken, bodemtaken en adviestaken. Dit betekent dat mensen met de juiste kennis en ervaring kunnen samenwerken, er ruimte is voor innovatie, stelseltaken centraal belegd worden, de informatiehuishouding op orde is en er ruimte is voor nieuwe thema's. De uitvoering van complexe taken is gebaat bij het centraliseren/bundelen per taakveld. Het is van belang dat de kwaliteit van de uitvoeringsorganisatie dusdanig geborgd is dat de complexiteit van de VTH-taak integraal opgepakt kan worden, nu en in de toekomst. De kwaliteit wordt nu nog weleens georganiseerd door samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties. Er is gebleken dat samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties te vrijblijvend is en bovendien vertragend werkt en soms weinig efficiënt is. Daarom is een van de uitgangspunten voor de toekomst van het VTH-stelsel dat opschaling van de uitvoeringsorganisatie boven een verdere samenwerking gaat.

   Bevoegd gezagen mogen zelf besluiten waar ze hun BRIKS taken beleggen. De kwaliteit van de uitvoering van BRIKS-taken voor álle bevoegd gezagen moet goed geborgd worden. Door onderlinge solidariteit binnen het stelsel kunnen we deze kwaliteit borgen, voor kleinere en grotere opdrachtgevers.

4. Breed takenpakket uitvoeringsdiensten
Waar de robuustheidscriteria van het IBP-VTH beperkt blijven tot milieu, ziet de provincie deze robuustheid van de uitvoering in de context van het volle VTH-taakveld, dat wil zeggen milieutaken, BRIKS taken, taken ruimte, natuurtaken, watertaken, bodem taken en adviserende taken.

5. Efficiency en kosten
De (werk)processen zijn doelmatig en zo ingericht dat bijvoorbeeld de overdrachts- en afstemmingsmomenten beperkt zijn en het maken van fouten voorkomen wordt, zowel binnen één organisatie als tussen organisaties. Deze uitvoering moet betaalbaar blijven voor de deelnemers. Maar waar de financiering nu onvoldoende is voor adequate vergunningverlening, toezicht en ook handhaving, is het belangrijk om tot robuuste financiering van de uitvoeringsdienst(en) te komen.

6. Congruentie
Het werkgebied van een uitvoeringsdienst dient congruent te zijn. Samenhang in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied betekenen: gelijksoortige (maatschappelijke) opgaven, karakter van het gebied (platteland, landelijk, stedelijk, industrieel), eigenschappen van het gebied (water en bodem) en type bedrijvigheid (agrarisch, industrieel, complex, niet-complex). Voor de VTH-uitvoering is vooral de verhouding tussen de congruentie en de maatschappelijke opgaven en kwaliteit belangrijk.

7. Organiseren van nabijheid
   Een zevende ontwerpprincipe is dat nabijheid georganiseerd dient te worden. Nabijheid betekent dat bewoners de uitvoeringsdienst weten te vinden en er laagdrempelige toegang is via bijvoorbeeld een regiokantoor. Bovendien is er gebiedskennis bij de uitvoeringsdienst en de informatie-uitwisseling tussen het bevoegd gezag en de uitvoeringsorganisatie vindt tijdig plaats, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.

8. Stelseltaken worden programmatisch of centraal georganiseerd
   Stelseltaken zijn taken die zo complex van aard zijn of relatief weinig voorkomen in regio's dat het voor een kwalitatief hoogwaardige uitvering noodzakelijk is dat deze bij één uitvoeringsdienst is belegd. De uitvoering van deze taken is gebaat bij meer doorzettingsmacht van de uitvoerende uitvoeringsdienst richting de andere uitvoeringsdiensten.

9. De uitvoering van provinciale taken is robuust
   Waar en hoe provinciale taken belegd zijn draagt bij aan de algehele robuustheid en kwaliteit van het VTH-stelsel in Gelderland. De provincie staat open om taken die nu binnenshuis uitgevoerd worden bij een uitvoeringsdienst te beleggen als dit bijdraagt aan de verhoging van de kwaliteit van de uitvoering van deze taken en/of de versterking van het VTH stelsel als geheel. Als wij taken die nu thuis belegd zijn bij een omgevingsdienst beleggen, zullen we deze niet versnipperen, maar centraliseren/bundelen per taakveld.

III

Notitie Scenario's VTH-uitvoering

Versterking VTH in Gelderland

18-6-2024

provincie Gelderland

Versterking VTH in Gelderland

Notitie Scenario's VTH-uitvoering

Inhoudsopgave

1 Context 2
1.1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht 2
2 Onderzoeken en trajecten versterking VTH 3
2.1 Landelijk 3
2.2 Gelderland 3
2.2.1 Rollen provincie Gelderland 3
2.2.2 VTH-stelsel in Gelderland 4
2.3 Versterking VTH stelsel in Gelderland 4
2.3.1 Omgevingsdiensten in Gelderland 4
2.3.2 Plannen van aanpak omgevingsdiensten 6
2.3.3 Regierol provincie 6
3 Scenario's organisatorisch landschap VTH-uitvoering 7
3.1 Raamwerk voor het toetsen van een scenario 7
3.1.1 Criteria 7
3.1.2 Taken omgevingsdiensten 8
3.1.3 Omgevingsvisie van de provincie Gelderland 10
3.1.4 Water en bodem sturend (WBS) 12
3.1.5 Regio's en opgaven 12
3.2 Scenario's 17
3.3 Scenario 0 17
3.3.1 SWOT analyse 18
3.4 Scenario A 18
3.4.1 SWOT analyse 19
3.4.2 Randvoorwaarden 20
3.5 Scenario B 21
3.5.1 SWOT analyse 21
3.5.2 Randvoorwaarden 22
3.6 Scenario C 22
3.6.1 SWOT analyse 22
3.6.2 Randvoorwaarden 22
3.7 Vergelijking van de scenario's 23
4 Bronnenlijst 25

1 Context

1.1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht

De afgelopen jaren zijn er in Nederland verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van de VTH-uitvoering (vergunningverlening, toezicht en handhaving).[1] Bovendien zijn er in Gelderland onderzoeken uitgevoerd naar de VTH-uitvoering en het VTH-stelsel in Gelderland.[2] Het rapport van de commissie van Aartsen ('Om de leefomgeving') is aanleiding geweest voor het opzetten van het interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel waarin in 6 pijlers opvolging wordt gegeven aan de aanbevelingen van de commissie. In Gelderland is in 2022 het traject Versterking Gelders Stelsel van start gegaan. In het onderzoeksrapport van Lysias,[3] in opdracht van de provincie Gelderland, Gelderse gemeenten en omgevingsdiensten, is geconstateerd dat er nu en naar de toekomst aandachtspunten zijn.

Onderzoeken en rapporten hebben aanleiding gegeven voor versterking van het VTH-stelsel, zowel op landelijk als regionaal niveau. Op dit moment zitten we in de overgangsfase naar de implementatie van producten en afspraken die moeten leiden tot de versterking van VTH in Gelderland, waarbij de bevoegd gezagen op provinciaal en lokaal niveau een sleutelrol spelen. Zie figuur 1 'Proces versterking VTH'. De provincie heeft het proces van versterking VTH ingestoken vanuit de inhoud en nu is het tijd om richting te geven in de organisatorische vorm van de VTH-uitvoering in Gelderland.

1 Proces versterking VTH

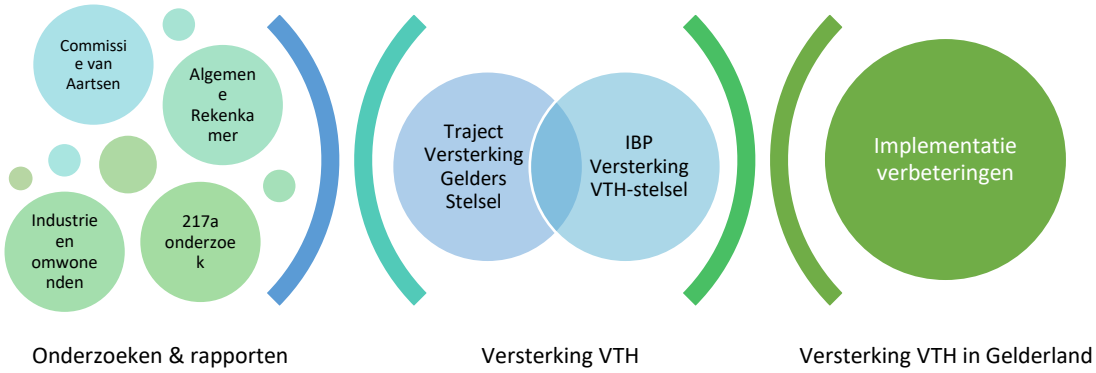

[1] Bijvoorbeeld het rapport van de commissie van Aartsen ('Om de leefomgeving', 2021), onderzoeken van de Algemene Rekenkamer ('Een onzichtbaar probleem' en 'Handhaven in het duister', 2021) en het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid ('Industrie en omwonenden', 2023).

[2] Bijvoorbeeld het onderzoek van MMG Advies ('Doorontwikkeling VTH-coördinatietaak provincie Gelderland', 2020) en het 217a-onderzoek van de provincie Gelderland ('onderzoek omgevingsdiensten en Gelders Stelsel', 2022).

[3] Lysias advies, 'Klaar voor de toekomst? Reflectie op de robuustheid van het Gelders stelsel van omgevingsdiensten', 6 februari 2023.

2 Onderzoeken en trajecten versterking VTH

2.1 Landelijk

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (commissie van Aartsen) heeft in 2021 het rapport 'Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' gepubliceerd. De commissie stelt dat het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) niet goed functioneert. De commissie doet een tiental adviezen om het functioneren van het stelsel te verbeteren met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Het interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel is op 1 juli 2022 van start gegaan om opvolging te geven aan de voorgestelde maatregelen. De 63 doelen die uitgewerkt worden houden verband met elkaar en versterken elkaar. Aan het eind van 2023 is er voortgang in alle 6 de pijlers en is een groot deel van deze doelen gerealiseerd. Het programma loopt af in september 2024.

Pijlers IBP Versterking VTH

- Robuuste omgevingsdiensten en financiering
- Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
- Informatievoorziening VTH
- Kennisinfrastructuur
- Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
- Monitoring kwaliteit milieutoezicht

In de review van 25 maart 2024 stellen de commissieleden mevrouw Sorgdrager en de heer Van Aartsen dat het stelsel nog niet voldoende doorontwikkeld is om milieuschade als gevolg van overtreding van regels te verminderen: 'Schade aan de leefomgeving, aan de gezondheid van mens en dier' is 'enorm'.[4] Gezien de institutionele belemmeringen, de geringe verbetering van de uitvoering en de fragmentatie en vrijblijvendheid die in het stelsel 'ingebakken' zijn, stellen de schrijvers voor dat het tijd is voor een stelseldiscussie.[5] Zij roepen op om het aantal omgevingsdiensten te verkleinen.

2.2 Gelderland

2.2.1 Rollen provincie Gelderland

De provincie Gelderland heeft binnen het VTH-stelsel in Gelderland verschillende rollen. Deze houden ieder op hun eigen manier verband met de versterking van het stelsel.

Deelnemersrol: De (mede-)deelnemer of eigenaar van een omgevingsdienst heeft er belang bij dat de kwaliteit van de dienstverlening goed geborgd is in een stabiele organisatie; een organisatie die robuust genoeg is om, wanneer nodig, om te kunnen gaan met de veranderende eisen die aan de organisatie worden gesteld.

Opdrachtgeversrol: De opdrachtgever van VTH-uitvoering wil vanuit de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag 'waar voor haar geld', maatwerk en kwaliteit.[6]

Coördinatierol: In deze rol is het zaak om toe te zien op de belangen van het stelsel *als geheel* en de kwaliteit van het bestuur én de uitvoering van VTH.

Uitvoering VTH-taken: uitvoering 'thuistaken' door de afdeling VTH.

Interbestuurlijk toezichthouder: IBT ziet erop toe dat gemeenten 'in control' zijn van de beleids- en uitvoeringscyclus van hun medebewindstaken op het gebied van het omgevingsrecht.

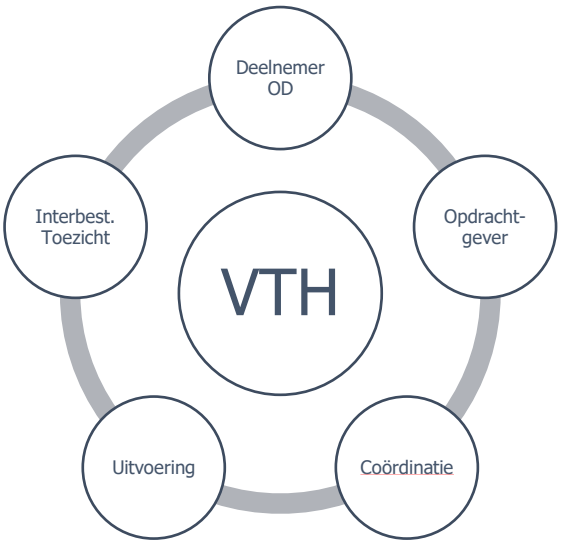

[4] W. Sorgdrager en J. van Aartsen, 'Review IBP VTH. Tijd om door te pakken', 15 maart 2024, p. 3.
[5] Ibidem, p. 9.
[6] Berenschot, 'Evaluatie wet VTH', 2017.

2.2.2 VTH-stelsel in Gelderland

Samen met de Gelderse gemeenten en omgevingsdiensten heeft de provincie opdracht gegeven voor een onderzoek naar de versterking van het VTH-stelsel in Gelderland. Uit dit onderzoek (februari 2023) volgden twee conclusies: 1. het Gelders stelsel van omgevingsdiensten heeft de afgelopen jaren zijn succes bewezen. Er is een gestructureerd samenspel van de omgevingsdiensten die afzonderlijk en in samenhang werken aan een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van VTH-taken. Kortom, een basis om op voort te bouwen. 2. De robuustheid van het stelsel schiet echter op een aantal punten tekort:

- × De robuustheid van de omgevingsdiensten loopt uiteen: sommige omgevingsdiensten hebben een smal takenpakket en weinig ruimte om te investeren in opleiding en ontwikkeling van medewerkers.
- × Omgevingsdiensten staan de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie en de arbeidsmarktproblematiek.
- × Opdrachtgever- en opdrachtnemerschap wordt niet goed ingevuld.
- × De verbinding tussen beleid en uitvoering (BIG-8) is onvoldoende.

2.3 Versterking VTH stelsel in Gelderland

2.3.1 Omgevingsdiensten in Gelderland

In de zomer van 2023 heeft het IBP-VTH de robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten vastgesteld. Naar aanleiding hiervan heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (de staatssecretaris) omgevingsdiensten gevraagd om zichzelf voor 1 oktober 2023 aan deze criteria te toetsen en, indien zij niet volledig robuust blijken, voor 1 april 2024 een plan van aanpak te ontwikkelen. Zie hieronder een overzicht van de randvoorwaarden voor robuuste omgevingsdiensten en de set van 6 genormeerde kritieke prestatie indicatoren (KPI's).

Na ontvangst van de zelftoetsen van de omgevingsdiensten heeft de staatssecretaris de omgevingsdiensten geïnformeerd dat 'het voldoen aan de randvoorwaarden en kpi's […] niet het einddoel' is. 'Marginaal robuuste omgevingsdiensten' zijn 'onwenselijk gezien de verwachte toenemende complexiteit van [het] belangrijke werk [van omgevingsdiensten] in het VTH-stelsel.'[7] Zij heeft ook herhaaldelijk aangegeven dat voor de robuustheid van omgevingsdiensten de maatschappelijke opgaven meer centraal moeten komen te staan.

2 RANDVOORWAARDEN ROBUUSTE OMGEVINGSDIENSTEN

a. Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen

b. De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5)

c. Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieu gerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken

d. Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid

e. Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in Plan van Aanpak met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording.

f. Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen)

[7] Staatssecretaris van I&W, Brief betreffende 'Beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst', 2023

3 Robuustheidscriteria omgevingsdiensten

KPI	Toetsingscriterium
1	Omvang: De omvang van het regionaal werkprogramma gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie.
2	Kwaliteitscriteria De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3	Innovatie De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie van minimaal 1% van de begroting.
4	Continuïteit: De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit een afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname met een weerstandsratio van minimaal 0,8%.
5	Sturing: De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatie gestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6	Congruentie en samenhang werkgebied De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Uit de robuustheidstoetsen die de omgevingsdiensten zelf uitgevoerd hebben blijkt dat niet één van de omgevingsdiensten in Gelderland volledig voldoet aan de robuustheidscriteria.

Samenvattend kan per robuustheidscriterium het volgende worden geconstateerd:

1. De lastenbegroting (omvang) voor milieubasis- en milieuplustaken bedragen per omgevingsdienst tussen de €10,46 milj. en €16,6 milj en ligt daarmee bij de meeste omgevingsdiensten onder de norm van €16,5 miljoen. Alleen de ODRA voldoet aan het omvangscriterium. Alle omgevingsdiensten samen hebben een lastenbegroting van ongeveer €85,36 milj. voor milieubasis- en milieuplustaken.
2. De omgevingsdiensten hebben 70% tot 90% van personeel voor milieutaken in vaste dienst (KPI: Omvang)
3. Geen van de omgevingsdiensten voldoet als *zelfstandige* organisatie volledig aan de kwaliteitscriteria. Daar waar men zelf niet voldoet aan de kwaliteitscriteria voor een bepaalde taak, wordt dit opgevangen met samenwerkingsafspraken om deze toch uit te kunnen voeren. De omgevingsdiensten voldoen dus niet volledig aan een of meer van de 2 elementen van de kwaliteitscriteria:
    a. Eisen aan medewerkers voor: opleiding, werkervaring en frequentie van activiteiten.
    b. Eisen aan de organisatie: minimaal aantal medewerkers dat voldoet aan de bovengenoemde criteria.
4. Er is ruimte om de afspraken over het uitnemen van taken door deelnemers (gemeenten, provincie) te verbeteren.
5. Alle omgevingsdiensten zetten nu nog te weinig in op informatiegestuurd werken (sturing).
6. Alle omgevingsdiensten hebben congruente en samenhangende werkgebieden (deze zijn relatief klein).

2.3.2 Plannen van aanpak omgevingsdiensten

De omgevingsdiensten hebben elk een plan van aanpak robuustheid ingediend bij de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Zij zal vóór de zomer terugkoppelen wat ze hiervan vindt.

Gezien de nadruk die de staatssecretaris van I&W legt op het centraal stellen van de maatschappelijke opgaven en het over de grenzen van omgevingsdiensten heen kijken, kan verwacht worden dat de plannen van aanpak, zoals deze rond 1 april 2024 vastgesteld zijn, als onvoldoende beschouwd zullen worden. In de plannen van aanpak is echter ook opgenomen dat er een verkenning van verdere samenwerking moet plaatsvinden. De inzet op deze verkenning de komende maanden is van groot belang, maar het moet niet bij een verkenning blijven. De verkenning is belangrijk om de inefficiëntie en vrijblijvendheid weg te nemen[8].

Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met de aankondiging van het Rijk dat er een wetswijziging wordt voorbereid waarmee de stelselverantwoordelijkheid concreet geïnstrumenteerd wordt. Hiermee zal het Rijk effectiever kunnen sturen op de kwaliteit van de uitvoering door de omgevingsdiensten.[9] Mocht de robuustheid van omgevingsdiensten onvoldoende van de grond komen, dan kan dit een stok achter de deur zijn. De provincie heeft een belangrijke rol in het proces van verkenning voor verdere samenwerking of fusie van omgevingsdiensten. Een eerste vraag die in dit proces naar voren komt is: kunnen de deelnemers, dat wil zeggen gemeenten en provincie, het met elkaar eens worden over de noodzaak voor opschaling van de omgevingsdienstregio's?

2.3.3 Regierol provincie

Gedeputeerde Staten hebben op 5 december 2023 besloten dat ze de regierol op het proces van de versterking van het VTH-stelsel in Gelderland willen nemen. Vanuit haar VTH-coördinatierol is het voor de provincie belangrijk dat de kwaliteit van de VTH-uitvoering in heel Gelderland versterkt wordt, dat wil zeggen van alle VTH-taken, onder zowel provinciaal als gemeentelijk bevoegd gezag. In de pijler 'Robuuste omgevingsdiensten en financiering' van het IBP-VTH ligt de nadruk slechts op de omgevingsdiensten. De provincie bekijkt dit proces breder en zet de regierol in op versterking van het hele stelsel, waarvan de omgevingsdiensten een onderdeel zijn. Ook de thuistaken die de afdeling VTH van de provincie uitvoert worden hierin meegenomen. Voor gesprek met de partners in het stelsel zijn hierbij de volgende uitgangspunten leidend: nabijheid, kwaliteit en efficiency.[10] Robuustheid van omgevingsdiensten is voor de provincie een voorwaarde voor een toekomstbestendig Gelders stelsel.

Vanuit de regierol is de provincie met een selectie van gemeenten uit elke omgevingsdienstregio in gesprek gegaan om te verkennen wat voor de gemeenten (bevoegd gezag), zowel vanuit de opdrachtgeversrol als de deelnemersrol, belangrijk is in de ontwikkeling naar robuuste omgevingsdiensten. Zoals hierboven genoemd vormden robuustheid, nabijheid, kwaliteit en efficiency belangrijke uitgangspunten voor de provincie in deze gesprekken. Uit de gesprekken is geen eenduidig beeld gekomen. Er valt wel op te maken uit de gesprekken dat veel gemeenten inzien dat voor de borging van de kwaliteit van de VTH-uitvoering een opschaling van de omgevingsdienstregio nodig is. Vooral voor de milieutaken ziet men deze noodzaak. Tevredenheid van gemeenten met de omgevingsdienst is afhankelijk van de kwaliteit van het opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap en de communicatie tussen deze partijen. Gemeenten zijn duidelijk dat ze niet iets opgelegd willen krijgen in het VTH-stelsel, maar vinden ook dat niets doen geen optie is. Ze vragen duidelijkheid van de provincie over haar visie op de toekomst van het stelsel. Zie verder het verslag '*Rode draden* uit de gesprekken met gemeenten'.

[8] Uit het Lysias rapport blijkt dat de samenwerking in praktijk niet altijd efficiënt is en bovendien te vrijblijvend georganiseerd is in het stelsel van Gelderse omgevingsdiensten.

[9] Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 'Kamerbrief tussenstand versterking VTH-stelsel maart 2024', 19 maart 2024.

[10] GS-brief 'Traject Versterking Gelders stelsel: Uitgangspunten notitie', 5 december 2023.

Vervolgens is de verantwoordelijk gedeputeerde de dialoog gestart met de voorzitters van de algemene besturen en de directeuren van de omgevingsdiensten over het toekomstige landschap van omgevingsdiensten. Dit wordt in de komende maanden voortgezet. Een voorwaarde voor deze dialoog is dat de provincie zich uitspreekt over het toekomstige landschap van omgevingsdiensten en VTH-uitvoering in brede zin. Omgevingsdiensten zijn naar aanleiding van de robuustheidscriteria al aan het onderzoeken hoe ze hun robuustheid kunnen vergroten, eventueel met een fusie met een andere dienst.

De provincie heeft het proces van versterking VTH ingestoken vanuit de inhoud en nu is het tijd om richting te geven in de organisatorische vorm van de VTH-uitvoering in Gelderland. De scenario's voor dit organisatorische landschap worden hieronder toegelicht.

3 Scenario's organisatorisch landschap VTH-uitvoering

De provincie heeft geconstateerd dat er voor de versterking van het VTH-stelsel een aantal uitgangspunten centraal moeten staan. Daarnaast is er met het proces van robuustheid van omgevingsdiensten vanuit het IBP-VTH ingezet op een opschaling van de omgevingsdiensten. Tot vorig jaar is de beweging hierop gekomen vanuit de omgevingsdiensten en haar deelnemers, waarbij het belang voor een kwalitatief sterk, 'robuust', VTH-stelsel in Gelderland niet altijd meegenomen werd. Dit overkoepelende belang weegt de provincie zwaar mee in haar afweging van mogelijke organisatorische scenario's voor omgevingsdiensten. De elementen die verder meegewogen worden in de afweging van scenario's staan hieronder beschreven.

3.1 Raamwerk voor het toetsen van een scenario

Vanuit de coördinatierol van de provincie zijn een aantal scenario's afgewogen. Vanzelfsprekend spelen de belangen van de provincie als opdrachtgever hierbij ook een rol. Voor het wegen van de scenario's is een set criteria uitgewerkt. Het type activiteiten en opgaven in een regio bepaalt welke kennis en expertise een uitvoeringsdienst moet inzetten voor haar VTH-taken. Hiervoor is gekeken naar het type en aantal bedrijven in Gelderland. Daarnaast bepalen de (transitie-) opgaven waarop VTH nu en in de toekomst ingezet moet worden. De ambities en doelen uit de Gelderse omgevingsvisie, de regio-arrangementen en andere strategieën zijn daarom meegenomen in de afweging. Hieronder volgt een beschrijving van de elementen die een rol spelen bij de afweging van de scenario's.

3.1.1 Criteria

Het voldoen aan de robuustheidscriteria van het IBP-VTH is een voorwaarde voor een toekomstbestendig VTH-stelsel in Gelderland. Voor het afwegen van verschillende scenario's voor het landschap van de VTH-uitvoering zijn onderstaande criteria uitgewerkt. De set criteria komt voort uit wat er vanuit het interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel en het Lysias rapport als essentieel voor een goede VTH-uitvoering beschouwd wordt. De criteria staan hieronder beschreven.

Criterium	**Dit betekent**
Congruentie	Samenhang in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied betekent: gelijksoortige (maatschappelijke) opgaven, eigenschappen van het gebied (water & bodem) karakter van het gebied (platteland, landelijk, stedelijk, industrieel), type bedrijvigheid (agrarisch, industrieel, complex, niet-complex). De congruentie kan op zeer klein tot zeer groot schaalniveau bekeken worden. Voor de VTH-uitvoering is de verhouding tussen de congruentie en de maatschappelijke opgaven, kwaliteit en nabijheid vooral belangrijk.
Maatschappelijke opgaven	We hebben te maken met grote maatschappelijke opgaven. Bij dit criterium wordt gekeken hoe de VTH-uitvoering in elk scenario deze opgaven het hoofd kan bieden. • Transitieopgaven: klimaatakkoord, circulaire economie, ZZS en PFAS, stikstof

Criterium	Dit betekent
	• Maatschappelijke ontwikkelingen: leefomgeving versus economisch belang, criminaliteit en ondermijning, effecten op gezondheid • Opgaven voor wonen, werken, energie, landbouw, natuur en klimaat
Bestuurlijke wil	Is er voldoende bestuurlijke wil om dit scenario te ondersteunen? Bestuurders vragen over het algemeen naar kwalitatief goede dienstverlening tegen een redelijke prijs en een balans tussen nabijheid en professionele 'distantie' of objectiviteit. Hierbij spelen elementen als: wil tot opschalen groter voor milieu, bedrijfsvoering, personeel; wil tot opschalen is kleiner voor BRIKS-taken. Hoe meer betrokken bestuurders, hoe ingewikkelder het proces van onderlinge afstemming zal zijn.
Kwaliteit	• Kwaliteitscriteria (kritische massa): juiste kennis en ervaring voor takenpakket, waarmee de kwetsbaarheid beperkt is: hoe meer taken gemeenten en provincie inbrengen bij hun OD's, hoe steviger de bezetting en de aanwezige deskundigheid. • Informatiehuishouding op orde • Innovatie • Capaciteit voor nieuwe thema's. Mogelijke maatregelen waaraan gedacht kan worden: Stelseltaken centraal beleggen; Specialistische kennis en kunde bundelen
Kwetsbaarheid	Er zijn hierbij twee elementen van belang: omvang en weerstandsvermogen • Omvang verwijst naar de omvang van het takenpakket en daarmee ook de omvang van het personeel waarmee de uitvoering geborgd is – zowel wat betreft de taken die uitgevoerd moeten worden als de benodigde kennis en kunde. Een organisatie waar bepaalde kennis en kunde niet beperkt is tot één of enkele medewerkers kan veranderingen opvangen. • Met voldoende weerstandsvermogen wordt geborgd dat risico's worden afgedekt.
Nabijheid	• Ken de omgeving en ken de lokale context: kennis van het gebied & politieke sensitiviteit • Heldere aanspreekpunten: zichtbaarheid, toegankelijkheid en laagdrempeligheid voor bewoners en bedrijven

3.1.2 Taken omgevingsdiensten

De huidige omgevingsdienstregio's hebben volgens hun primaire begrotingen 2024 (zie hieronder de tabel) gezamenlijk een lastenbegroting van ongeveer € 119 miljoen. De begroting wordt ingezet voor de planning en uitvoering van taken op het gebied van milieu, bouw en ruimtelijke ordening. Voor de basistaken is het bevoegd gezag verplicht om deze bij een omgevingsdienst onder te brengen, voor de overige taken (plus- en adviestaken) kan het bevoegd gezag bepalen waar ze deze wil beleggen.

1 LASTENBEGROTINGEN 2024 GELDERSE OMGEVINGSDIENSTEN

Omgevingsdienst	Primaire begroting 2024 (bedrag x €1000)
ODA	10.544
ODDV	17.314
ODRA	24.083
ODR	23.080
ODRN	28.097
ODV	16.242
Totaal	**119.361**

3.1.2.1 Milieutaken

Omgevingsdiensten voeren VTH-taken uit voor, op volgorde van zware naar zwaardere inrichtingen, 41.016 type B inrichtingen (bedrijven), 2.458 type C inrichtingen, 822 IPPC inrichtingen en daarnaast

64 Seveso-inrichtingen.[11] Type A bedrijven voeren minder milieubelastende activiteiten uit en hoeven geen melding te doen of vergunning aan te vragen, bijvoorbeeld kantoor- en schoolgebouwen. Zij dienen zich wel te houden aan de geldende milieuregels en kunnen hierop gecontroleerd worden. Type B bedrijven moeten een melding doen aan het bevoegd gezag bij de oprichting of een wijziging (met of zonder beperkte milieutoets). Dit zijn bijvoorbeeld garagebedrijven, metaalbewerkende bedrijven en jachthavens. Type C bedrijven hebben een omgevingsvergunning milieu nodig voor hun activiteiten, dit zijn bijvoorbeeld een rioolwaterzuiveringsinstallatie met slibvergistingsinstallatie of een autodemontagebedrijf dat ook vrachtwagens demonteert. IPPC installaties zijn grotere industriële bedrijven die vallen onder de Richtlijn industriële emissies (2010/75/EU). Dit zijn bijvoorbeeld afvalverwerkingsbedrijven en grote varkens- en pluimveebedrijven. Vanaf 1 januari 2024 wordt in de Omgevingswet niet meer gesproken over 'inrichtingen', maar over milieu belastende activiteiten (MBA's). Op dit moment is hierover echter nog geen actuele informatie beschikbaar.

OD	TYPE B	TYPE C	IPPC	OMGEVING
ODV	7787	350	92	Natura 2000, agrarisch, minder complex
ODDV	5937	360	148	Natura 2000, agrarisch, minder complex
ODRA	7469	489	179	Verstedelijkt en landelijk gebied, Industrie
ODRN	4357	420	108 + Seveso 64	Verstedelijkt en landelijk gebied, Industrie Seveso Gelderland en Overijssel
ODA	9029	539	210	Landelijk/buitengebied en verstedelijkt gebied Agrarisch, (industrie), Natura 2000
ODR	6437	300	85	Landelijk/buitengebied en verstedelijkt gebied Agrarisch, logistiek
Totaal	41.016	2.458	822 + Seveso 64	

Complexe bedrijven kunnen door aard en omvang grote gevolgen hebben voor de leefomgeving (4.2 of hoger en/of IPPC bedrijven). Een deel van deze bedrijven valt onder provinciaal gezag (±218) en 187 bedrijven vallen onder gemeentelijk gezag. Bedrijven onder gemeentelijk gezag opereren in de branches afval (28), metaal (15), scheepswerven (13), keramische industrie (23), voeding (17), asfaltcentrales (3), diervoeders (21) en overig (67). Voor elke branche is specifieke kennis benodigd. De zes omgevingsdiensten werken samen in het programma gemeentelijk complex en werken daarin aan verschillende kwaliteitsaspecten van het toezicht op deze bedrijven. Voor provinciale bedrijven wordt vergunningverlening uitgevoerd door de ODRN, toezicht en handhaving door de ODRA.

3.1.2.2 BRIKS taken

De provincie is wettelijk verplicht om haar BRIKS-taken (Bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) bij een omgevingsdienst te beleggen. Gemeenten kunnen kiezen of ze deze taken bij een omgevingsdienst beleggen of zelf uitvoeren. In Gelderland zijn er grote verschillen in de mate waarin gemeenten hun BRIKS-taken bij een omgevingsdienst belegd hebben. De grootte van de gemeenten (in aantal inwoners, oppervlakte of budget) lijkt hier geen doorslaggevende rol te spelen. Waar gemeenten zowel BRIKS als milieutaken ondergebracht hebben bij een omgevingsdienst zien zowel gemeenten als uitvoeringsdiensten meerwaarde in de integrale benadering van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving.

[11] Twynstra en Gudde, 'Omgevingsdiensten in beeld 2023', september 2023, p. 36.

3.1.2.3 Adviestaken

Omgevingsdiensten voeren daarnaast adviestaken uit voor provincie en gemeenten op het gebied van milieu onderwerpen en maatschappelijke opgaven. De expertise en ervaring die de uitvoeringsdienst heeft opgebouwd kan bijdragen aan de vorming van het beleid van het bevoegd gezag. De mate waarin hierop ingezet wordt is afhankelijk van de keuzes die de opdrachtgevers hierop maken.

3.1.2.4 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (OW) in werking getreden. Deze wet brengt diverse wetten (milieu, natuur, water, ruimte) samen tot één wet. Het doel van de Omgevingswet is een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving en versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De belangrijkste veranderingen door de wet zijn integraliteit, vereenvoudiging, meer beleidsvrijheid, snellere procedures, meedenken in het mogelijk maken van initiatieven en een betere betrokkenheid van partijen (participatie).

Ook kent de afweging meer flexibiliteit. Onder de Omgevingswet is er sprake van milieubelastende activiteiten. Het begrip 'inrichting' kennen we niet meer. Binnen een bedrijf kan er nu dan ook sprake zijn van meerdere milieubelastende activiteiten. Steeds vaker geldt voor deze activiteiten een meldingsplicht in plaats van de verplichting om een vergunning aan te vragen. Ook is er meer beleidsvrijheid op basis van lokale omstandigheden (gebiedsgerichte benadering) en diversiteit in (lokale) omgevingsplannen en -visies. Dit vraagt van de VTH-uitvoering een andere inzet. Er moet naar meerdere aspecten worden gekeken om een goede, brede en volledige afweging te kunnen maken. Er moet worden (mee)gedacht in mogelijkheden, afwegingen worden steeds minder zwart/wit en er moet (nog) meer dan voorheen rekening worden gehouden met een brede afstemming tussen betrokken partijen. Dit vraagt dan ook (nog) bredere kennis en expertise en andere competenties van de VTH-uitvoering.

3.1.2.5 Wet Kwaliteitsborging

Op 1 januari 2024 is de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) in werking getreden. Het doel van deze wet is dat bouwbedrijven de kwaliteit van hun werk beter controleren wat leidt tot minder bouwfouten en gebreken. De inwerkingtreding gebeurt stapsgewijs. De verwachting is dat de Wkb tot en met 2028 alleen geldt voor nieuwbouw van eenvoudige bouwwerken (bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden). Daarna volgen de overige bedrijfspanden. Door deze wet moeten de bouwbedrijven zelf aantonen dat ze voldoen aan de bouwtechnische voorschriften. De bouwende partij is aansprakelijk voor fouten in plaats van (meer) de gemeente of provincie. Hiervoor moeten ze een kwaliteitsborgingsysteem implementeren.

Het is dan ook niet meer de gemeentelijk of provinciale toezichthouder Bouwen die het bouwproces controleert, maar een private kwaliteitsborger. Dit vraagt van de gemeentelijk/provinciale VTH-uitvoering een andere inzet en afstemming. In plaats van feitelijk te controleren of wordt voldaan aan de bouwtechnische voorschriften, houden ze onder de Wkb toezicht op de borging van de kwaliteit van het bouwproces. De werkzaamheden van de aannemers/private kwaliteitsborgers zullen zich niet beperken tot slechts één gemeente en/of regio.

3.1.3 Omgevingsvisie van de provincie Gelderland

De omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' uit 2018 wordt herzien omdat de huidige visie te weinig sturend en niet meer actueel is. Voor het doel van deze notitie wordt nog uitgegaan van de huidige omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland'.

In de Gelderse Omgevingsvisie (2018) beschrijft de provincie haar visie voor Gelderland: een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland. Dit wordt bereikt door te focussen op duurzaamheid, verbondenheid en krachtige economie. Duurzaam betekent 'groen doen' op het gebied van water, natuur, landbouw, wonen, werken en verplaatsen.

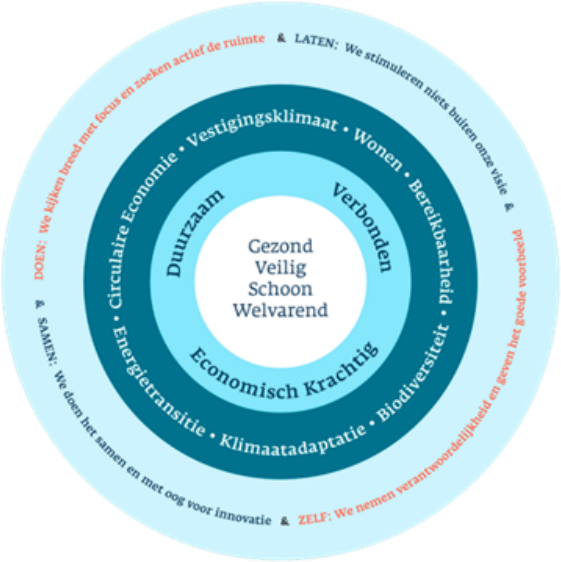

Aan deze visie zijn 7 ambities verbonden: energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie biodiversiteit, vestigingsklimaat, wonen en bereikbaarheid. Voor het doel van deze notitie wordt gekeken naar de eerste 4 van deze ambities.

Energietransitie

Voor de energietransitie zijn forse ingrepen in de gebouwde omgeving nodig om de overstap naar alternatieve, duurzame energiebronnen voor elkaar te krijgen. Hiervoor is een combinatie nodig van energiebesparing + duurzame opwekking: wind & zon (binnen bestaande afspraken), biomassa, waterstof, geo- en aquathermie en waterkracht. Voor het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energie is veel ruimte nodig. Dit vraagstuk wordt aangepakt met het afstemmen van regionale energiestrategieën en door de verbinding met andere vraagstukken.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie raakt aan alle facetten van onze omgeving: de natuur met een rijkdom aan dier- en plantsoorten en ook de gezondheid en veiligheid van onze inwoners. De provincie zet ten eerste in op het tegengaan van de risico's en gevaren van klimaatverandering, zodat de provincie in 2050 optimaal beschermd is en kan meebewegen met het veranderende klimaat. Voor het opstellen van klimaatstrategieën zijn de fysieke landschappen en bodemsituaties van een gebied van groot belang. Hieronder een overzicht.

Circulaire economie

Gelderland wil het gebruik van primaire grondstoffen terugbrengen en heeft daarvoor doelen voor 2030 en 2050 gesteld. De transitie naar minder afval en meer kringloop, recycling en hergebruik vraagt om een andere manier van werken, waaraan ook risico's verbonden zijn als dit niet goed gebeurt. Er is ook ruimte nodig waar dit kan plaatsvinden.

Biodiversiteit

Met het groot Gelders Natuurnetwerk zijn verbindingszones ontwikkeld die voor de biodiversiteit belangrijke gebieden met elkaar verbindt. Dit wil de provincie beschermen en versterken. Hierbij wordt rekening gehouden met de gevolgen van het veranderende klimaat voor de natuur. Om de daling in de variatie in plant- en diersoorten tegen te gaan zijn er kansen door verbinding met de veehouderij en land- en tuinbouw. In samenwerking met betrokken partijen wordt gewerkt aan een betere balans tussen de intensieve veehouderij, natuurwaarden, de waterkwaliteit en de lucht- en bodemkwaliteit. Bovendien wordt ook buiten natuurgebieden de biodiversiteit versterkt en ingepast (bijvoorbeeld in de gebouwde omgeving).

In de Achterhoek, de Veluwe en Noord-West Rivierenland zijn er mogelijkheden voor natuur-inclusieve landbouw. In de Foodvalley ligt de aandacht vooral op het verbeteren van de balans tussen veehouderij en natuur.

3.1.4 Water en bodem sturend (WBS)

Water en bodem zijn 'de basis van ons bestaan'.[12] We gebruiken water voor economische activiteiten en als drinkwater. We bouwen wegen en huizen waarbij de bodem als ondergrond dient. We verbouwen voedsel op land en leggen buizen, pijpen en kabels aan onder de grond.

Bodem gaat over het bodemtype, maar ook over hoe het landschap gevormd is, de bodemkwaliteit en bodemvruchtbaarheid. Water gaat over het oppervlaktewatersysteem, het grondwatersysteem, de waterzekerheid en waterveiligheid. Deze bodem- en watersystemen en de manier waarop wij deze gebruiken zijn met elkaar verbonden. Veranderingen in één deelsysteem hebben invloed op andere systemen en daarmee hoe wij deze kunnen gebruiken en wat dit gebruik ons oplevert. Als de bodem te nat of te droog is, resulteert dat in lagere opbrengsten in de landbouw, schade aan de natuur of hogere prijzen in de supermarkt.[13] Door water- en bodemsystemen een sturende rol te geven bij ruimtelijke ordening en gerelateerde processen zijn we beter in staat om een gebied klimaatbestendig te maken. Dit is een sturend kader voor onder andere het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland.

Water en bodem sturend (WBS) betekent dus dat water en bodem sturend zijn bij beslissingen over de inrichting van onze provincie, als basis voor een gebiedsgerichte aanpak. Dit is een omslag in denken en handelen en draagt bij aan goed onderbouwde en toekomstbestendige keuzes in het ruimtelijk domein.

De richtlijnen van het Rijk voor water en bodem sturend zijn voor Gelderland omgezet in *gidsprincipes*. Deze zijn van betekenis voor het land- en watergebruik voor wonen, werken, recreëren, landbouw, natuur, energie, mobiliteit, nutsvoorzieningen en delfstoffenwinning. In VTH-processen krijgen deze praktische invulling.

Gidsprincipes
•Zorg voor ruimte en water •Zorg voor voldoende water •Zorg voor schoon water en schone bodem •Zorg voor een vitale en efficient geordende bodem •Zorg voor een groene, klimaatadaptieve gebouwde omgeving

3.1.5 Regio's en opgaven

Bij de ontwikkeling van scenario's zijn de doelen, ambities en strategieën van verschillende programma's overwogen, zoals de Regioarrangementen, Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG), de Gelderse werkregio's klimaat en de RES-regio's (Regionale energiestrategie regio's). Bovendien is gekeken of deze regio's als richtsnoer kunnen dienen voor het vormgeven van de omgevingsdienst regio's. Het ruimtegebruik in Gelderland is in kaart gebracht. Op de kaart valt te zien dat de ruimte in Gelderland voor het grootste deel gebruikt wordt voor landbouw en natuur. Daarnaast zijn de locaties van Natura 2000-gebieden, luchtvervuiling, en grondwaterbeschermings- en drinkwaterreserveringsgebieden in ogenschouw genomen.

Er is een grote opgave voor de bescherming van Natura 2000-gebieden. In Gelderland ligt het grootste Natura 2000-gebied van Nederland, de Veluwe. Daarnaast zijn er de Rijntakken en gebieden in de Achterhoek en bij de randmeren.

Luchtverontreiniging heeft impact op de gezondheid van de inwoners van Gelderland. Luchtverontreiniging heeft verschillende oorzaken. De bronnen van stikstofdioxide zijn verkeer en landbouw. Fijnstof wordt veroorzaakt door verbrandingsprocessen, veeteelt, landbouw en verkeer.[14]

[12] Minister van Infrastructuur en Waterstaat, 'Brief Water en bodem sturend', 25 november 2022, p.1.

[13] Ibidem

[14] GGD Gelderland-Midden, GGD Noord- en Oost-Gelderland, GGD Gelderland-Zuid, Luchtkwaliteit en gezondheid in Gelderland, Rapportage februari 2022 over de luchtkwaliteit in 2019, feb. 2022, p. 8-12.

Op pagina 17 twee kaarten om de blootstelling van inwoners aan stikstofdioxide en fijnstof te illustreren.

REGIO-ARRANGEMENTEN: FYSIEKE LANDSCHAPPEN EN BODEMSITUATIES DIE VAN BELANG ZIJN BIJ HET OPSTELLEN VAN KLIMAATSTRATEGIEËN

Achterhoek	Foodvalley, EHZ en Putten, Kop van de Veluwe en de Stedendriehoek	Fruit-delta/rivierenland en de groene metropoolregio
• *Dekzandvlakte*: waterberging in bodem en oppervlaktewater • kleinere gebieden met *dekzandglooiing/ rivierduin*: infiltreren van hemelwater in de bodem en bovenlokale berging	• *Dekzandvlakte* waterberging in bodem en oppervlaktewater • *Stuwwallandschap* infiltreren van hemelwater in de bodem en loofbos in plaats van naaldbos tegen natuurbrandrisico's	• *Rivierlandschap*: waterberging in oppervalaktewater en meerlaags veiligheid tegen overstromingsrisico'

3.1.6 Gelderland in kaart

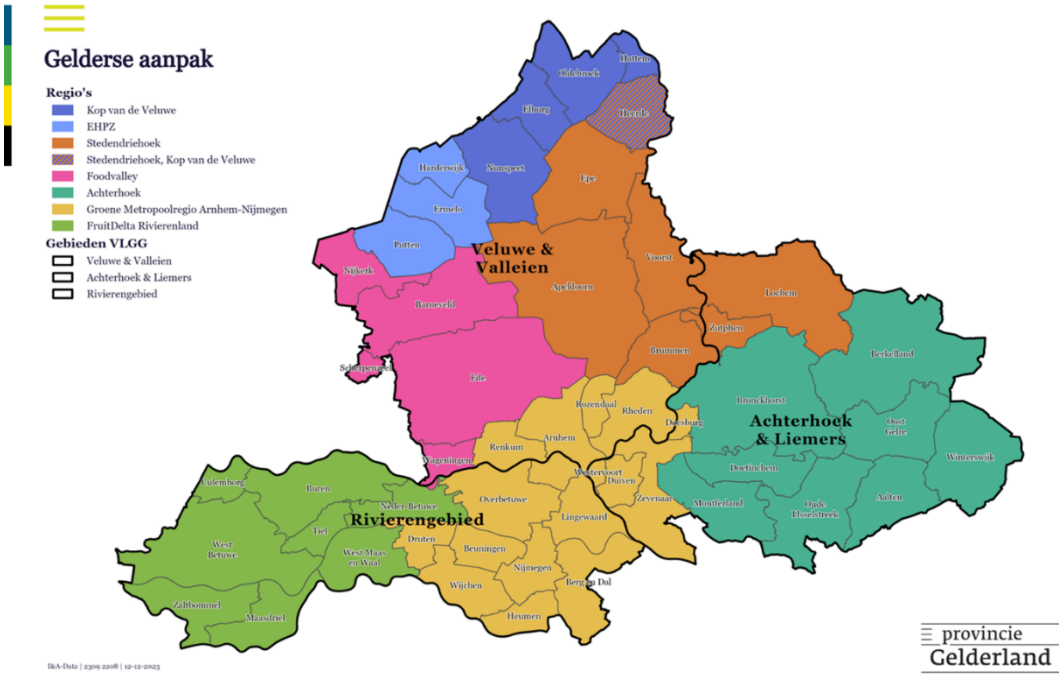

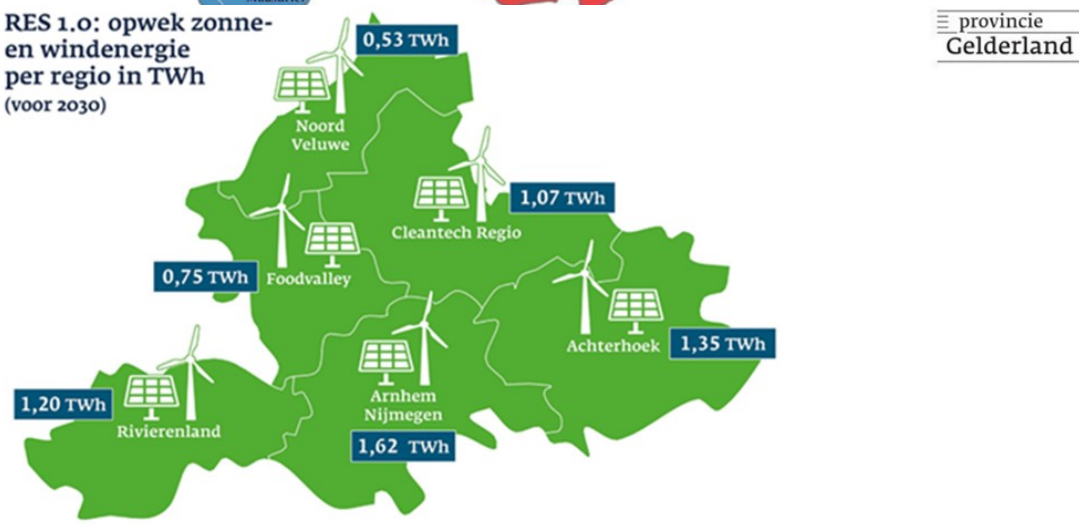

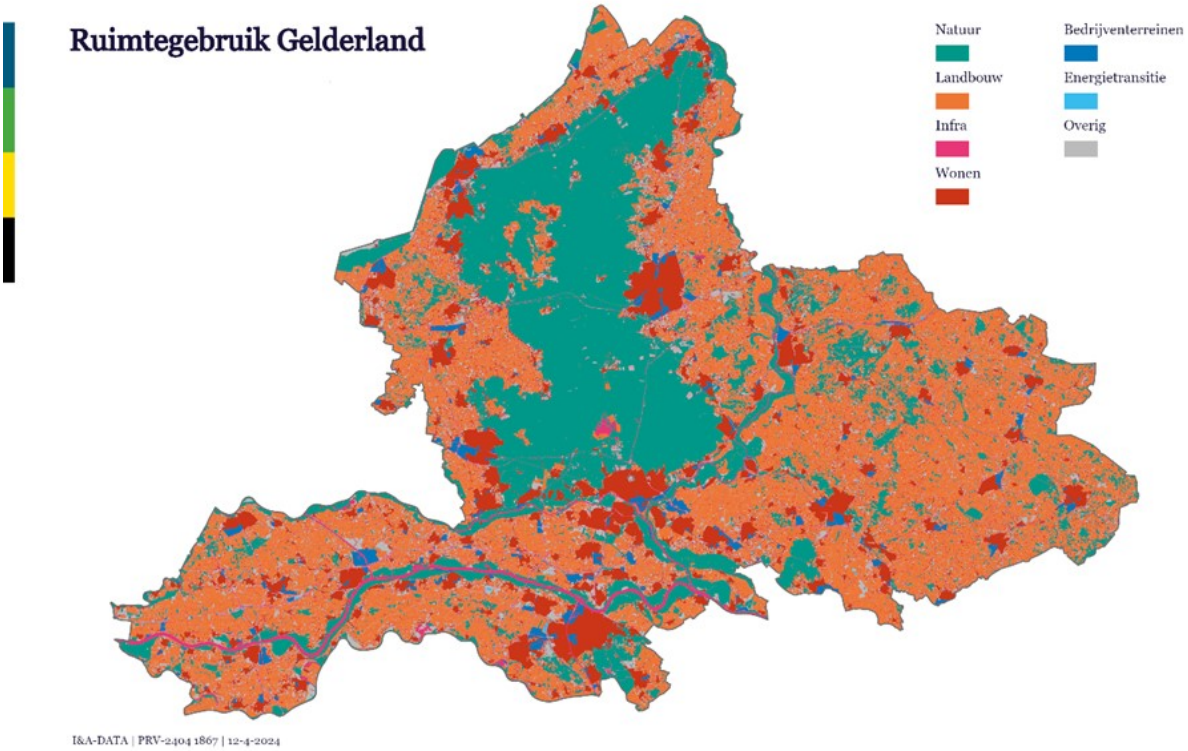
Ruimtegebruik Gelderland
Natuur
Landbouw
Infra
Wonen
Bedrijventerreinen
Energietransitie
Overig
I&A-DATA | PRV-2404 1867 | 12-4-2024

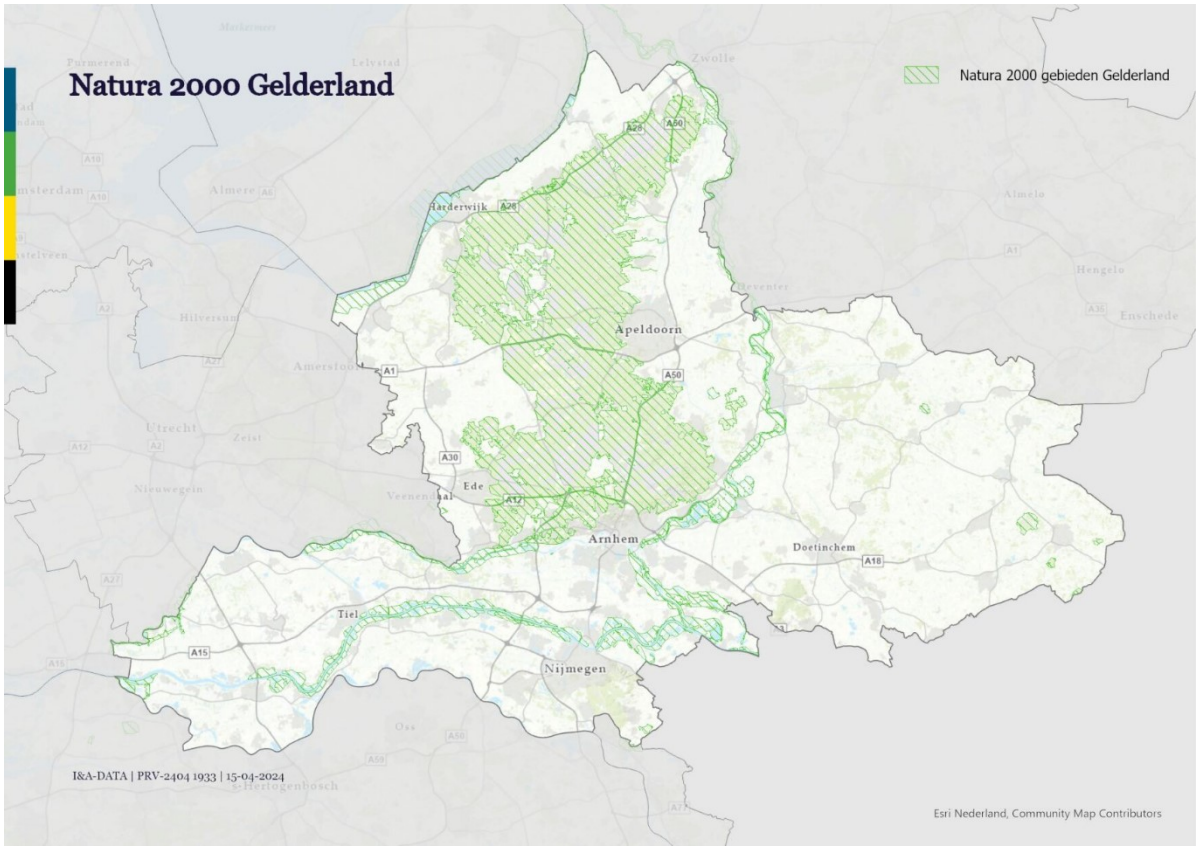
Natura 2000 Gelderland
Natura 2000 gebieden Gelderland
Harderwijk
Apeldoorn
Ede
Arnhem
Doetinchem
Tiel
Nijmegen
I&A-DATA | PRV-2404 1933 | 15-04-2024
Esri Nederland, Community Map Contributors

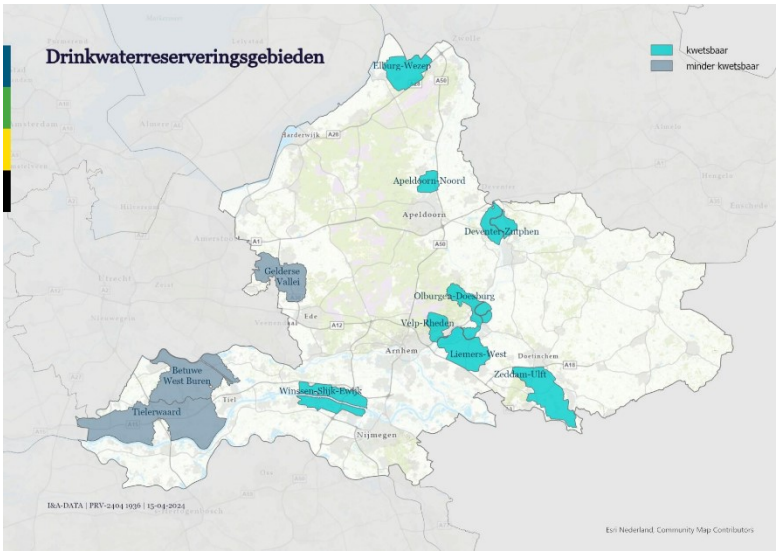

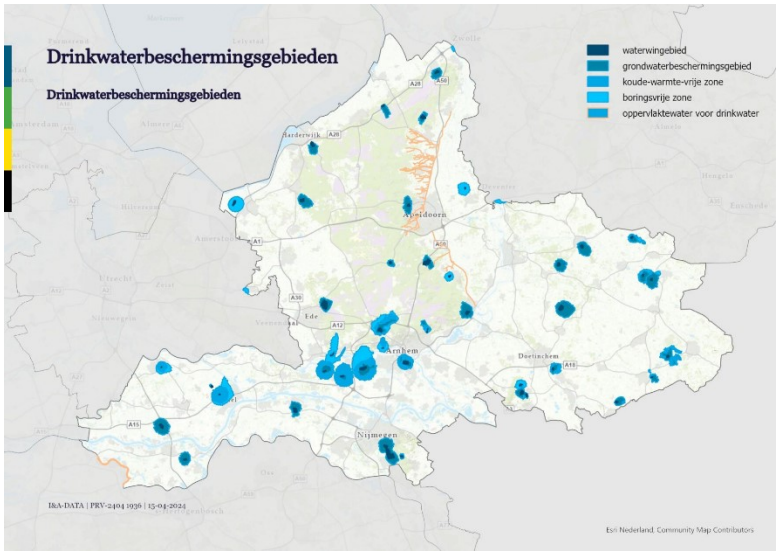

5 GEMIDDELDE BLOOTSTELLING AAN STIKSTOFDIOXIDE PER GEMEENTE IN 2019

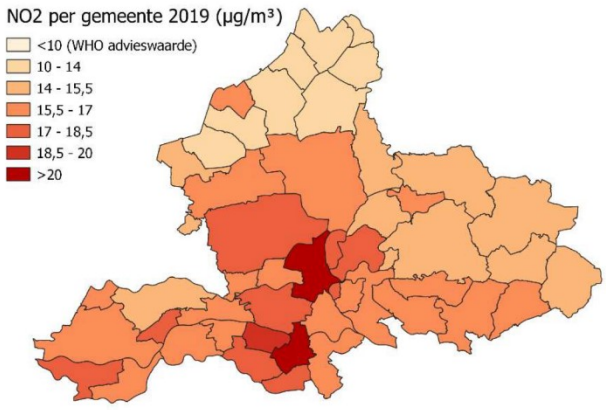

Kaart 1. Jaargemiddelde blootstelling aan stikstofdioxide (NO_2) per Gelderse gemeente in 2019

5 GEMIDDELDE BLOOTSTELLING AAN FIJNSTOF (PM2.5) PER GEMEENTE IN 2019

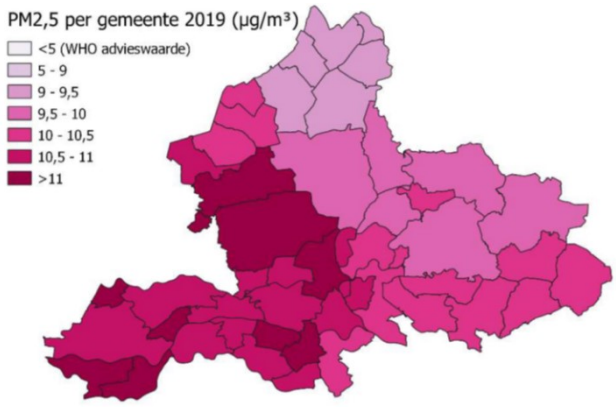

Kaart 3. Jaargemiddelde blootstelling aan fijn stof (PM2,5) per Gelderse gemeente in 2019

Bron: GGD[15]

[15] GGD Gelderland-Midden, GGD Noord- en Oost-Gelderland, GGD Gelderland-Zuid, Luchtkwaliteit en gezondheid in Gelderland, Rapportage februari 2022 over de luchtkwaliteit in 2019, feb. 2022, p. 14-15.

3.2 Scenario's

De volgende 4 scenario's (met variaties) zijn ontwikkeld op basis van wat er gezien de gebiedskenmerken, maatschappelijke opgaven, de Gelderse Omgevingsvisie, het uitgangspunt van water en bodem sturend en de uitgangspunten van kwaliteit, efficiency en nabijheid mogelijk en wenselijk zou zijn. Voor Scenario B is uitgegaan van het idee om aan te sluiten op de bestaande veiligheidsregio's. Bij de variaties voor scenario A is er een onderscheid gemaakt tussen enerzijds een situatie waarbij de provincie de taken die niet bij een omgevingsdienst belegd hoeven te worden, zelf uitvoert, anderzijds wordt in variatie A2 uitgegaan van een situatie waar bij ook deze provinciale taken bij een omgevingsdienst ondergebracht worden.

Scenario	Omschrijving	
0	Bestaande situatie met 6 omgevingsdienstregio's	
A	A1 3 OD-regio's Mét Uitvoeringsafdeling provincie 1. Uitvoering thuistaken: provincie	A2 3 OD-regio's
B	Volgens grenzen van de veiligheidsregio's 1. Noord- en Oost-Gelderland 2. Gelderland-Midden 3. Gelderland-Zuid	
C	1 OD regio Gelderland	

3.3 Scenario 0

De huidige indeling van omgevingsdienstregio's ziet er als volgt uit:

3.3.1 SWOT analyse

In onderstaande SWOT-analyse (sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen) staat een overzicht van de voor- en nadelen van dit scenario.

Scenario 0: Bestaande situatie met 6 omgevingsdiensten.

	Positief	*Negatief*
Interne factoren	Sterkte	Zwakte
	a. Kosten relatief goed beheersbaar b. Kleine gebieden: overzichtelijk c. Nabijheid sterk: politieke sensitiviteit, kennis van het gebied, zichtbaar voor burgers en bedrijven. d. Hoeveelheid bestuurlijke partners klein, waardoor makkelijk bestuurlijke afstemming te realiseren en politieke sensitiviteit te ontwikkelen.	a. Sterk afhankelijk van lokale besturen voor grote opgaven. b. Onvoldoende in staat in €, kennis en kunde om maatschappelijke opgave aan te kunnen. Onvoldoende vermogen in OD's én in het stelsel (want verdeeld en versnipperd) om maatschappelijke opgaven aan te kunnen . c. Kwetsbaarheid wat betreft omvang en weerstandsvermogen is groot. d. OD's zijn onvoldoende in staat zijn om volledig aan de kwaliteitscriteria te voldoen. e. Versnippering van VTH-taken (6 OD's, gemeenten én provincie voeren nu VTH-taken uit.
Externe factoren	Kansen	Bedreigingen
	a. Bestuurlijke wil aanwezig door nabijheid – voor partners lokaal is dit positief.	a. Grote opgaven waarvoor onvoldoende kennis en kunde beschikbaar is. b. Maatschappelijke opgaven versnipperd belegd. c. Krapte op de arbeidsmarkt, waardoor de omgevingsdiensten elkaar beconcurreren op de jacht naar personeel.

De zelftoetsen die de omgevingsdiensten uitgevoerd hebben laten zien dat geen van de omgevingsdiensten robuust is volgens de IBP-criteria. In hun plan van aanpak robuustheid geven zij ieder wel aan deze robuustheid te kunnen versterken. Zij zetten veel in op samenwerking en vergroting van het takenpakket. Het is de vraag of de samenwerking werkelijk minder vrijblijvend georganiseerd kan worden, zodat de kwetsbaarheid van de individuele omgevingsdiensten kan worden verminderd en de kwaliteit kan worden verbeterd. Met het onderbrengen van alle BRIKS-en milieutaken kunnen de 6 omgevingsdiensten versterkt worden. Dit maakt ook een integrale aanpak mogelijk.

In een scenario waarbij de huidige 6 omgevingsdienstregio's worden behouden is er sprake van grote versnippering van VTH-taken bij 6 omgevingsdiensten, gemeenten én provincie. Dit heeft een negatieve impact op de kwaliteit van de uitvoering en de mate waarin de uitvoeringsorganisaties de maatschappelijke opgaven aan kunnen. De omgevingsdiensten beslaan een klein gebied, waardoor de nabijheid sterk is. De mate waarin specifieke gebiedskennis kan worden opgebouwd kan echter benadeeld worden door de relatief kleine omvang van de organisatie.

3.4 Scenario A

Om de grenzen van drie omgevingsdiensten te bepalen spelen inhoudelijke zaken (zoals opgaven, kenmerken van het gebied) en bestuurlijke zaken (waar ligt de bestuurlijke ruimte) een rol. De exacte grenzen van een omgevingsdienstregio zullen daarom samen met de betrokken gemeenten bepaald moeten worden.

Om een beeld te krijgen van mogelijkheden van een indeling in drie regio's is er wel gekeken naar hoe deze indeling eruit kán zien. Dit geldt als een aanzet voor het denken hierover. Scenario A-1 ziet er dan als volgt uit: regio 1 Veluwe samen met de Vallei; regio 2 Rivierenland, regio Nijmegen, en

ongeveer 2/3 van de regio Arnhem; en in regio 3 1/3 van de regio Arnhem samen met de Achterhoek. In scenario A-2 wordt gekeken naar 3 regio's die ongeveer de regio's van de waterschappen volgen: 1. Achterhoek, 2. Veluwe en 3. Rivierengebied. Dit zijn slechts voorbeelden van een indeling in drie regio's. Bij de keuze voor drie regio's dient overeengekomen te worden op basis waarvan de regio's ingedeeld worden en moeten de exacte grenzen van elke regio zorgvuldig in overleg met alle betrokkenen bepaald worden.

TABEL 2 OMGEVINGSDIENSTEN SCENARIO A-1 EN A-2 OPPERVLAKTE IN KM² EN AANTAL GEMEENTEN IN GEBIED

OD/Scenario	A-1: km²	A-1: Aantal gemeenten	A-2: km²	A-2: Aantal gemeenten
OD Oost	1638	14	1750	16
OD West	1553	20	1393	18
OD Noord	1945	17	1993	18

3.4.1 SWOT analyse

In onderstaande SWOT-analyse (sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen) staat een overzicht van de voor- en nadelen van dit scenario.

Scenario A: 3 omgevingsdiensten

	Positief	*Negatief*
Interne factoren	Sterktes	Zwaktes
	a. Vergelijkbare (maatschappelijke) opgaven b. Overeenkomst in het karakter van het gebied c. Gelijksoortige type bedrijvigheid d. Overeenkomsten in opgaven voor wonen, werken, energie, landbouw, natuur en klimaat. e. Taakverdeling in brede zin f. Enigszins in staat in €, kennis, kunde om maatschappelijke opgave aan te kunnen. g. Hoeveelheid bestuurlijke partners groter, maar werkbaar. h. Stelseltaakverdeling	a. Niet volledig in staat in €, kennis, kunde om maatschappelijke opgave aan te kunnen. b. Enigszins kwetsbaar wat betreft omvang en weerstandsvermogen c. Frictiekosten d. Indirecte kosten
Externe factoren	Kansen	Bedreigingen
	a. Beleggen van provinciale taken bij een OD per taak (niet versnipperen) b. Water & bodem sturend: koppeling met waterschappen c. In samenwerking maatschappelijke opgaven oppakken. Per gebied maatschappelijk opgave (provincie breed) d. Geen scheiding VV & T&H Provinciale taken e. Nabijheid: herkenning in het gebied organiseren f. Clusteren BRIKS taken bij uitvoeringsdienst	a. Bestuurlijke wil: hierop investeren. b. Provinciale thuistaken buiten de deur: kostenontwikkeling? c. Scheiding VV & T&H Provinciale taken onvoldoende georganiseerd. d. Terugtrekken BRIKS taken

In scenario A1 worden een aantal bestaande omgevingsdienstregio's samengevoegd en de regio Achterhoek uitgebreid met de Liemers. Bovendien behoudt de provincie een eigen VTH-afdeling. In scenario A2 zijn water en bodem sturend en komen de grenzen bijna overeen met die van de waterschappen. Beredeneerd vanuit water en bodem sturend, hebben deze gebieden sterk inhoudelijke congruentie. Bovendien komen de fysieke landschappen en bodemsituaties die van belang zijn bij het opstellen van klimaatstrategieën in elk van deze gebieden overeen. De gebieden hebben elk gelijksoortige kenmerken. In deze tweede variant (A2) worden de provinciale taken ook bij de omgevingsdiensten ondergebracht. Dit versterkt de kwaliteit van de omgevingsdiensten, door bijvoorbeeld de toename in hoeveelheid werk (massa) en de mogelijkheid om zaken integraal aan te pakken.

Bij een verdeling van de provincie in 3 gebieden moet rekening gehouden worden met:

1. De samenhang in de gebieden die nu onder de regio OD Veluwe en OD de Vallei vallen wordt aangepakt onder één OD-regio.
2. De regio oost heeft het minst aantal gemeente, maar is in oppervlakte de middelste regio.
3. De getoonde kaartbeelden van drie regio's zijn slechts voorbeelden en de exacte grenzen van elke regio zullen zorgvuldig in overleg met alle betrokkenen bepaald worden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met congruentie, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke wil. Het wel of niet beleggen van provinciale taken dient hierbij ook in overweging meegenomen te worden.
4. Voor de meeste gemeenten is 'nabijheid' bij de uitvoering van de BRIKS taken belangrijk. Bij een opschaling van de omgevingsdienstregio's moet er rekening mee gehouden worden dat (meer) gemeenten zullen overwegen om hun BRIKS-taken terug te halen. Hoewel er ook gemeenten zijn die zelf aangeven dat dit niet mogelijk zal zijn. Voor hen is het organiseren van nabijheid binnen een OD-regio erg belangrijk.
5. Voor een opdrachtgever betekent 'nabijheid' ook continuïteit, dat wil zeggen niet teveel wisselingen van personeel. In een grotere omgevingsdienstregio is dit beter te organiseren en borgen.
6. De provincie moet besluiten of ze haar taken nog langer 'thuis' wil beleggen of dat er taken zijn die ze bij een OD wil beleggen.

3.4.2 Randvoorwaarden

Voor het succes van scenario A zal er voldaan moeten worden aan de volgende randvoorwaarden:

a. Nabijheid voor milieu en BRIKS-taken organiseren, bijvoorbeeld door het opzetten van regio-loketten, heldere aanspreekpunten en/of loketten bij gemeenten.
b. Provinciale taken of een deel hiervan beleggen bij 3 omgevingsdiensten; niet knippen, maar verdelen. Bijvoorbeeld complexe bedrijven, natuur en water ieder bij één specifieke omgevingsdienst. We willen versnippering tegengaan. Door het bundelen van krachten versterken we samen het stelsel en wordt de integraliteit versterkt.
c. De regio Oost zal ook met de uitbreiding van 10 naar 14 of 16 gemeenten mogelijk de kpi 'omzet' van de robuustheidscriteria niet halen. Daarom is bij een keuze van drie omgevingsdiensten het beleggen van provinciale taken in deze regio belangrijk. Het onderbrengen van water en bodem taken is passend met de vraagstukken die spelen in dit gebied.
d. Stelseltaken: De verdeling van stelseltaken opnieuw bezien en baseren op een logische clustering van stelseltaken per OD-regio. Bovendien dient de doorzettingsmacht van een omgevingsdienst op stelseltaken beter georganiseerd te worden (bijv. ketentoezicht, strafrechtbeschikkingen, P&O).
e. Afspraken over wat provinciebreed afgesproken kan en/of moet worden, bijvoorbeeld faciliteren van kennisnetwerken, ketentoezicht, grote maatschappelijke opgaven (energie, circulaire economie, geluid en lucht).
f. Onder de Omgevingswet vermindert het aantal activiteiten waarvoor een vergunningsplicht geldt, deze zijn veelal vervangen door een meldingsplicht. Daarom kan, gezien de omvang van het takenpakket, overwogen worden om de vergunningverlening voor álle vergunningplichtige bedrijven (onder de Omgevingswet) zowel onder provinciaal als gemeentelijk bevoegd gezag te beleggen bij één OD. Hiermee wordt de kwaliteit van de vergunningverlening geborgd.
g. Met een opschaling van de OD-regio's is het waarschijnlijk dat sommige gemeenten besluiten om hun BRIKS taken terug te trekken. Dit brengt een risico met zich mee voor de kwaliteit van de uitvoering op de achtergebleven BRIKS taken. Omdat de massa van het geheel kleiner raakt, wordt de kwaliteit van de OD op dit punt kwetsbaarder. Er zal

gezocht moeten worden naar een manier om de uitvoering van deze taken in heel Gelderland kwalitatief goed te borgen.

3.5 Scenario B

In Scenario B zijn de grenzen van de huidige veiligheidsregio's aangehouden. Bij de oprichting van de omgevingsdiensten zijn deze grenzen ook al eens in overweging genomen en destijds niet geschikt bevonden. Echter, er zijn nog steeds bestuurlijke signalen dat dit mogelijk een goede indeling voor omgevingsdienstregio's zou zijn.

TABEL 3 OMGEVINGSDIENSTEN SCENARIO B OPPERVLAKTE IN KM² EN AANTAL GEMEENTEN IN GEBIED

OD/Scenario	B: km²	B: Aantal gemeenten
OD 1 Gelderland Noord	2808	22
OD 2 Gelderland Midden	1221	14
OD 3 Gelderland Zuid	1107	14

3.5.1 SWOT analyse

In onderstaande SWOT-analyse (sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen) staat een overzicht van de voor- en nadelen van dit scenario.

Scenario B: 3 omgevingsdiensten volgens grenzen van veiligheidsregio's

	Positief	*Negatief*
Interne factoren	Sterktes	Zwaktes
	a. Hoeveelheid bestuurlijke partners groter, maar werkbaar. b. Stelseltaakverdeling c. Taakverdeling in brede zin. d. Verbonden met opgaven veiligheidsregio's	a. Door incongruentie onvoldoende in staat om maatschappelijke opgaven aan te pakken. b. Minder congruente gebieden: karakter en opgaven per gebied komen niet overeen (splitsing Veluwe en splitsing industriële gebieden) c. Enigszins kwetsbaar wat betreft omvang en weerstandsvermogen d. Frictiekosten e. Indirecte kosten
Externe factoren	Kansen	Bedreigingen
	a. Voortbouwen op bestaande samenwerkingen met GGD's en OD's b. Minder 'bestuurlijke drukte' door aansluiting bij veiligheidsregio's c. Beleggen van provinciale taken bij ~~bij~~ een OD naar taak d. In samenwerking maatschappelijke opgaven oppakken. Per gebied maatschappelijk opgave (provincie breed)	a. Bestuurlijke verdeeldheid. b. Provinciale thuistaken buiten de deur: kostenontwikkeling? c. Verschillend karakter huidige taken veiligheidsdiensten en VTH – minder bestuurlijke aandacht voor VHT. d. Incongruentie heeft negatieve impact op nabijheid.

Omdat in dit scenario er ook sprake is van een opschaling gelden hier gedeeltelijk dezelfde zaken als voor scenario A. Er zijn echter een paar belangrijke verschillen:

- In scenario B ontstaat er een mate van onevenwichtigheid tussen de omgevingsdiensten wat betreft oppervlakte van de regio. Bovendien worden regio's met gelijkvormige opgaven, zoals rond de Veluwe, opgesplitst.
- Er zou mogelijk enige verlichting van bestuurlijke drukte kunnen ontstaan door aan te sluiten bij de veiligheidsregio's. Anderzijds zou door de verbinding met de veiligheidsregio de aandacht voor de kwaliteit van de VTH-uitvoering naar de achtergrond kunnen verschuiven.

3.5.2 Randvoorwaarden

Zie onder Scenario A.

3.6 Scenario C

Wanneer met de huidige omgevingsdienstregio's geen rekening wordt gehouden, zou één omgevingsdienst voor heel Gelderland uitkomst bieden voor de aanpak van complexiteit van de VTH-taak, de maatschappelijke opgaven en de realiteit van de krapte op de arbeidsmarkt.

3.6.1 SWOT analyse

In onderstaande SWOT-analyse (sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen) staat een overzicht van de voor- en nadelen van dit scenario.

Scenario C: 1 omgevingsdienst

	Positief	*Negatief*
Interne factoren	Sterktes	Zwaktes
	a. Kwetsbaarheid tot minimum beperkt b. In staat in €, kennis, kunde om maatschappelijke opgave aan te kunnen. Meest bestendig om grote opgaven aan te kunnen c. Minder concurrentie op de arbeidsmarkt d. Stevige organisatie voor kennisontwikkeling e. Indirecte kosten nemen af	a. Bestuurbaarheid prov.+ 51 gemeenten b. Nabijheid niet vanzelfsprekend
Externe factoren	Kansen	Bedreigingen
	a. Grote maatschappelijke opgaven kunnen in samenhang opgepakt worden b. Eén partner voor provincie	a. Bestuurlijke wil laag. Deelnemers kunnen zich 'ongezien' en 'ongehoord' voelen. b. Ontbreken van gevoel van nabijheid door bestuurders, inwoners en bedrijven ('onze OD')

3.6.2 Randvoorwaarden

Voor de vorming van één omgevingsdienst regio voor heel Gelderland gelden deze randvoorwaarden:

- Door een combinatie van scenario C met regiokantoren voor de uitvoering van de meer eenvoudige VTH-taken kan een deel van de zwaktes en bedreigingen van scenario C ondervangen worden.
- Door het gedeeltelijk of geheel onderbrengen van provinciale taken bij één omgevingsdienst kan de meest efficiënte vorm voor de uitvoering van deze taken gevonden worden.
- Het grote aantal opdrachtgevers van 51 gemeenten en de provincie vraagt om een andere manier van organiseren van governance van de omgevingsdienst zodat het algemeen en het dagelijks bestuur van de dienst functioneel is.
- Nabijheid voor burgers en bedrijven zal georganiseerd moeten worden.
- Nabijheid voor opdrachtgevers en bestuurders vraagt om duidelijke aanspreekpunten en investering in communicatie. Voor een opdrachtgever betekent 'nabijheid' ook continuïteit, dat wil zeggen niet teveel wisselingen van personeel.
- Wanneer gekozen wordt voor een combinatie met 3 regio's zal zorgvuldig gekeken moeten worden hoe taken verdeeld worden om de kwetsbaarheid wat betreft omvang en kwaliteit zo veel mogelijk te beperken.
- Met een opschaling van de OD-regio's is het waarschijnlijk dat sommige gemeenten besluiten om hun BRIKS taken terug te trekken. Dit brengt een risico met zich mee voor de

kwaliteit van de uitvoering op de achtergebleven BRIKS taken. Omdat de massa van het geheel kleiner raakt, wordt de kwaliteit van de OD op dit punt kwetsbaarder. Bovendien is het niet gezegd dat alle gemeenten die kiezen om deze taak zelf uit te voeren dit kwalitatief goed te kunnen doen. Er zal gezocht moeten worden naar een manier om de uitvoering van deze taken in heel Gelderland kwalitatief goed te borgen.

3.7 Vergelijking van de scenario's

In de SWOT-analyses hiervoor zijn de criteria voor het toetsen van de scenario's gebruikt om de zwakke en sterke punten en de kansen en bedreigingen van ieder scenario te analyseren.

In de vergelijking van de scenario's hieronder zijn de scenario's op elk criterium gescoord. Scenario A (drie omgevingsdiensten) en scenario C (één omgevingsdienst) scoren het beste in deze vergelijking.

++ = heel goed, + = goed, 0 = neutraal, - = minder goed, -- = slecht

Scenario/Criterium	**O** huidig	**A-1** 3 OD's	**A-2**[1] 3 OD's	**B** Veiligheids-regio's	**C** 1 OD
Congruentie	+	+	+	-	+
Maatschappelijke opgaven	-	+	+	-	+
Bestuurlijke wil (specifiek: Hoeveelheid bestuurlijke partners)	+	0	0	0	-
Kwaliteit	-	0/+	+	0	+
Kwetsbaarheid	-	0/+	+	0	+
Nabijheid	+	0	0	0	-[2]
Totaal	**0**	**+**	**++**	**-**	**++**

1. In scenario A-1 zijn de provinciale taken bij de provincie zelf ondergebracht. In scenario A-2 worden deze bij een (of meerdere) omgevingsdienst(-en) ondergebracht.
2. Met regio kantoren of satelietkantoren kan de nabijheid georganiseerd worden.

3.7.1 Congruentie

In de huidige situatie (scenario 0) is de congruentie juist door de beperkte omvang van elke regio goed. Dit blijkt ook uit de zelfanalyses robuustheid die de omgevingsdiensten hebben uitgevoerd. Voor scenario A zal de congruentie ook goed zijn en zelfs kunnen verbeteren omdat dit in de afweging van het bepalen van de grenzen van de regio's uitdrukkelijk meegenomen kan worden. Door de elementen die in paragraaf 3.1 besproken zijn hierin mee te nemen, kan de integrale benadering van verschillende VTH-taken zelfs vergroot worden. In scenario B, waar de grenzen van de veiligheidsregio's gevolgd worden, vermindert de congruentie omdat belangrijke gebieden zoals de Veluwe en de industriële activiteiten in de regio's Nijmegen en Arnhem gescheiden worden. Bovendien worden hier geen andere belangrijke elementen die congruentie zouden kunnen vergroten meegenomen in het bepalen van de regiogrenzen. In scenario C is er sprake van een behoorlijke schaalvergroting en komen ook congruente gebieden die in scenario A in verschillende regio's liggen bij elkaar. Er is geen 'knip' meer en daarmee geen fragmentatie in congruentie gebieden. Bovendien kan met deze organisatievorm de complexiteit van het VTH-veld goed opgepakt worden.

3.7.2 Maatschappelijke opgaven

Met de vorming van grotere regio's is de verwachting dat er beter ingespeeld kan worden op de maatschappelijke opgaven, omdat deze complex zijn, invloed hebben op elkaar, een andere manier van werken vragen en zich niet beperken tot de grenzen van een 'kleine' OD-regio. In scenario B, waar de grenzen van de veiligheidsregio's gevolgd worden, is er een minder goede aansluiting op de maatschappelijke opgaven.

3.7.3 Bestuurlijke wil

De bevoegd gezagen lijken over het algemeen tevreden met de huidige regeling van 6 omgevingsdienstregio's in Gelderland. Een opschaling wordt vanuit het Rijk gevraagd en ook de algemene besturen van de omgevingsdiensten hebben de directeuren gevraagd om samen te kijken naar verdere samenwerking en mogelijk fusie. Dus is bij elkaar genomen de bestuurlijke wil voor een opschaling zoals in scenario A en B 'neutraal' (0). Voor een verdere opschaling naar één dienst in de provincie is de verwachting dat de bestuurlijke wil bij de partners binnen de provincie lager is.

3.7.4 Kwaliteit

De elementen die een rol spelen in het criterium 'kwaliteit' verbeteren in een situatie van opschaling. Door de bundeling van kennis en expertise kan de complexiteit van het VTH-veld goed opgepakt worden. Omdat dit element ook verband houdt met congruentie en maatschappelijke opgaven is de verwachting dat dit minder het geval is in scenario B.

3.7.5 Kwetsbaarheid

In een grotere regio met meer deelnemers en meer taken neemt de kwetsbaarheid af: de omvang neemt toe en ook financiële risico's zijn beter afgedekt.

3.7.6 Nabijheid

Het gevoel van nabijheid bij bestuurders en bewoners lijkt groter in een kleinere OD-regio, hoewel dit nu ook niet altijd ervaren wordt: politieke sensitiviteit en kennis van het gebied is niet overal goed geborgd. Een professionaliseringslag kan hieraan bijdragen. In een scenario van opschaling naar drie OD-regio's blijft het element van nabijheid nagenoeg gelijk, omdat de kennis van het gebied en politieke sensitiviteit goed geborgd kunnen worden. Bovendien kunnen in dit scenario heldere aanspreekpunten georganiseerd worden. In het scenario met één OD-regio vraagt het organiseren van deze nabijheid actie. Door het opzetten van regiokantoren of regio loketten wordt dit vormgegeven: generiek waar het kan en regionaal waar het moet.

4 Bronnenlijst

De onderstreepte documenten zijn via een link beschikbaar.

1. Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, 'Traject versterking Gelders stelsel: Uitgangspunten notitie', 5 december 2023.
2. VNG en IPO, Kwaliteitscriteria 2.3 (2022) Deel B - vergunningverlening, toezicht en handhaving
3. Twynstra en Gudde, 'Omgevingsdiensten in beeld 2023', september 2023.
4. Sorgdrager en van Aartsen, 'Review IBP VTH. Tijd om door te pakken.', 15 maart 2024.
5. Lysias advies in opdracht van Gelderse provincie, gemeenten en omgevingsdiensten, 'Klaar voor de toekomst? Reflectie op de robuustheid van het Gelders stelsel van omgevingsdiensten', 6 februari 2023.
6. Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, 'Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur.', 4 maart 2021.